

ვის უფრო სჭირდება ერთგანეთი: რუსეთს საქართველო თუ საქართველოს რუსეთი? 3

«ვენესიელი იურიისტი» და «ევროპული კონფერენსი» 2

«ეჭვგარეშაა, რომ ბიძინა ივანიშვილს სჯადრო პოლიტიკის არაფერი გაეგება – თითქმის ყველა კანდიდატურაზე, რომლებიც მან საქვანქო თანამდებობებისთვის შეარჩია, «ქართულ ოცნებას» ამა თუ იმ ფორმით დიდი ზიანი მიუყენა»

«ღღას ეს სასაღმთიფო გუკიქიოსია და ქართველ ხელს არაჰინ არაფერს ექითხება» 10

«ქართული ოცნების» კეროსტრატეგია
 ანუ რატომ იწვის დედაქალაქის სავაჭრო ობიექტები ანუ ხშირად

საერთაშორისო მედიოფორუმი «მედია, პოლიტიკა, ფასეულობები: დავკლიოთ «პოსტსინგარტლა» 4

ღღას «ჩემი ოცნების თბილისი» დღიურად გასაქირაჰებელი ბინებისა და დღიურად დასაქირაჰებელი ქალების სთარქემო მოედანია 8

დედაქალაქის მერობის კანდიდატებად განგებ არჩევენ ყველაზე შეუფერებელ პერსონებს 7

„თბილისი არასოდეს მდგარა ასეთი სამარცხვინო არჩევანის წინაშე. თბილისის მერის ყველა წინა არჩევნებზე ერთი ან ორი კანდიდატი მაინც იყო ისეთი, რომლებსაც ნეიტრალური, გულიანი თბილისელები მართლაც ალაღად ანდოვდნენ თავიანთი ქალაქს“

საქართველოს კონსტიტუციიდან სსწრაფოდ ამოსაღებია აბსურდული პუნქტები 12

ფრანკფურტი – პირველი ქალაქი გერმანიაში, რომელშიც გერმანელები უმხირასობაში არიან 13

ღღაენა თუ დღადღილაქტი? 9

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ეჭვგარეშად, რომ ბიძინა ივანიშვილს საკადრო პოლიტიკის არაფერი გაუგებია — თითქმის ყველა კანდიდატურამ, რომელიც მან საკვანძო თანამდებობებისთვის შეარჩია, „ქართულ ოცნებას“ ამა თუ იმ ფორმით დიდი ზიანი მიუყენა. ამ საინტერესო სხვა მომენტი — რატომ არ უნდა მიუთითოს მარგველაშვილმა (ყველა მისი მიწის მიუხედავად) ან ნიკოლოზიძემ ჩვენთან თუნდაც ვეროპულ პარტნიორებთან საუბარში მმართველი პარტიის პოლიტიკის ანტიდემოკრატიულობაზე, რომელიც იმდენად აშკარა გახდა, რომ სააკაშვილის სადისტური რეჟიმის წარმომადგენლებსაც კი მიეცათ საბაზი, დემოკრატიის დამცველებს ნიღაბი მოირგონ.

„მე ძალიან, ძალიან იმედგაცრუებული ვარ. ყოველ საათში კიდევ უფრო იმედგაცრუებული ვხდები“, — ვენეციის კომისიის პრეზიდენტი ჯანნი ბუკიკიოსი ეს ფრაზა გასული კვირის მთავარ ციტატად იქცა. ბოლო დღეებში ნათლად გამოჩნდა, რომ საკონსტიტუციო რეფორმას სერიოზული ხარვეზები ახასიათებს, ხოლო პოლიტიკური პროცესი ჩიხში შევიდა.

მმართველი პარტიის წევრები და მხარდამჭერები ცდილობდნენ, შეერბილებინათ ჯანი ბუკიკიოსი კომენტარის ნეგატიური ეფექტი — მედია-სა თუ სოციალურ ქსელებში ხან იმას არკვევდნენ, ვისი ტიპი-ტიმარაა ბუკიკიოსი, ხან კი „ჩვენი თავი ჩვენადვე გვეყუდნოდეს“ ტიპის პათეტიკაში ვარდებოდნენ. იმედია, არავის დაიწყებია, რომ ვენეციის კომისიას უზენაესი არბიტრის სტატუსი სწორედ „ქართულმა ოცნებამ“ მიანიჭა. მეტიც, პარლამენტის თავმჯდომარემ პირობა დადო: „არც ერთ იმ ნორმას არ მივიღებთ, რომელსაც უარყოფითად შეაფასებს ვენეციის კომისია“.

ტიულობაში ადანაშაულებენ, ხოლო პლემბისციტის ჩატარებისთვის მას გამბედაობა არ ჰყოფნის. ეს ნიშნავს, რომ ახალ კონსტიტუციის ლეგიტიმურობის ხარისხი ძალიან დაბალი ექნება და მისი ჩასწორების საკითხი დღის წესრიგში დაუყოვნებლივ დადგება მას შემდეგ, რაც პოლიტიკური კონსტიტუტურა შეიცვლება. ეს კი, თავის მხრივ, ქართული სახელმწიფოს და მისი პოლიტიკური სისტემის გრძელვადიანი სტაბილიზაციის შესაძლებლობას გამოირიცხავს.

რაც შეეხება პროპორციულ სისტემას, მას უპირატესობას ხშირად იმიტომ ანიჭებენ, რომ, აგერ უკვე ორი ათწლეულია, მაჟორიტარული ოლქები ხელისუფლებისთვის „მანდატების ყულაბად“ გადაიქცა, ხოლო საარჩევნო პროცესი იქ ათას სიმანინჯეს უკავშირდება, მაგრამ პროპორციული სისტემა არ შეიძლება განხილვებოდეს, როგორც პანაცეა. მსოფლიო გამოცდილება ცხადყოფს, რომ მაჟორიტარული სისტემა კარგად მუშაობს იქ, სადაც ტრადიციულად ძლიერია რეგიონული თვითმმართველობა — დღეს კი მას ზღუდავენ. 90-იანების გამოცდილების გათვალისწინებით, საქართველოს მმართველებს ცენტრისა და რეგიონების დაპირისპირების ემბიოთ და ადგილობრივი ელიტებისთვის უფლებების გადაცემა არ სურთ. მნიშვნელოვანი კიდევ ერთი გარემოება — იქ, სადაც სისტემა შერეულია, მაჟორიტარები და პარტიული სიით არჩეული დეპუტატები ორ სხვადასხვა პალატაში მუშაობენ. მათი მოღვაწეობა ერთ პალატაში დემოკრატიული გამოცდილების საწინააღმდეგო ნიშნავს. როდესაც ვენეციის კომისიამ სცადა, საუბარი ამ მიმართულებით წაეყვანა, ხელისუფლებამ მყისიერად მიუთითა ტერიტორიულ მთლიანობასთან დაკავშირებულ პრობლემებზე, ისე, რომ გარდამავალ მოდელზე საუბარი არც დაუწყია. ასეთ ვითარებაში ვენეციის კომისიამ საუკეთესო ვარიანტად (ან ნაკლებ ბოროტებად) ჩათვალა პროპორციული სისტემის გადასვლის მხარდაჭერა, მიუხედავად იმისა, რომ მას მხარს ქართველი დემოკრატები უმრავლესობა უჭერს, თუმცა ეს არ ნიშნავს, რომ საუბარი ორ-პალატიან პარლამენტზე მომავალში არ გაგრძელდება.

პროპორციულ სისტემასთან დაკავშირებული მთავარი პრობლემა პარტიების სისუსტეა. აქ ის კი არაა მნიშვნელოვანი, რომ ბოლო თვეებში როგორც სახელისუფლო, ისე ოპოზიციური პარტიების რეიტინგი განუზრვლად ეცემა, არამედ ის, რომ ქართული პარტიებისთვის მთავარია არა იდეები, არამედ კონკრეტული ადამიანების ან ჯგუფების ინტერესები. სინამდვილეში, ეს არ არის ნამდვილი პარტიები, არამედ — რაღაც საშუალო ფეოდალურ ამაღლას და იმავ

«ვენესიელი იურისტი» და «ევროპული ჰონდურასი»

ბოლო ორ ათწლეულში მიღებულ გამოცდილებას ერთ მნიშვნელოვან დასკვნაზე მიყვანათ: როგორც კი ხელისუფლება წესების დარღვევას იწყებს, დაუყოვნებლივ სილა უნდა გავანათ. წინააღმდეგ შემთხვევაში, სულ მალე, მაქსიმუმ 10-15 წლის განმავლობაში, საქართველო საბოლოოდ ჩამოყალიბდება «ევროპულ ჰონდურასად» და მას უკვე ვეღარაფერი უშველის

პერიოდის ყაჩაღთა ბანდას შორის. ბოლო დროს გაჩნდა ილუზია, რომ საარჩევნო ბლოკების აკრძალვა, რომელიც თავისთავად დემოკრატიის წინააღმდეგ და მმართველი ძალის სასარგებლოდ მუშაობს, ხელს პარტიების გამსწორებასა და სიტუაციის გაჯანსაღებას შეუწყობდა, მაგრამ ხელისუფლების გადაწყვეტილება — 2020 წლის არჩევნებში ბარიერი სამ პროცენტამდე დანობს — ამ (ისედაც საეჭვო პერსპექტივების მქონე) შესაძლებლობას ბლოკავს. განახლებული საარჩევნო სისტემის პირობებში, სავარაუდოდ, შენარჩუნდება მოთხოვნა ქარიზმატულ დემოკრატებსა და არაადეკვატურ დაპირებებზე, რომლებიც, საარჩევნო სისტემის მანიკერებებს თავი რომ დავანებოთ, საზოგადოების ჩამორჩენილობის უტყუარი ინდიკატორია.

საკონსტიტუციო რეფორმის პროცესში „ქართული ოცნება“ მონაწილეობდა, მაქსიმალურად გაახანგდციოს ბიძინა ივანიშვილისა და მისი გარემოცვის ხელისუფლებაში ყოფნა, გახადოს სისტემა უფრო მართვადი და პროგნოზირებადი, ამასთანავე, შეინარჩუნოს და შეძლებისდაგვარად მოკიდებული დასავლეთი პარტიების შეფასებაზე, ვიდრე, მაგალითად, მეზობელი აზერბაიჯანის ხელისუფლების. „მთავარ პრინციპს“ ოპოზიციისთვის ამ შემთხვევაში დავსავლეთის შემფოთება ნარმოადგენს, ვინაიდან ის აცნობიერებს, რომ არ ყოფილა დასავლეთის შემფოთება ნარმოადგენს, ვინაიდან ის აცნობიერებს, რომ შექმნილი სიტუაციიდან სრულფასოვანი პოლიტიკური კრიზისი „გამოიქნოს“. სწორედ ამიტომ, ძალიან დიდი ალბათობით, არ იტყვის უარს პროცესის ბიოკტირებაზე იმ შემთხვევაშიც კი, თუ „ქართული ოცნება“ ზოგიერთ სადავო მუხლს დათმობს. მის სასარგებლოდ ორი ფაქტორი მუშაობს — „ქართული ოცნების“ მოუქნელი, ცუდად გათვლილი მოქმედება, რომელიც, უპირველესად, საკონსტიტუციო რეფორმის კურატორის, ირაკლი კობახიძის, „დამსახურებაა“, და პრეზიდენტის მკვეთრად ნეგატიური პოზიცია.

მიუხედავად იმისა, რომ პრეზიდენტის უფლებები შეზღუდულია, ხოლო მოქალაქეთა დიდ ნაწილი გიორგი მარგველაშვილს, მარტივად რომ ვთქვათ, „ცარიელ ადგილად“ თვლის, მან ბოლო თვეებში „ქართული ოცნებას“ გაცილებით დიდი საიმეო ზიანი მიუყენა, ვიდრე მოსალოდნელი იყო. ივანიშვილმა ყოველის კონსტიტუციის გაუპატიურება უნდა დავაცადოთ ან მისი ვალი გვმართებს (და არა პირიქით)?

რომ გიორგი კოალიციის კანდიდატი გახდა. შემძლია, კიდევ ერთხელ გავიმეორო, რომ ბენდერი ვარ, მარგველაშვილი ჩვენს გუნდში და საერთოდ ჩვენს ქვეყანაში რომ აღმოჩნდა. ასეთი პიროვნება ძალიან საჭიროა, რომ ჩვენი ქვეყნის პრეზიდენტი იყოს“, — ამბობდა ივანიშვილი 4 წლის წინათ, 2013 წლის ივლისში, აჭარის ტელევიზიის ეთერში. და აი შედეგიც, როგორც ის თავის ფინბუკ-გვერდზე გასულ კვირას სალომე ზურაბიშვილმა აღწერა, „პირდაპირ უცხოელებთან, ჩვენს ევროპულ პარტნიორებთან, უმაღლეს მოსამართლეებთან პრეზიდენტმა ჩვენი ევროპული ღირებულებები, საქართველოს სანდოობა და მისი დემოკრატიულობა კითხვის ნიშნის ქვეშ დააყენა. მე პირადად შეურაცხყოფილი ვარ“.

ეჭვგარეშად, რომ ბიძინა ივანიშვილს საკადრო პოლიტიკის არაფერი გაუგებია — თითქმის ყველა კანდიდატურამ, რომელიც მან საკვანძო თანამდებობებისთვის შეარჩია, „ქართულ ოცნებას“ ამა თუ იმ ფორმით დიდი ზიანი მიუყენა. აქ საინტერესოა სხვა მომენტი — რატომ არ უნდა მიუთითოს მარგველაშვილმა (ყველა მისი მიწის მიუხედავად) ან ნიკოლოზიძემ ჩვენთან თუნდაც ვეროპულ პარტნიორებთან საუბარში მმართველი პარტიის პოლიტიკის ანტიდემოკრატიულობაზე, რომელიც იმდენად აშკარა გახდა, რომ სააკაშვილის სადისტური რეჟიმის წარმომადგენლებსაც კი მიეცათ საბაზი, დემოკრატიის დამცველების ნიღაბი მოირგონ.

ჩვენდა სამწუხაროდ, სწორედ ეს ევროპელი პარტნიორები (და არა სუსტი სამოქალაქო საზოგადოება) წარმოადგენენ ერთ-ერთ იშვიათ დაბრკოლებას, რომელიც ახალ პიბრიდულ რეჟიმს კაციჭამია დიქტატურად გადაქცევაში ხელს უშლის; არანაირი სხვა ზნეობრივი ან იდეური ნიღაბი მას არ ზღუდავს. მართალია, მარგველაშვილი კომუნიკაციას ევროპელებთან პირადი პოლიტიკური მიზნებისთვის იყენებს და ეს ნაკლებად პატიოსანი თამაშია, მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ საუბარი რეალურ პრობლემებზე ტაბუირებული უნდა გახდეს. თუ ვინმეს ჰგონია, რომ ბიძინა ივანიშვილს კონსტიტუციის გაუპატიურება უნდა დავაცადოთ ან მისი ვალი გვმართებს (და არა პირიქით)?

ბოლო ორ ათწლეულში მიღებულ გამოცდილებას ერთ მნიშვნელოვან დასკვნამდე მივყავართ: როგორც კი ხელისუფლება წესების დარღვევას იწყებს, დაუყოვნებლივ სილა უნდა გავანათ. წინააღმდეგ შემთხვევაში, სულ მალე, მაქსიმუმ 10-15 წლის განმავლობაში, საქართველო საბოლოოდ ჩამოყალიბდება „ევროპულ ჰონდურასად“ და მას უკვე ვეღარაფერი უშველის

კაპდანიც უნდა დასწირონ «ქართული ოცნების» მომხრეებსა და ჯანი ბუკიკიოს სოციალურად, მომხდარი კომედიად ვერ გადამიხსნა. ის, რას ხდება, ტრაგედიაა — არაკომპეტენტური და გაუგებარი ადამიანების ჯგუფი ქვეყანას კრიზისისკენ მიიყენებს

საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა უახლოეს მომავალში ვერ აღდგება; ყოველ შემთხვევაში ვერ აღდგება იმ სტატუსით, რომლითაც ეს ავტონომიები შედიოდა საბჭოთა საქართველოს შემადგენლობაში. ეს არის ის სამწუხარო რეალობა, რომელსაც თვალის უნდა გავუსწოროთ და, ვინც საპირისპიროს ამტკიცებს (პოლიტიკოსი იქნება თუ სხვა), ან უპიცი ბრძოლა, ან უარესი — შეგნებულ დემაგოგი.

აპი მსაიფი
www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ვის უფრო სჭირდება ერთმანეთი: რუსეთს საქართველო თუ საქართველოს რუსეთი?

ა.წ. 29-30 ივნისს წყნეთში, სასტუმრო „კოპალაში“, გაიმართა სამხრეთ კავკასიის საერთაშორისო მედიაფორუმი „მედია, პოლიტიკა, ფასეულობები: დავდლით „პოსტსიმართლე“ რუსეთის, საქართველოს, სომხეთისა და აზერბაიჯანის დელეგატთა მონაწილეობით. მედიაფორუმში მონაწილე სახელმწიფოთა ჩამონათვალი უკვე პოზიტივია, რადგან ერთ მაგიდასთან გვერდგვერდ იხსდნენ ურუნალისტები, რომელთა ქვეყნებსაც ერთმანეთთან, რბილად რომ ვთქვათ, ტერიტორიული პრეტენზიები აქვს. მაგრამ ეს პოზიტივი, როგორც მოსალოდნელი იყო, ვერ დაინახა ტელეკომპანია „რუსთავი 2“-მა და ყველაფერი ამ ღონისძიების ერთ-ერთი ორგანიზატორის, რადიოსადგური „ლაპარაკობის მასკოვის“ გენერალური დირექტორ ვლადიმერ მამონტოვის „დანაშაულები“ დაიყვანა — ვლადიმერ მამონტოვს ოკუპირებულ აფხაზეთში ლექციები წაუკითხავს, რაც თურმე ჩვენი იდიოტური კანონის მიხედვით ისჯება... ეს ისე, ინფორმაციისთვის, თორემ სტატიის მიზეზი სულ სხვა რამ გახდა...

სასწავლი რომ მოხდეს და უპიცი ჯერ სოსხე-სხინვალის აღიარება ნიღოს უკან, შედეგ კი მათ ხელისუფალთ უბრუნოს, საქართველო და აფხაზეთი, ვინაშს სერიოზულად კვონია, რომ აფხაზეთი ქვემოხრილი მოვლენ და საქართველოს ამერიკულ „ბაშაქებს“ დაუსყებენ კოცნას? მაშ, სად არის გამო-სავალი? სად და საქართველომ თავი უნდა დაანებოს „ნატო, ნატოს“ უილაჯო უნაწილს და ყოველგვარი წინაპირობის გა-რეშე მიუსხდეს მოსკოვში მო-ლაპარაკების მაგიდას, სადაც ჯერ გამოყოფენ უნაწილს მო-მავალში გადასაწყვეტ პრობ-ლემებს, მაგალითად, უვიზო რეჟიმისა და დიპლომატიური ურთიერთობების აღდგენას; თავისუფალი ვაჭრობის სრუ-ლი მოცულობით აღდგენას; კულტურული ურთიერთობე-ბის გაღრმავებას; პირველ ეტაპზე ლტოლვილების მცირე ნაწილის დაბრუნებას და ა.შ. ხოლო რუსეთის მიერ სოსხე-სხინვალის აღიარების უკან ნაღებებს და ა.შ. ძნელად გადა-საწყვეტ, საკითხებს დროებით თაროზე შემოთავებენ. თორემ, რუსეთთან მოლაპარაკების დანწყების შემთხვევაში, მოლა-პარაკებები ისე დამთავრდება, რომ არც კი დაიწყება. ამხელა ყირიმის (რომ არაფერი ვთქვათ დონბასზე) ააქცალა ცვირნი აშშ-ს რუსეთმა და, სანქციების დანესების გარდა, რომლებიც რუსეთს უკვე ფეხებზე უკიდია, ვერაფერ უნდა ვეუტინს ამ თემაზე ლაპარაკს, რადგან თა-ვის დროზე განაცხადა, ყირიმის თემა დახურულია, რუსეთი ამ თემაზე ლაპარაკს არავისთან აპირებს და აშშ თავს მოკლავს, რომ სოსხე-სხინვალის საქართველოს და-უბრუნოს?

პირდაპირ გაეფიქრებოთ კაცი ჩვენი პოლიტიკოსებისა თუ ზოგიერთი ვაიურნალისტის შემხედვარე... იმ დროს, რო-დესაც რუსეთის სხვადასხვა დონის, მათ შორის, უმაღლე-სი ხელისუფლების წარმომად-გენლები მზად არიან, საქარ-თველოსთან ყოველგვარი წინა-პირობის გარეშე მიუსხდნენ მოლაპარაკებების მაგიდას, საქართველოს უსუსური ხე-ლისუფლების წარმომადგენ-ლები და ზოგიერთი „ურუნა-ლისტი“ მოითხოვენ, — ჯერ ოკუპირებული სოსხე-სხინ-ვალიდან ჯარები და სამხედ-რო ბაზები გაიყვანონ და მერე ვილაპარაკოთ. მსგავს „ნატ-ორიტულ“ გამოხდომას ვერც ზემოხსენებულ ფორუმზე ავ-ცდით. როდესაც რუსეთის პრეზიდენტის სპეციალურმა წარმომადგენელმა საერთა-შორისო კულტურული თანამ-შრომლობის დარგში, **მისე-ნილ შვიდკოიძე**, რუსეთთან სავიზო რეჟიმის გაუქმების საკითხი ორ ქვეყანას შორის დიპლომატიური ურთიერთ-ობების აღდგენას დაუკავშირა. სწორედ ხსენებული ურანატ-ორიტული წინაპირობა წამო-აყენა ერთმა ურუნალისტმა და თქვენი მონამორჩილისგან პა-სუხი იქვე მიიღო, მაგრამ ეს არ არის მთავარი...

ღიას მეთაურობით ათასო-ბით ქართველი ავტობუსებით მიაყენა ცხინვალის მისადგო-მებს, სადაც ქართველთა სამ-ფროვან დროშებს ცხინვა-ლელმა ოსებმა საბჭოთა წი-თელი დროშები დაუპირისპი-რეს; ისიც გემახსოვრებათ, როგორი სირცხვილია ჭამო-ს, კულამოძუებული გამოაბრუ-ნეს უკან ქართველები, რო-მელთა ამ მშვიდობიან, მაგრამ ტუტუცურ აქციას მალე მოჰ-ყვა ქართველებსა და ოსებს შორის ომი. ამის შემდეგ, 1992 წლის აგვისტოში, რკინიგზის დაცვის საბაბით აფხაზეთში დიმიტრ ტეჩნიკოვი შეიჭრა შევა-რდნადის „უძლეველი მხედარ-თმთავრის“ — **ქიტოპანის** არმია და, ცხინვალის პარალე-ლურადა, აფხაზეთშიც დაიწყო ომი. ორ ფრონტზე ბრძოლას თავის დროზე ჰიტლერის გერ-მანიაშიც ვერ გაუძლო და სა-ქართველო რას გახდებოდა?! მით უფრო, რომ აფხაზეთსა და ოსებს რუსეთი ემხარებოდა ცოცხალი ძალითა და ტექნი-კით. ასე იყო თუ ისე, საქარ-თველო დამარცხდა და დე ფაქ-ტო დაკარგა ცხინვალისა და სოსხე-სხინვალის მიხედ-ვით და ამ გაყინულ დე ფაქტო მდგომარეობას ინახა-და **ედუარდ შვიდარდნაძე**, იქამდეც კი, რომ ძველი თბილი-სელი, პლენანოველი **მეხანი პრინციპის** მეცადინეობით, 1996 წელს თბილისში **ვლად-იმისლავ არძინაძე** ჩამოიყვა-ნეს, რომელიც, როგორც საქმ-ის დეტალებში ჩახედული ად-ამიანები აცხადებდნენ, თანახ-მა იყო, საქართველოს შემად-გენლობაში ფედერაციის სუბი-ექტად შემოსულიყო აფხაზეთის არა ავტონომიური, არამედ აფხაზეთის რესპუბლიკა.

სასწავლი რომ მოხდეს და უპიცი ჯერ სოსხე-სხინვალის აღიარება ნიღოს უკან, შედეგ კი მათ ხელისუფალთ უბრუნოს, საქართველო და აფხაზეთი, ვინაშს სერიოზულად კვონია, რომ აფხაზეთი ქვემოხრილი მოვლენ და საქართველოს ამერიკულ „ბაშაქებს“ დაუსყებენ კოცნას?

მოცემულ დროსა და სივრ-ცეში ამაზე უკეთესი ვარიან-ტი რა უნდა ყოფილიყო, მაგ-რამ შევარდნაძემ ვერ გარის-კა, რადგან აშშ-ის პროტეჟე **ზურაბ ჟვანიას** ე.წ. ახალ-გაზრდა რეფორმატორების ურანატორული ღვაწლის შედეგად. ამ პერიოდში ცხინ-ვალის კონფლიქტი ერგენტის ბაზრობის საშუალებით ყო-ფით დონეზე პრაქტიკულად მოგვარებული იყო: ერთმანე-თის ლხინსა და ჭირში ძველე-ბურად დადიოდნენ გუშინდე-ლი მოსისხლენი; ჰქონდათ სა-ერთო ბიზნესები; შერეული ქორწინებებიც არც ისე იშვი-ათობა იყო; რაჭაში ძველებუ-რად ცხინვალის-კვანისა მო-კლე გზით დადიოდნენ ავტო-ბუსები და ა.შ.

ერთი სიტყვით, სოსხე-სხინვალში შესვლის თუ პირი-ქით, მათი საქართველოში შე-მოსვლის პერსპექტივა მაშინ-ვე დადგა კითხვის ნიშნის ქვეშ, ხოლო, როდესაც შევარდნაძე მის მიერვე გამოზრდილმა ლეკვებმა გადაადგდეს და „ვარ-დების რევოლუციის“ შემდეგ ხელისუფლების სათავეში შე-ურაცხადი სააკაშვილი მოვი-და, პირველი, რაც გააკეთა მი-სიკომ, აქეთ **ირაკლი ოძრუ-**

დღეს უკვე დე იურედაც დაკარგეთ დიდი ხნის წინათ დე ფაქტოდ დაკარგული სო-სხე-სხინვალისა და ცხინვალის. 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომი იყო ის ნითელი ხაზი, რო-მელიც გადაკვეთა საქართვე-ლომ და სწორედ ამიტომ ვამ-ძირძველ მინას, ხოლო ოსები-სა და ქართველების ურთიერ-ობა ისე გაცვიდა, რომ საა-კაშვილმა აშშ-ის დახმარების იმედით, ცხინვალის რეგიონ-ში ე.წ. კონსტიტუციური ნეს-რისის დამყარება გადაწყვი-ტა. მდინარე ცხინვალის „გრა-დები“ დაუშინა და დაიწყო 2008 წლის ომი, რომელიც სა-ქართველოს სამარცხვინო მარცხით დამთავრდა, რადგან აშშ-ისგან განსხვავებით, რო-მელიც, აღშფოთება-შემფო-თებასთან ერთად, სასმელი წყლითა და პამპერსებითაც „დაგვეხმარა“, რუსეთის იმჟა-მინდელმა პრემიერმა **ვლად-იმერ პუტინმა** პუტინის ოლიმპიადამ მიატოვა და საქა-რთველოს არმიის სარდლო-ბას (რომელმაც, თავის მხრივ, მიატოვა ჯარისკაცები), რომ იტყვიან, კუდიტ ქვა ასროლი-ნა მინაზე მხოხავი და ჰალს-ტუხის მლოღველი მთავარ-სარდლის თამადაობით.

მთავარია ის, რომ საქარ-თველოს ტერიტორიული მთლ-იანობა უახლოეს მომავალში ვერ აღდგება; ყოველ შემთ-ხვევაში ვერ აღდგება იმ სტა-ტუსით, რომლითაც ეს ავტო-ნომიები შედიოდა საბჭოთა საქართველოს შემადგენლო-ბაში. ეს არის ის სამწუხარო რეალობა, რომელსაც თვალი უნდა გავუსწოროთ და, ვინც საპირისპიროს ამტკიცებს (პოლიტიკოსი იქნება თუ სხვა), ან უპიცი ბრძოლა, ან უარესი — შეგნებულ დემა-გოგი.

ვინმე რუსეთშია რომ არ დამწამოს (თუმცა არც ეგ მალეღვებს), შევეცდები, და-ვამტკიცო ნათქვამის მართე-ბულობა, ფაქტებზე, ცხოვრე-ბისეულ გამოცდილებასა და საღაზრზე დაყრდნობით, მაგ-რამ ცოტა შორიდან, მომიწევს დაწყება.

ვის უფრო სჭირდება რუსეთთან სავაჭრო ურთიერთობების სრული მოხრეხვა — რუსეთს თუ საქართველოს? ვის ინტერესები უფრო დიპლომატიური ურთიერთობების აღდგენა — რუსეთის თუ საქართველოს? უვიზო რეჟიმის აღდგენა — რუსეთის თუ საქართველოს? რუსეთს თუ საქართველოს უფრო სჭირდება თუ საქართველოს, როდესაც მილი-ონზე მეტი ქართველი ცხოვ-რობს რუსეთში? და, საერ-თოდ, ვის უფრო სჭირდება ერთმანეთი: რუსეთს საქარ-თველო თუ საქართველოს რუსეთი?

90-იანების გარიჟრაჟზე, როდესაც იმჟამინდელმა ოპო-ზიციამ **ზვიად გამსახურ-**

ველებთან ომში გამარჯვებას. ზემორე თქმულიდან გამო-დინარე, **დაეფერება იმ პოლი-ტიკოსს, რომელიც ირწმუნე-ბა, ოღონდ ხელისუფლებაში მოვიდეს და აფხაზეთ-ცხინვა-ლის პრობლემის უპირობოდ მოვაგვარებო?** — რა თქმა უნდა, არა, რადგან ამ პრობლემის სწრაფად და უპ-ირობოდ მოგვარება გამორ-იცხულია.

აი კიდევ ერთი სტერეოტი-პი: ტერიტორიული პრობლე-მის მოგვარების გასაღები მოსკოვში დევს და პუტინის კეთილ ნებაზე დამოკიდებუ-ლი საქართველოსთვის ტერი-ტორიების დაბრუნება. ტერი-ტორიული პრობლემების მოგ-ვარების გასაღები რომ კრემ-ლშია, უდავოა, მაგრამ ყველა-ფერი მხოლოდ პუტინის კეთი-ლ ნებაზე აღარ არის დამოკი-დებული. **რომ მოხდეს სასწა-ული და პუტინმა ჯერ სოსხე-სხინვალის აღიარება წაიღოს უკან, შემდეგ კი მათ ხელისუ-ფალთ უბრუნოს, საქართვე-ლოში დაბრუნდითო, ვინმეს სერიოზულად ჰკონია, რომ აფხაზეთი ქვემოხრილი მოვ-ლენ და საქართველოს ამერი-კულ „ბაშაქებს“ დაუსყებენ კოცნას?** მაშ, სად არის გამო-სავალი? სად და საქართველომ თავი უნდა დაანებოს „ნატო, ნატოს“ უილაჯო უნაწილს და ყოველგვარი წინაპირობის გა-რეშე მიუსხდეს მოსკოვში მო-ლაპარაკების მაგიდას, სადაც ჯერ გამოყოფენ უნაწილს მო-მავალში გადასაწყვეტ პრობ-ლემებს, მაგალითად, უვიზო რეჟიმისა და დიპლომატიური ურთიერთობების აღდგენას; თავისუფალი ვაჭრობის სრუ-ლი მოცულობით აღდგენას; კულტურული ურთიერთობე-ბის გაღრმავებას; პირველ ეტაპზე ლტოლვილების მცირე ნაწილის დაბრუნებას და ა.შ. ხოლო რუსეთის მიერ სოსხე-სხინვალის აღიარების უკან ნაღებებს და ა.შ. ძნელად გადა-საწყვეტ, საკითხებს დროებით თაროზე შემოთავებენ. თორემ, რუსეთთან მოლაპარაკების დანწყების შემთხვევაში, მოლა-პარაკებები ისე დამთავრდება, რომ არც კი დაიწყება. ამხელა ყირიმის (რომ არაფერი ვთქვათ დონბასზე) ააქცალა ცვირნი აშშ-ს რუსეთმა და, სანქციების დანესების გარდა, რომლებიც რუსეთს უკვე ფეხებზე უკიდია, ვერაფერ უნდა ვეუტინს ამ თემაზე ლაპარაკს, რადგან თა-ვის დროზე განაცხადა, ყირიმის თემა დახურულია, რუსეთი ამ თემაზე ლაპარაკს არავისთან აპირებს და აშშ თავს მოკლავს, რომ სოსხე-სხინვალის საქართველოს და-უბრუნოს?

დასასრულ, რამდენიმე რი-ტორიკული შეკითხვა:
ვის უფრო სჭირდება რუ-სეთთან სავაჭრო ურთიერ-ობების სრული მოცულო-ბით აღდგენა — რუსეთს თუ საქართველოს? ვის ინტერესე-ბებში უფროა დიპლომატიუ-რი ურთიერთობების აღდგე-ნა — რუსეთის თუ საქართვე-ლოს? უვიზო რეჟიმის აღდგენა — რუსეთის თუ საქართველოს? უფრო სჭირდება თუ საქართველოს, როდესაც მილი-ონზე მეტი ქართველი ცხოვ-რობს რუსეთში? და, საერ-თოდ, ვის უფრო სჭირდება ერთმანეთი: რუსეთს საქარ-თველო თუ საქართველოს რუსეთი?
ამ და სხვა მსგავს კითხვებ-ზე პასუხები, მკითხველო, თქვენთვის მომინდვია...

POST-TRUTH

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„რთულია, საინფორმაციო ომის ორომბრიალში სიმატელე დაპიკვათ. მსგავსი ფორუმი კი საშუალებას გვაძლავს, მეტი ყურადღებით განვიხილოთ ჩვენს ქვეყნებში მიმდინარე მოვლენები და მართალი ინფორმაცია გავუზიაროთ ერთმანეთს და არა დამახინჯებული, რომორც ხშირად ვრცელდება მსოფლიოს მასმედიაში. ინფორმაციით მანიპულირება დღეს ეფექტიანი იარაღია“.

საერთაშორისო მედიაფორუმი «მედია, პოლიტიკა, ფასეულობები: დაავადებით «პოსტსინარტლე»»

29-30 ივნისს თბილისში (წყნეთში), სასტუმრო „კობალაში“ გაიმართა უკვე ტრადიციადქცეული სამხრეთკავკასიური საერთაშორისო მედიაფორუმი „მედია, პოლიტიკა, ფასეულობები: დაავადებით „პოსტსინარტლე (Post-truth)““. მედიაფორუმის ორგანიზატორები იყვნენ: პოლიტიკური ცენტრი „ჩრდილოეთი-სამხრეთი“ („Север-Юг“) და თბილისის სახელმწიფოების „ჰუმანიტარული თანამშრომლობის საერთაშორისო ფონდის“ (МФГ) მხარდაჭერით, რომელიც პოსტსაბჭოთა ქვეყნებს შორის ამ ურთიერთობის განმტკიცებას უწყობს ხელს, აგრეთვე, პრესკლუბი „თანამეგობრობა“, არასამთავრობო ორგანიზაცია „ისტორიული მემკვიდრეობა“ და გაზეთი „საქართველო და მსოფლიო“. მედიაფორუმში მონაწილეობდნენ 4 ქვეყნის — აზერბაიჯანის, სომხეთის, საქართველოსა და რუსეთის მასმედიის გაველნიანი წარმომადგენლები.

მიხეილ შვიდკოი

მედიაფორუმის პირველი დღის სადისკუსიო შეხვედრას ხელმძღვანელობდა დსთ-ის სახელმწიფოების „ჰუმანიტარული თანამშრომლობის საერთაშორისო ფონდის“ თანადამფუძნებელი, რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტის სპეციალური წარმომადგენელი საერთაშორისო კულტურული თანამშრომლობის საკითხში — მიხეილ შვიდკოი, რომელმაც მისალმების შემდეგ მედიაფორუმის მონაწილეებთან ისაუბრა იმ ჰუმანიტარული თანამშრომლობის ასპექტებზე, რომელიც მნიშვნელოვანია პოსტსაბჭოთა სივრცის ქვეყნებს შორის მეგობრობისთვის.

ალექსეი შარავსკი

გიორგი სარალიძე

„ინფორმაციის არასწორი ინტერპრეტაცია ხშირად ქაბავს და აუზრავს ქვეყნებს შორის ურთიერთობას“

მიხეილ შვიდკოი: — ასეთი ტიპის ფორუმები და შეხვედრები, რომლებზეც ერთმანეთს ხვდებიან პოსტსაბჭოთა სივრცეში მცხოვრები ქვეყნები, ამზადებს პლატფორმას რუსეთსა და კავკასიის რეგიონში მცხოვრებ ხალხების დასახლოებად. ფორუმზე განვიხილავთ არა მხოლოდ პრობლემურ საკითხებს, არამედ ვსაუბრობთ იმაზეც, რა ხდება დღეს, ერთმანეთს ვუზიარებთ ჩვენს თვალსაზრისს პრობლემების გადაჭრის გზებზე, ვინაიდან ყველა მხარეს განსხვავებული ხედვა აქვს. რთულია, დღეს საინფორმაციო ომის ორომბრიალში დაავიკვათ სიმართლე. მსგავსი ფორუმი კი გვაძლევს საშუალებას, მეტი ყურადღებით განვიხილოთ ჩვენს ქვეყნებში მიმდინარე მოვლენები და

მართალი ინფორმაცია გავუზიაროთ ერთმანეთს და არა დამახინჯებული, როგორც ხშირად ვრცელდება მსოფლიოს მასმედიაში. ინფორმაციით მანიპულირება დღეს ეფექტიანი იარაღია. ინფორმაციის არასწორი ინტერპრეტაცია ხშირად ქაბავს და აუზრავს ქვეყნებს შორის ურთიერთობასა და წარმოადგენს ამ სახელმწიფოებზე, იმ პროცესებზე, რომლებიც ხდება ამ ქვეყნებში. ჩვენ, ფორუმის მონაწილე ქვეყნები, ვეცდებით, ვებრძოლოთ მათ, ვინც აქტიურად ცდილობს, ბზარი გააჩინოს ყველგან, და ჩვენს ერებს სიმართლის დაცვით დავაახლოვოთ ერთმანეთს.

ფორუმის შემდგომი ხასიათის ბლოკი — „ინტერნეტ-გამოცემები, როგორც თანამედროვე საინფორმაციო საშუალოები ფენომენი. ინტერნეტ-მედიისთვის მოპოვებული მასალების შექმნის სპეციფიკა“ — უხელმძღვანელა ინტერნეტგაზეთი „ვზგლიადის“ მთავარმა რედაქტორმა ალექსეი შარავსკიმ. ეს ბლოკი განსაკუთრებით საინტერესო აღმოჩნდა მედიაფორუმის მონაწილეებისთვის, რადგან განიხილეს ისეთი თემები, როგორცაა „პროპაგანდის ინსტიტუტი“, სტერეოტიპები, რომლებიც ხშირად ქმნის სა-

ზოგადოების მანიპულირება, რადგან არ ხდება ინფორმაციის გაფილტვრა. თანამედროვე საინფორმაციო საშუალოები ინტერნეტგამოცემებს ფეხი ისე აქვს მოკიდებული, რომ ბეჭდური მედია ხშირად უკანა პლანზე დგას. ინფორმაციის გავრცელების მრავალი საშუალებიდან ყველაზე ეფექტიანი და მასშტაბური სწორედ ინტერნეტგამოცემებია. შესაბამისად, დღეს კოლოსალური თანხები გამოყოფილი იხადი საინფორმაციო სააგენტოების შესაქმნელად, რომლებიც ამა თუ იმ ორგანიზაციის დაკვეთას შეასრულებენ. დამფინანსებლის პოლიტიკური კუთვნილების მიხედვით ხდება მოპოვებული

მასალების გამოყენება, ეს არის მსოფლიო საპიკა. დღეს პოლიტიკური ინტერნეტგამოცემების მთავარი მიზანი საკუთარი იდეოლოგიის გავრცელებაა და არა ფინანსური სარგებლის მიღება. ვისაც რა ინტერესი აქვს, იმის მიხედვით მოქმედებს.

ალექსეი ფირსოვი

ვიუ და თავის ჟურნალისტურ გამოცდილებაზე დაყრდნობით შეეცადა, მონაწილეებისთვის ეჩვენებინა, როგორ უნდა აიღონ ინტერვიუ მნიშვნელოვან საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ფიგურისგან. ვინოგრადოვმა ჟურნალისტებს იმ ასპექტებზე სთხოვა ყურადღების გამახვილება, რომლებსაც ხშირად იგინებენ ჟურნალისტები მასალების მოპოვებისა და მათი პუბლიკაციისას: ეს არის ტაქტიკა, ფორმა, კითხვების სწორი ფორმულირების მეთოდი, რესპონდენტის ალაპარაკების სპეციფიკა, ინფორმაციული სიზუსტის დადგენა, საინტერესო კითხვების შედგენა, კომუნიკაციის მეთოდი და ა.შ. ფორუმის მეორე დღეს მსგავსი ინტერვიუს მასტერკლასით მონაწილეების წინაშე წარდგა რადიოსადგურ „გოგორიტი მოსკვას“ („Говорит Москва“) გენერალური დირექტორი ვლადიმერ მამოტოვი.

ფორუმის შემდგომი ბლოკი დაეთმო კრეატიულ პროდიუსერს, რადიოსადგურ „ვესტი FM“-ის წამყვან გიორგი სარალიძეს, რომლის სადისკუსიო თემას წარმოადგენდა „სპორტი და მედია — ახალი ფორმატები, როგორ უნდა მოხდეს კულტურულ-სპორტული ღონისძიებების განახლება“. გიორგი სარალიძემ ხაზი გაუსვა, რომ ქვეყნებს შორის დაახლოების მნიშვნელოვან ასპექტს განსაზღვრავს არა მხოლოდ პოლიტიკური ღონისძიებებში, პროექტებსა და ფორუმებში მონაწილეობა, არამედ კულტურულ-სპორტული ღონისძიებებიც, რომლებიც ეფექტიან საკომუნიკაციო ხიდს ქმნის ერებს შორის დაახლოების საკითხში. მან აღნიშნა, რომ კულტურაზე, ხელოვნებასა და სპორტზე არ უნდა აისახებოდეს ქვეყნებს შორის პოლიტიკური პროცესების მიმდინარეობის სპეციფიკა, თუმცა არ უარყო, რომ ის დადებით როლს თამაშობს კულტურათა დაახლოების საკითხში. გიორგი სარალიძემ აღნიშნა, რომ 2018 წლის მსოფლიოს საფეხბურთო ჩემპიონატი, რომელიც რუსეთში გაიმართება, ამ შესაძლებლობებს კიდევ უფრო გაზრდის.

მედიაფორუმის პირველი დღის საფინანსო ბლოკი იყო ლექცია „მასმედიის იდეოლოგიური სტრატეგიები — აზრების შექმნის ტექნოლოგიები“, რომელსაც უხელმძღვანელა სოციალური საკითხების დამპროექტების ცენტრ „პლატფორმას“ ხელმძღვანელმა ალექსეი შარავსკიმ. ლექციაზე განიხილეს საზოგადოებრივი აზრის სტერეოტიპების სპეციფიკა, მათი შეცვლისა და ახალი აზრის გაჩენის ტექნოლოგიები, რომელსაც კურატორობს ესა თუ ის მასმედია.

„საზოგადოებრივი აზრის ქმნის არა პოლიტიკური მოვლენები ან პოლიტიკური ფიგურები, არამედ მედიასაშუალებები“

ალექსეი ფირსოვი: — თითოეულ გამოცემას, იქნება თუ ბეჭდური, ვებგვერდი თუ სამაუნწყებლო, აქვს თავისი იდეური წარმოდგენები და სტრატეგიები, რომელთა მიხედვით მოქმედებს.

POST-TRUTH

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„რა ახდენს საზოგადოებაზე ყველაზე დიდ გავლენას? — რა თქმა უნდა, სიტყვა, რომელიც ყველაზე ეფექტური და ძალად მოქმედებს, რა თქმა უნდა იცოდეს, რომელიც ყველაზე მეტად ახდენს გავლენას, რა თქმა უნდა, რომელიც ყველაზე მეტად ახდენს გავლენას, რა თქმა უნდა, რომელიც ყველაზე მეტად ახდენს გავლენას...“

ალექსანდრე გუშინი

ვლადიმერ ვინოგრადოვი

«დღეს აგვიჩვენა, რომ შავი პიარის პიარია, რომ «ოვენი ყველა სიხარული მისაღებად». ფაქტია, რომ მსგავსი პიარული მოქმედებები, მაგალითად, «სი-ენ-ენს», ყველაზე ხშირად ტელეარხს მსოფლიოს მასშტაბით, ხშირად ადამიანთა უფლებების დაცვას და ახსენებენ დეზინფორმაციის გავრცელებაში, მაგრამ მის საინფორმაციო მხარეს ამ ფაქტმა ბევრი ვერაფერი დააკლო, ანუ რას ნიშნავს ეს? — დიახ, დეზინფორმაციის გავრცელებაში და ხშირად სიმართლე უფრო ეფექტურია. შემდეგ საკმარისია, მოუბოლო საზოგადოებას და, მიუხედავად იმისა, რომ ეჭვის თვლით შემოგვხვდა, მაინც განაგრძობს შენს მოსმენას.»

უფრო მნიშვნელოვანია, ვისაუბროთ მათი მოქმედების სპეციფიკაზე, რადგან ყველა იდეოლოგია ვერ ვრცელდება, რაც თავისთავად მისი „მეფუთის“ არასწორ მეთოდოლოგიას მიუთითებს. რა ახდენს საზოგადოებაზე ყველაზე დიდ გავლენას? — რა თქმა უნდა, სიტყვა, რომელიც ყველაზე ეფექტური და ძალად მოქმედებს, რა თქმა უნდა, რომელიც ყველაზე მეტად ახდენს გავლენას...“

ნელ ილია ძირის მასტერ-კლასი თემაზე „რატომ ხდება მედიაკომპანიების დეგრადაცია: როგორ ვმართოთ შემოქმედება ახალ პირობებში“. ილია ძირიამ გამოყო ასპექტები, რომლებიც პროვოცირებას უწევს მედიაკომპანიების დეგრადაციას, ისაუბრა მასმედიის ისტორიაზე, მეოცე საუკუნის მასმედიასა და მის ფუნქციონირებაზე და ა.შ.

„დეზინფორმაციის მოქმედება და სიარტულა უფრო ეფექტურია“

ილია ძირია: — დღეს არა მხოლოდ საინფორმაციო ომზე ვსაუბრობთ, არამედ იმაზეც, რომ ინტერნეტში კომერციული სარბიული მედიაკომპანიებისთვის. ერთმნიშვნელოვნად ვერ ვიტყვით, რომ არსებული პოლიტიკური საინფორმაციო სააგენტოების უმრავლესობა მხოლოდ იდეური სარგებლისთვის იბრძვის. მათ ამოძრავებთ კომერციული მიზნებიც და ეს რეალიზაციის სახეებიც, რადგან მათაც სურთ არსებობა. ისეთი სააგენტოების შემთხვევაში კი, რომლებსაც იდეოლოგიური მოტივით აფინანსებენ, კომერციულ სარგებელზე ზრუნვა მეათეხარისხოვანია. მაგალითისთვის დავასახელებ ჯორჯ სოროსს და მის ორგანიზაციებს, რომლებიც ეფექტიანად აკეთებენ თავიანთ საქმეს. სოროსის მთავარი ბერკეტი არის ფინანსები, რომელსაც არ იშურებს მასშტაბური მიზნების მისაღწევად. რაც შეეხება შავ პიარს, ესეც ძალიან აქტუალური საკითხი და პრობლემაა. დღეს ამბობენ, რომ შავი პიარიც პიარია, რომ „ომში ყველა ხერხი მისაღებად“ ფაქტია, რომ მსგავსი მეთოდი მოქმედებს. მაგალი-

„სხვაგან სად მოუყვავოდით პარტიანთს ჩვენს ქვეყანაში არსებულ პრობლემაზე“

ვლადიმერ ამონტოვი: — ძალიან სასარგებლო ფორუმში ვმონაწილეობდი. ამ ფორუმის მსგავსი საინფორმაციო შეხვედრის ინტელექტუალური დონე საკმაოდ მაღალი იყო და ამიტომ ეს შეხვედრა ძალიან პროდუქტიულ გამოძახილს წარმოადგინა. ვისაუბრეთ საკმაოდ მწვავე საკითხებზე, რა თქმა უნდა, მათი მოგვარების პერეოპტივა ჩვენს ხელთ არ არის, რადგან კომპეტენცია არ გვაქვს, მაგრამ ჩვენი აქ ყოფნით გავლენას ვახდენთ მოვლენების განვითარებაზე. ეს ძალიან კარგია, რადგან გვინდა, მეტი შევიტყუოთ ერთმანეთზე. სხვაგან სად მოვუყვებოდით ერთმანეთს ჩვენს ქვეყნებში არსებულ პრობლემებზე? ყველაზე მეტად კი მომეწონა ინიციატივა საერთო საინფორმაციო სივრცის შექმნასა და შეხვედრების მოწყობაზე, რომლებ-

ილია ძირია

ანჟელიკა ტრაპანიკოვა

ზეც განვიხილავთ ახალი საინფორმაციო პორტალის ან პროგრამის შექმნის იდეას, და რომლებზეც მოხდება იდეების გენერირება, უტყუარი ავთენტური ინფორმაციის გაცვლა და განხილვა. ამ შეხვედრებში მონაწილეობას მიიღებენ დაინტერესებული კვალიფიციური ექსპერტები და ჟურნალისტები. დღეს არ არსებობს ტაბუდადებული თემები. მაგალითად, თქვენი კოლეგა მოვიდა ჩემთან პროვოკაციული მიმართებით: „რა თქმა უნდა, თქვენ გინდათ საბჭოთა კავშირის დაბრუნება!“ საინიციატივანა? ისე მომხმარა, აპროორი რომ დავთანხმებოდი მის პროვოკაციულად ფორმულირებულ კითხვას და თავი მოვიტოვებინა. ის ჟურნალისტი და მესმის მისი, თავის საქმეს აკეთებს. მეც ჟურნალისტი ვარ და ვიცი, რომ არის მეთოდი, რესპონდენტი ისე ალაპარაკო, ისეთი რამ ატყმევინო, რასაც შემდეგ შენი მიზნისთვის გამოიყენებ მასალაში. მე არ მინდა საბჭოთა კავშირის დაბრუნება. მე ყველაფერს რეალისტურად აღვიქვამ და ვაფასებ... არსებობს ბევრი ანგაჟირებული მედიასაშუალება — ეს რეალობაა. ჩვენ კი აუცილებლად უნდა შევუწყოთ ხელი მსგავსი ფორუმების ჩატარებას. მეც ბევრი რამ შევიტყუე ამა თუ იმ პოლიტიკურ ფაქტზე და ა.შ. კმაყოფილი ვარ

დღევანდელი შეხვედრით. მედიაფორუმის დასრულების შემდეგ მონაწილეებს საზეიმოდ გადაეცათ სერთიფიკატები. პოლიტიკურ ცენტრ „ჩრდილოეთი-სამხრეთის“ (Север-Юг) აღმასრულებელმა დირექტორმა ანჟელიკა ტრაპანიკოვამ აღნიშნა, რომ ძალიან კმაყოფილია წლებიანდელი ფორუმით და იმედოვნებს, რომ ფორუმი კიდევ უფრო მასშტაბური და პროდუქტიული იქნება სამომავლოდ.

„მსგავსი ფორუმებით და პროექტებით შესაძლებელია საზოგადოებრივი-კულტურული ურთიერთობების განვითარება“

ანჟელიკა ტრაპანიკოვა: — მედიაფორუმი უმაღლეს დონეზე ჩატარდა, ამის შესახებ მონაწილეებმა გან-

აცხადეს. ორგანიზატორებიც კმაყოფილი ვართ შედეგით. ფორუმში მონაწილეობდნენ საზოგადოების მნიშვნელოვანი ფიგურები და ძალიან ძლიერი ჟურნალისტები, რომლებმაც მონაწილეებს გააცნეს საკუთარი თვალსაზრისი და კონცეფციები, საინტერესოდ ისაუბრეს იმ პრობლემურ საკითხებზე, რომლებიც აწუხებს ჩვენს ქვეყნებს. ფორუმის მთავარი თემიდან გამომდინარე, თითოეული საკითხი განიხილებოდა მასმედიის განვითარების ჩრდილში. ვეგემავთ სამომავლო თანამშრომლობას და ჩვენი პროექტებით ვეცდებით, კიდევ უფრო შევუწყოთ ხელი ჩვენს ქვეყნებს შორის მეგობრული ურთიერთობის გაღრმავებას; მიგვაჩნია, რომ ეს, ძირითადად, ჩვენმა ახალგაზრდებმა უნდა გააკეთონ. სწორედ ამიტომ შემოდგომაზე იგეგმება დიდი საერთაშორისო ფორუმის ჩატარება მოსკოვში, სადაც თავს მოიყრიან მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნის ახალგაზრდები, რომლებიც ერთმანეთს გააცნობენ და გაუზიარებენ თავიანთ თვალსაზრისს. ფორუმის მთავარი თემა იქნება „ტრადიციული ოჯახის ღირებულებები“. ამაწლის აგვისტოში, აგრეთვე, ჩავატარებთ ცენტრალური აზიის ყოველწლიურ ფორუმს ბიშკეკში, ყირგიზეთის რესპუბლიკაში. ფორუმის ფორმატი ანალოგიური იქნება, უბრალოდ, განსხვავებული იქნება თემატიკა. ძალიან მიხარია, რომ ასეთი კარგი და დადებითი შედეგები აქვს ჩვენს პროექტებს. ეს გვაძლევს სტიმულს და ვრწმუნდებით, რომ მსგავსი ფორუმებითა და პროექტებით შევძლებთ ახალგაზრდა თაობების დამეგობრებას, რაც აისახება შემდგომში ჩვენი ქვეყნების პოლიტიკურ-საზოგადოებრივ-კულტურულ ურთიერთობებზე.

მაიაშალა ნათია თათარიშვილი

«კოლოსალური თანხები გამოიყო ისეთი საინფორმაციო სააგენტოების შესაქმნელად, რომლებიც ამა თუ იმ ორგანიზაციის დაკავშირებას უზრუნველყოფენ. დაფინანსებლის პოლიტიკური კუთვნილების მიხედვით სწავა მოკვებულნი მასწავლის გამოყენება. ეს არის მსოფლიო სიარტული. დღეს პოლიტიკური ინტერნეტგამოცემების მთავარი მიზანი საკუთარი იდეოლოგიის გავრცელება და არა ფინანსური სარგებლის მიღება. ვისაც რა ინტერესი აქვს, იმის მიხედვით მოქმედებს.»

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

„ამ ქვეყანაში ყველაფერი მოშლილია, არავინ იცავს სახანძრო უსაფრთხოების წესებს. პატარ-პატარა მაღაზიებში მოუწესრიგებელია ინფრასტრუქტურა. დიდი ხანია, საუბრობენ, რომ ელიავას ბაზრობა უნდა გადაიტანონ და იმ დასასვენებელი ადგილი მოაწყონ. არავინ ფიქრობს იმაზე, სად უნდა წავიდეს ის ხალხი, რომელსაც სამშენებლო მასალა სჭირდება“.

2 ივლისს დედაქალაქის ერთ-ერთი უბანი, ე.წ. ელიავას ბაზრობა ცეცხლის ალში გაეხვია. ეს ამბავი თითქოს აღარც უნდა გვიკვირდეს, რადგან ხანძარი საქართველოში ჩვეულებრივ მოვლენად იქცა... რამდენიმე დღის წინათ თბილისში მოულოდნელად გარჩენილმა მორიგმა ხანძარმა ეფესოში არტემიდას ტაძრის დაწვა გამახსენა.

ძვ.წ. VI საუკუნეში ეფესო ლიდიის სამეფოს უმნიშვნელოვანესი პოლიტიკური და რელიგიური ცენტრი იყო. ლიდიის სამეფომ განსაკუთრებულ აღმაშენებლებს უკანასკნელი მეფის, კრესეს, პერიოდში მიაღწია. მან გადაწყვიტა, ნადირობის მფარველი ქალი ღვთაების სახელზე ტაძარი აეგო. ბერძნები ამ ღვთაებას არტემიდას უწოდებდნენ, ხოლო რომაელები — დიანას. ტაძარი დაახლოებით ძვ.წ. 560 წელს აშენდა. მისი აგებიდან 204 წლის შემდეგ, ძვ.წ. 356 წელს, იგი მთლიანად გაანადგურა ხანძარმა. ტაძარი დაწვა ვინმე პეროსტრატემ, რომელსაც სურდა, მისი სახელი სამუდამოდ დარჩენილიყო კაცობრიობის ისტორიაში. „ოცნების“ ხელისუფლებამ 2012 წლის წინასაარჩევნო რამდენიმე ათეული დაპირებიდან ვერც ერთის შესრულება ვერ შეძლო და ქვეყნის ისტორიაში დარჩენა, როგორც ჩანს, პეროსტრატესავით სურს. სხვა რა უნდა იფიქრო, როდესაც ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში დამწვარი ობიექტების სიას გადახედავ. აი ისინიც:

1. ლილოს ბაზრობა – 2012 წლის 15 ნოემბერი;
2. სავაჭრო ცენტრი „საბა“ – 2013 წლის 26 თებერვალი;
3. „ევროპარკი“ – 2013 წლის 17 ივლისი;
4. ბოშათა ბაზრობა – 2014 წლის 16 სექტემბერი;
5. „ხოფას“ ბაზრობა – 2014 წლის 7 დეკემბერი;
6. ელიავას ბაზრობა – 2014 წლის 27 დეკემბერი;
7. ისნის ბაზრობა – 2015 წლის 21 იანვარი;
8. ელიავას ბაზრობა – 2015 წლის 4 აგვისტო;
9. „შავი“ ბაზრობა – 2016 წლის 2 აგვისტო;
10. ბაზრობა და „ბავშვთა სამყარო“ – 2017 წლის 30 იანვარი.
11. ელიავას ბაზრობა — 1017 წლის 2 ივლისი.

ამა წლის 23 თებერვალს, „სითი ინსტიტუტი საქართველოს“ დირექტორმა და თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის პროექტის ერთ-ერთმა ხელმძღვანელმა **მამუკა სალუშაძემ** განაცხადა: „ე.წ. ელიავას ბაზრობის გადატანა-არ გადატანის საკითხს მერია წყვეტს და ბაზრობის ადმინისტრაციამ მოლაპარაკებები აღმასრულებელ ხელისუფლებასთან უნდა აწარმოოს. ჩვენ არ გვითქვამს, რომ დაიხუროს ბაზრობა, ასეთი ვარიანტი არ წარგვიდგენია. გენერალური გეგმის ჯგუფი ნებართვას ვერ გასცემს ბაზრობის გადატანა-არ გადატანაზე, ეს არის მერიის პრეროგატივა, თუმცა შევთავაზებთ იდეა, როგორ შეიძლება ეს ბაზრობა ფუნქციონირებდეს სხვა ადგილებში თითოეული იქ მომუშავესა და მესაკუთრის ინტერესების გათვალისწინებით. შეთანხმება უნდა მოხდეს აღმასრულებელ ხელისუფლებასა და მესაკუთრეებს შორის. 15 მაისს დამკვეთს უნდა ჩავაბაროთ ჩვენი გეგმის საბოლოო ვარიანტი, შემდეგ დაიწყება საჯარო განხილვები. საკითხისადმი ინტერესი დიდია. მზად ვართ, ყველა შენიშვნა, რომელიც კონსტრუქციული ხასიათის ექნება, გავითვალისწინოთ და ავსახოთ გეგმაში... გვინდა, ქალაქის გამწვანებულ ადგილებს ერთმანეთს საფეხმავლო, სავალიანდლო გზებით დავუკავშიროთ. გარდა ამისა, ჩვენი სურვილია, ტრამვაი კვლავ გამოჩნდეს ქალაქში და ასეთი შეთავაზება ნამდვილად გვექნება. არ გამოვირიცხავ, შეთავაზება მეტროსთან დაკავშირებითაც გვექონდეს. ვმუშაობთ, რომ მეტრო ქალაქის პერიფერიული ნაწილისკენაც გაგრძელდეს“.

წლის 15 ოქტომბერს დაიწყო ახალი გენგეგმის შემუშავება. დირექტორმა და თბილისის მინათსარგებლობის გენერალური გეგმის პროექტის ერთ-ერთმა ხელმძღვანელმა **მამუკა სალუშაძემ** განაცხადა: „ე.წ. ელიავას ბაზრობის გადატანა-არ გადატანის საკითხს მერია წყვეტს და ბაზრობის ადმინისტრაციამ მოლაპარაკებები აღმასრულებელ ხელისუფლებასთან უნდა აწარმოოს. ჩვენ არ გვითქვამს, რომ დაიხუროს ბაზრობა, ასეთი ვარიანტი არ წარგვიდგენია. გენერალური გეგმის ჯგუფი ნებართვას ვერ გასცემს ბაზრობის გადატანა-არ გადატანაზე, ეს არის მერიის პრეროგატივა, თუმცა შევთავაზებთ იდეა, როგორ შეიძლება ეს ბაზრობა ფუნქციონირებდეს სხვა ადგილებში თითოეული იქ მომუშავესა და მესაკუთრის ინტერესების გათვალისწინებით. შეთანხმება უნდა მოხდეს აღმასრულებელ ხელისუფლებასა და მესაკუთრეებს შორის. 15 მაისს დამკვეთს უნდა ჩავაბაროთ ჩვენი გეგმის საბოლოო ვარიანტი, შემდეგ დაიწყება საჯარო განხილვები. საკითხისადმი ინტერესი დიდია. მზად ვართ, ყველა შენიშვნა, რომელიც კონსტრუქციული ხასიათის ექნება, გავითვალისწინოთ და ავსახოთ გეგმაში... გვინდა, ქალაქის გამწვანებულ ადგილებს ერთმანეთს საფეხმავლო, სავალიანდლო გზებით დავუკავშიროთ. გარდა ამისა, ჩვენი სურვილია, ტრამვაი კვლავ გამოჩნდეს ქალაქში და ასეთი შეთავაზება ნამდვილად გვექნება. არ გამოვირიცხავ, შეთავაზება მეტროსთან დაკავშირებითაც გვექონდეს. ვმუშაობთ, რომ მეტრო ქალაქის პერიფერიული ნაწილისკენაც გაგრძელდეს“.

„დაიწვა ბაზრობა და მის ადგილას სხვა რაღაც აშენდა. ეს აქლიერებს ეჭვს, რომ ხანძარი მოწყობილია“

გიან სუხაშვილი, ეკონომიკის ექსპერტი:
— არ მინდა, ვიფიქრო, რომ შეთქმულების თეორიასთან გვაქვს საქმე, თუმცა სხვა საკითხია ხელისუფლების პასუხისმგებლობა. ყველაფერს თავი რომ დავანებოთ, ყველა ხანძარი ქვეყნის ბიუჯეტს

«ქართული ოცნების» ჰეროსტრატები

ანუ რატომ იწვის დედაქალაქის სავაჭრო ობიექტები ასე ხშირად

მძიმედ აწვება, რადგან ზარალი კომპენსირებაა საჭირო. საკითხი მონესრიგებულ არ არის, დაზღვევა არ აქვთ ობიექტებს, რაც აუცილებელია. „ბავშვთა სამყაროს“ დაწვის შემდეგ ეს საკითხი დღის წესრიგში დადგა. ყოველი ხანძარი ეჭვს უჩენს საზოგადოებას. ვფიქრობ, ჟურნალისტური გამოძიება უნდა ჩატარდეს ხანძარის მიზეზის გასარკვევად. სანამ ყველაფერი არ გამოამკარავდება, ეჭვი სულ იქნება.

დღის ბაზრობა და მის ადგილას სხვა რაღაც აშენდა. ეს აძლიერებს ეჭვს, რომ ხანძარი მოწყობილია. არის მეორე შემთხვევაც – ნილების გადაწვით, შესაძლოა, რამდენიმე მეპატრონე გაჩნდეს და ეს უკვე კრიმინალია. კრიმინალს კი მოტივი აქვს და გაცილებით დიდ დანაშაულთან მიგვიყვანს. თემა აუცილებლად შეასანაწილა და, რასაც ვამბობ, თუ დადასტურდა, მძიმე შედეგი მოჰყვება.

წინასწარ მიჭირს თქმა, ხელისუფლებაში მყოფი ინტერესჯგუფების მიზანმიმართულ მოქმედებასთან გვაქვს თუ არა საქმე, თუმცა ამის გამოძიება აქტიურად უნდა შეეძლოს.

ხელისუფლებამ უნდა დაიკისროს პასუხისმგებლობა, რომ ყველა სავაჭრო ობიექტი დაზღვეული იყოს.

ჩვენ პრობლემები გვაქვს ბევრი მიმართულებით. — **ხალხი ამბობს, რომ ხელისუფლება ხანძრით მნიშვნელოვანი პოლიტიკური თემის გადაფარვას ცდილობს ხოლმე...** — თემის გადაფარვა ხანძრით მეტისმეტად ოდობიური მგონია, მიუხედავად იმისა, რომ ხელისუფლება ძალიან ინფანტილურია და სისულელეს სისულელეზე აკეთებს. თემის გადაფარვა თუ სურთ, გამოიყვანონ ჯეჯელა და ნებისმიერი თემა გადაიფარება. ჯეჯელას ერთიანობის გამოსვლა მთელი თვის სალაპარაკოს გვაძლევს.

„ამოხაზს ჩვენი მთავრობის წარმომადგენლების სახეები არ იხიან, ვინ და რატომ დაწვა შენობა. ყველა ხანძარი შეკვეთილია, ბანდიტებს ქორაობენ და აწვევენ ყველაფერს, რასაც თვალს დაადგამენ. ხანძრის გაჩენამდე იციან, რა აშენდება დამწვარი შენობის ადგილას.“

ჰამლეთ შივაშვილი, პოლიტოლოგი:
— ამ ქვეყანაში ყველაფერი მოშლილია, არავინ იცავს სახანძრო უსაფრთხოების წესებს. პატარ-პატარა მაღაზიებში მოუწესრიგებელია ინფრასტრუქტურა. დიდი ხანია, საუბრობენ, რომ ელიავას ბაზრობა უნდა გადაიტანონ და იმ დასასვენებელი ადგილი მოაწყონ. არავინ ფიქრობს იმაზე, სად უნდა წავიდეს ის ხალხი,

რომელსაც სამშენებლო მასალა სჭირდება. ვეთანხმები იმ მოსაზრებას, რომ ე.წ. ელიავას ბაზრობა ძალიან მოუწესრიგებელია და მას მოწესრიგება სჭირდება. ბოლო პერიოდში ხანძარი ბაზრობებს შეეჩვია და საეჭვო ამიტომაც არის. „ბავშვთა სამყარო“, ძალიან მყარად ნაგები შენობა, როგორც ხანძარი, ასე უმონყალოდ დამწვარიყო, გაუგებარია. ამიტომ ჩნდება ეჭვი, რომ ხანძარში ვიღაცის ხელი ურევია. მე-ეჭვება, ელიავაზეც თავისთავად ჩნდება ხანძარი.

ქვეყანას უამრავი დაზარალებული ჰყავს. სახელმწიფო ვალდებულია, ყველა მოვარდოვანი დაზარალებული, მაგარამ თვითონ ხელისუფლება ბანდიტებით არის საფხველად, ახლა, ხანძრის მომენტში მეხანძრეებს წყალი არ ჰქონდათ და ახლო-მახლო ჭაბუკი არ აღმოჩნდა. გამოდის, რომ იმ ტერიტორიისთვის სახელმწიფოს არაფერი გაუკეთებია და პრევენციული ზომები მიღებული არ იყო. დარწმუნებული ვარ, მომავალშიც ასე იქნება და ამ გამოცდილებას არ გაითვალისწინებენ.

მაოცებს ჩვენი მთავრობის წარმომადგენლების სახეები – ვითომ არ იციან, ვინ და რატომ დაწვა შენობა. ყველა ხანძარი შეკვეთილია, ბანდიტებს ქორაობენ და აწვევენ ყველაფერს, რასაც თვალს დაადგამენ. ხანძრის გაჩენამდე იციან, რა აშენდება დამწვარი შენობის ადგილას.

„ხანძარი ჩნდება იმ, სადაც არ არის დაცული უსაფრთხოების ზონები“
სოსო მანუაშვილი, თბილისის საკრებულოს დამოუკიდებელი წევრი:

— ხუმრობა ამ შეთხვევაში გამართლებული არ არის, რადგან ყოველი ხანძრის უკან დაზარალებული ადამიანები დგანან, მაგრამ მაინც მახსენდება ბულგაკოვის „ოსტატი და მარგარიტა“ ერთი სიტყვა — კოროვი და ბე-პემითი პრიმუსით რომ დადიან და ობიექტებს წვავენ...

არ არის დაცული უსაფრთხოების ზონები და არის ადვილად აალებადი საგნები. ხანძარი ათასწილი მითქმა-მოთქმას იწვევს, ზოგი სასააცილოა, ზოგი სიმართლესთან ახლოსაა, მაგრამ **შპს-თი: სამართლებრივად დასაბუთებული საზოგადოებას დრომდე დაპარგული აქვს.**

— **თქვენ საკრებულოს წევრი ბრძანდებით და უკეთ გეცოდინებათ... შესაძლოა, რომ ხანძარი დედაქალაქის გენგეგმის გამო იყოს გამოწვეული? ელიავას ბაზრობის ადგილას რეკრეაციული ზონის გაკეთება უნდა...**

— გენგეგმის ჯგუფს მართლაც აქვს სურვილი რეკრეაციული ზონის გაკეთების, ინვესტიორსაც ეძებენ. გეგმა კარგია, სარეკრეაციო ზონაც კარგია, მაგრამ ამ ყველაფრის გაკეთებას, პირველადი მონაცემებით, 300 მილიონი ლარი დასჭირდება და ადგილიც არ არის ისეთი, რომ გაკეთდეს. თანაც, არ ვიცი, საქართველოს უახლოეს მომავალში როგორ წარმოუდგენიათ, რომ დედაქალაქის ბიუჯეტიდან დაფინანსდეს ასეთი ძვირადღირებული პროექტი.

ხანძრის გაჩენა იმის გამო, რომ დამწვარი ტერიტორიის ადგილას სარეკრეაციო ზონა გაკეთდეს, ნორმალური საქციელი არ მგონია. იმედს ვიტოვებ, რომ ხანძრის მიზეზი მოუწესრიგებელი ინფრასტრუქტურაა. ასევე, იმედს ვიტოვებ, რომ ეს საქმეც, სხვა დანარჩენებით, გამოუძიებელი არ დარჩება; წინააღმდეგ შემთხვევაში, უამრავი ბრალდება იქნება და ეს ხელისუფლებისთვის კარგი არ არის, მას ისედაც ბევრი პრობლემა აქვს.

მოამზადა **კაკა ნახშიდაშვილმა**

ქართული პოლიტიკური პარტიები სპეციალურად აკეთებენ ისე, რომ დედაქალაქის მერობის კანდიდატად განგებ არჩევენ ყველაზე შეუფერებელ პირსონებს? ასეთ საპასუხისმგებლო პოსტზე კანდიდატად ყველაზე არაპროფესიონალი, ყველაზე გაუთვითცნობიერებელი და დარგის არმცოდნე კანდიდატის ნამოყვანება უკვე მოდური ტენდენციაა ხელისუფლებისთვის და ოპოზიციისთვისაც?

ბაქარ სვანიძის სააპოკრიფო მხარე www.geworld.net თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

კახა კალაძე, ზაალ უდუმაშვილი, ელენე ხოშტარია, ალექსი ელისაშვილი... წლების წინათ ვინმეს რომ ეთქვა, თბილისის მერის თანამდებობისთვის ეს ოთხი კანდიდატი იყოს კენჭს 2017 წელს, ალბათ, დასცინებდნენ თბილისელები. დღეს კი თბილისისთვის ესოდენ სამარცხვინო რეალობა ამკარაა და თბილისელებიც იძულებული იქნებიან, ამ ოთხი კომიკური კანდიდატიდან ერთზე შეაჩერონ არჩევანი.

მოკლედ, შემოდგომიდან თბილისის ისევ თბილისელებისთვის მიუღებელი მერი ეყოლება და აქ ხოხობი ნამდვილად არაფერ შუაშია არა იმიტომ, რომ ჩამოთვლილ სამ „ხოხობსა“ და ერთ „არახოხობს“ შორის დედაქალაქის თავი სწორედ ისევ „არახოხობი“ იქნება, რადგან იგი „ქართული ოცნების“ წარდგინებით იყრის კენჭს. არა, უბრალოდ, ამ ოთხიდან ნებისმიერი დედაქალაქის მერობისთვის მაინც შეუფერებელი იქნება და თბილისელთათვის — მიუღებელი, მიუხედავად მისი „ხოხობისა“ თუ „არახოხობისა“.

დავინაა ხელისუფლებისთვის და ოპოზიციისთვისაც?

დავიჯერო, „ქართულმა ოცნებამ“ სხვა ვერაფერ მოძებნა თბილისის მერობის კანდიდატად, რომ ყველაზე შეუფერებელი პერსონა, კარგი ფეხბურთელი, მაგრამ უმაქნისი ენერჯეტიკის მინისტრი, არ წამოეყენებინა?! საიდან უჩნდებათ ასეთი ამბიციები თავის სფეროში სასახელო და საამაყო ადამიანებს და რატომ სურთ, ხალხის სიყვარული ქარს გაატანონ პოლიტიკაში მოსვლის გამო?!

ეს კიდევ ერთი ამოუხსნელი ფენომენია. კახა კალაძე, ერთადერთი ქართველი ფეხბურთელი, რომელსაც ვეროპის ჩემპიონთა ლიგის თასის ანევა ელირსა, თანაც ორჯერ(!), რატომ უნდა ეროდეს სამარცხვინო პოლიტიკურ ინტრიგებში ჯერ იმისთვის, რომ მინისტრი გახდეს, და მერე იმისთვის, რომ მერი გახდეს, სრულიად გაუგებარია.

„ორი ავტოგოლის“ თემაც ასეთი აქტუალური, ფაქტია, მხოლოდ მას შემდეგ არის, რაც კალაძემ პოლიტიკაში ფაფხური გადაწყვიტა, თორემ მარწმუნებული ვარ, ის რომ მხოლოდ და მხოლოდ „ყველაზე ტიტულოვან ქართველ ფეხბურთელად“ დარჩენილიყო, ორი ავტოდითი ავტოგოლი გაცივდოდა და გაახსენდებოდა.

მხოლოდ პოლიტიკამ განაპირობა ის, რომ კაცს, რომელმაც უამრავი გარდაუვალი გოლისგან იხსნა საქართველოს ნაკრების კარი, ცხვირში ამოადინეს ორი ავტოგოლი, რომლებიც მაინც აუცილებლად გავიდოდა, კალაძეს ფეხი რომც არ „მიეშველებინა“.

აი, ასე იქცა ადამიანი-ლეგენდა და ადამიანი-კერპი ადამიან-ავტოგოლად!

და ვერაფერ ვერასოდეს ამხსნის და გაგაგებინებს, რისთვის სჭირდება მას ეს. კიდევ უფრო დაამძიმებს კალაძის მდგომარეობას ამ მხრივ თბილისის მერის პოსტი. ენერჯეტიკის მინისტრი მაინც არ არის ისე თვალშისაცემი და მოსახლეობასთან უშუალო კავშირში მყოფი თანამდებობის პირი, როგორც დედაქალაქის ხელმძღვანელი. მარტივად რომ ვთქვათ, კახა კალაძის მაგინებელთა რაოდენობა, სულ ცოტა, ათჯერ მაინც გაიზრდება.

სხვათა შორის, ამ მხრივ უპირატესობა აქვთ დანარჩენ კანდიდატებს, რადგან მათი მაგინებლების რაოდენობა უკვე ისედაც იმდენია, რომ გაზრდა პირდაპირ წარმოუდგენელია.

ნაციონალებისა და მათგან გამოყოფილი „ევროპელების“ კანდიდატებზე არაფერს ვიტყვი და ალექსი ელისაშვილი (რომელსაც ჯერ ოფიციალურად არ წამოუყენებია კანდიდატურა, მაგრამ საჯაროდ გამოხატა, რომ აპირებს ამას) ბოლო ორ წელიწადში საკუთარი ტუტუცური განცხადებებითა და ამაზრზენი საქციელით ისე გაზარდა თავისი მაგინებლების რაოდენობა, რომ ვეჭვობ, მისი რეკორდის განმეორება ვინმემ შეძლოს.

დედაქალაქის მერობის კანდიდატად განგებ არჩევენ ყველაზე შეუფერებელ პირსონებს

თბილისის არასოდეს მგზარა ასეთი საპარცხვინო არჩევანის წინაშე. თბილისის მერის ყველა წინა არჩევნებზე ერთი ან ორი კანდიდატი გინდოდა იყო ისეთი, რომელსაც ნეიტრალური, გულიანი თბილისელები მართლაც ალალად ანდობდნენ თავიანთ ქალაქს. ისინი უნდა იქნებოდნენ, რომ მას შემდეგ, რაც კალაძემ პოლიტიკაში ფაფხური გადაწყვიტა, თორემ მარწმუნებული ვარ, ის რომ მხოლოდ და მხოლოდ „ყველაზე ტიტულოვან ქართველ ფეხბურთელად“ დარჩენილიყო, ორი ავტოდითი ავტოგოლი გაცივდოდა და გაახსენდებოდა.

ვისი მაგინებლების რაოდენობა, რომ ვეჭვობ, მისი რეკორდის განმეორება ვინმემ შეძლოს. საზოგადოდ, ამ ოთხივე კანდიდატს შეიძლება ვუნდოდოთ ავტოგოლები, ანუ თითოეული მათგანი ავტოგოლია იმ პარტიებისა თუ საინიციატივო ჯგუფების კარში, ვინც ისინი მერობის კანდიდატად უკვე წამოაყენა ან მომავალში წამოაყენებს.

ოთხივეს შემთხვევაში ისინი კითხვა: რა არის ეს — რეალური „საკადრო შიშვინი“ თუ ხელოვნურად გამოწვეული ტენდენცია სხვადასხვა თანამდებობაზე არაპროფესიონალი, ყველაზე გაუთვითცნობიერებელი და დარგის არმცოდნე კანდიდატის ნამოყვანება უკვე მოდური ტენდენციაა ხელისუფლებისთვის და ოპოზიციისთვისაც?

თუნდაც მარბარტ ტიტჩერი, ჰელმუტ კოლი, ფრანსუა მიტერან და სხვები გავიხსენოთ... მუდამ უკან დამხვევი, ყველასთვის კულის მოქიციანე და არაფრის მაქნისი ანგელა მერკელი ანდა სრულიად უსახური ფრანსუა ოლანდი, მით უმეტეს, მისი შემცველი მარკონი, რა თქმა უნდა, ახლოსაც ვერ დაუდგებიან მსოფლიო პოლიტიკის ხსენებულ „ვეშაპებს“.

მართლებით ისეთი უსახური პერსონები არიან, შეუძლებელია პროგნოზის გაკეთება, რამდენად შედეგადანი ან უშედეგო იქნება მათი მოღვაწეობა დედაქალაქის მერის ამჟამად.

ერთი რამ ცხადია: სიტუაცია, როდესაც თბილისის ქალაქი-უღუშავილ-ელ-ისაშვილ-ხოშტარის შორის უნდა არჩევიან ბაქარ სვანიძის, სამარცხვინო!

არადა, ნამდვილად ძნელი დასაჯერებელია, რომ ვერც „ქართულმა ოცნებამ“ მონახა კახა კალაძე უფრო მისაღები კანდიდატურა, ვერც „ნაციონალურმა მოძრაობამ“ — ზალიკო უდუმაშვილზე ნაკლებად კომიკური და ვერც „ევროპულმა საქართველომ“ ელენე ხოშტარიაზე უფრო სერიოზული კანდიდატი.

ალექსი ელისაშვილზე (ვინაიდან ჯერ ოფიციალურად ნარჩები არ არის და არც ის ვიცით, ვინ წარადგინა) ამ ეტაპზე მარბარტ ტიტჩერი, ფრანსუა მიტერანი და ჩემთვის, პირადად, თბილისის მერის არჩევანი იმ მხრივ უფრო იქნება საინტერესო, გავიგო, რამდენად ადამიანი ცხოვრობს ჩამს ქალაქში ისეთი, ამ ყოველგვარ უზავს კაცს რომ მიცემს ხმას.

თუმცა, რას ვამბობთ! ელისაშვილი ხომ არჩევნების გაყალბების ერთადერთი კრიტიკერი უდუმაშვილია თუ არა თვითონ ამ არჩევნებში. გამოდის, თუ ალექსი მოიგებს, არჩევნები პატიოსნად ჩატარებულა, მაგრამ, თუ ნააგებს, არჩევნები აუცილებლად გაყალბებულია! თანაც ასეთ შემთხვევაში კიბლბის დამტყვევითაც კი გვეშუქება.

საერთოდ, ამ არჩევნებს აგრესიული ფონი უკვე დაეცო. აკი, ზალიკო უდუმაშვილმაც გაგაფრთხილა, — იცოდეთ, ძალიან გაბრაზებული ვარო. აქეთ ელენე ხოშტარია დასდევს თბილისის მოქმედ მერს, დავით ნარმანიას, და კატეგორიული ტონით მოითხოვს, ხელითაც კი ექაჩება, — ნამოდი, გზებზე ორმოები ერთად დავთვალოთო.

რამდენიმე თვის წინათ საქართველის პრემიერმინისტრმა გიორგი კვიციანი მთავრობის სხდომაზე თქვა, თბილისში არსებულ ბარებში, რომლებსაც უცხოელთა ფლოვანი, ქართველ კაცებს არ უშვებენო. მაშინ ამაზე რეაგირება შესაბამის უწყებას დაევა და ვინაშენ იცის, შემდეგ რა მოხდა? ჩვენ ვიცით — არაფერი მოხდა, სავსებით, არაფერი. თბილისურ ბარებში შესვლის ერთადერთი პირობა ისევ უცვლელია — ქართველი არ უნდა იყო.

დღეს «ჩემი ოსნების თბილისი» დღიურად გასაქირავებელი ბინებისა და დღიურად დასაქირავებელი ქალების სათარაურო მოედანია

ამას წინათ თბილისში ვლადიკავკაზელი ნაცნობები შემხვდნენ. ახალგაზრდები არიან, ბიზნესი აქვთ ვლადიკავკაზში, დიდხალ ფულს გამოიმუშავებენ. მათი აქ დანახვა გამიხარდა, ათამდე იყვნენ, ვიფიქრე, საქართველოში ტურისტული მიზნით ჩამოვიდნენ-მეთქი.

„რა ტურიზმი, საგულაოდ ვართ ჩამოსული. ჩვენთან კავკასიაა, ძმარო, ქალი პრობლემაა. მხოლოდ ჩვენ კი არა, დაღესტნელები, ჩეჩნები... ყველა აქ ჩამოდის. აქ ყველაფერი იაფია, ქალიც, ბინაც... დღიურად არის ბინები და 30 ლარიდან იწყება. ერთი კვირა, პრაქტიკულად, 200 ლარი ჯდება ბინა და ეს მაშინ, როცა ჩვენთან მაგ ფასად შეიძლება ერთი დღეც ვერ გარჩერდე“, — მითხრა ნაცნობმა. „აქაც კავკასიაა!“ — მოლუშული სახით ვუპასუხე და გაეცინა, „სად არის, აბა, კავკასია? აქეთ პიდარასტებს აგულავენო, იქით — ლეზბიანებს და ჩვენთან ასე არ ხდება. გინდა ჩვენთან, გინდა ჩვენთან, მასეთი ტიპები თუ გაეძრობიან, ხალხი თვითონ ასამართლებს. აქ კიდევ ტელევიზორში გამოვყავთ, ტაშს უკრავთ, აგულავენო. ქალებს რაც შეეხება, შედი ნებისმიერ ბარში, დააბირაყვე ცოტა ხანს და თვითონ მოგახტებიან. ამას ეძახი კავკასია?! ჩვენთან იელოვლებიც კი სექტად გამოაცხადეს, სხვა წერილ-წერილ სექტებზე ალარაფერს ვამბობ, ხალხი თვითონ არბევს, აქ კიდევ ვერ გაიგებ, ვინ სად არის და რა უნდა. ზოგი კატას კლავს და ზოგი ვირთხას იკიდებს ყელზე. ვერ ხედავთ, რომ გადაჯიშების ზღვარზე ხართ? სად არის ქართული ტრადიციები, კავკასიური ტრადიციები სად არის?!“

ფარგლები. და ამ დროს... ამ დროს... ჩვენ აქ ბიოსა და მარისუანას დეკრიმინალიზაცია ან ლეგალიზაცია მოვიტხოვით. ანტირასისტულ კამპანიას მივანვიტოთ, ვაფურთხოთ ჩვენიანებს და ვადიდოთ სხვები. 1%-დან გამომდინარე, ვიძახოთ, რომ „ყველაშია კარგი და ცუდი“ და, ის 99% საკუთარ მიწაზე რომ სახეში გვაფურთხებს ან ისე დაეცა გარანაგებულ გეოლოგინდს რომ „გვიმრავალფეროვნებს“, ვითმინოთ. სექსუალური უმცირესობების უფლებები და ფსევდოუფლებადამცველების აქციები არ დავივიწყოთ. თითქოს ეს უნდა იყოს ის მთავარი პრობლემები, რომლებზეც უნდა ნუხედეს ჩვენს დღეში მყოფი სახელმწიფო და ერი. ნელში გადავტყდეთ და ქურდულს მივანვიტოთ, „აპაპა ჩემი დედას“ უვიცი“. ბავშვებს მოვუწოდებთ ცხოვრების სტილი. დავეკარგოთ კავკასიური ბუნების, გენის ნიშან-თვისება და ვიქადაგოთ, რომ „ცივილოზი სამყაროში არ არის ძალადობის ადგილი“, პლუს „ვიბლატავით“ მერე სუფრაზე, რომ ჩვენმა წინაპარმა თორღვა ძაგანმა ლეკეთი დალაშქრა. საქმე საქმეზე მიდგება და გადაგიტყვევებ მუხლზე და კიდევ ერთხელ მკაფიოდ გაგახსენებენ, რომ შენ აღარ ხარ ის ქართველი, რომელიც ოდესღაც იყავი და შიშის ზარს სცემდი მტერს. საკუთარ ქურბში გამტყვევებ უკვე მუხლზე, შენ კი „ადამიანის უფლებებზე“ ისაუბრე და შენს სისხლსა და ხორცს აგინე და შენს პეროგათორილ საზოგადოებას კიდევ ერთხელ დაანახვე, რამდენად „ჰუმანური“ და „თანამედროვე“ მსოფლიოს მოქალაქე ხარ. ასეთი გეოპოლიტიკური მდგომარეობის პირობებში, როდესაც უნდა ხდებოდეს ეროვნული თვითშეგნების ამაღლება, რომ ერმა გაუძლოს მის წინაშე არსებულ გამონ-

თბილისის ერთ-ერთი საჯარო სკოლაში, სულ რაღაც, ორი თვის წინათ მასწავლებელმა მეცხრეკლასელებს მამინ წაასწრო, როცა ისინი ერთმანეთს კოცნიდნენ. მასწავლებელმა ხმაური ატეხა, გოგონებმა არასამთავრობებს დაურევეს და ეს ამბავი ძალიან მშვიდად მიჩუმდნენ, ანუ მასწავლებელს არ მისცეს უფლება, გოგონების „პირად ცხოვრებასა და ურთიერთობაში“ ჩარეულიყო. რა გამოდის? — სოროსის ფულს დახარბებული არასამთავრობები მაქსიმალურად ცდილობენ, დაამფინანსებელს თავი მოაწონონ და სულაც არ ანაღვლებთ, თუ ამით ერი გაიხრწნება, ახალგაზრდობა დაჩლუნგდება და ნარკოტიკით გამოთავყვანებული ივლის. ნარკოტიკით გაბრუნებული ადამიანის მართვა ხომ ძალიან იოლია, ნარკოტიკით გონებადაბინდული ყველაზე კეთილი და უწყინარია, თუმცა, როცა ნარკოტიკი არ აქვს, აგრესიული და საშიში ხდება. სავარაუდოდ, სწორედ ამიტომ აძალებენ ხელისუფლებას, რომ ნარკოპოლიტიკის ლეგალიზაცია მოხდეს, რათა მომავალში თაობამ, ნიგნების ყიდვის ნაცვლად, მარჩუნა შეიძინოს და იმპოტენციამდე მივიდეს (და ეს მმართველი გუნდის წარმომადგენელმა დეპუტატმა ხმა მალა თქვა), რომ, როგორც ლომონა დევიდარიანი ეუბნება შოშიას, „ვის რაში სჭირდება ეგეთი იმპოტენტი შვილი, ეგეთი იმპოტენტი შენ გაყავდეს და შენ მოიხმარე...“

თუ ვახსოვთ, რამდენიმე თვის წინათ საქართველის პრემიერმინისტრმა გიორგი კვიციანი მთავრობის სხდომაზე თქვა, თბილისში არსებულ ბარებში, რომლებსაც უცხოელები ფლოვანი, ქართველ კაცებს არ უშვებენო. მაშინ ამაზე რეაგირება შესაბამის უწყებას დაევა და ვინმემ იცის, შემდეგ რა მოხდა? ჩვენ ვიცით — არაფერი მოხდა, სავსებით, არაფერი. თბილისურ ბარებში შესვლის ერთადერთი პირობა ისევ უცვლელია — ქართველი არ უნდა იყო. შედეგად, ნუ გავვიკვირდებთ, თუ სხვა კავკასიელი გოგონების გახრწნის კავკასიად ველარ ალიქვამენ და თვლიან ერთ დიდ ბორდელად, სადაც უნდა ჩამოხვიდეთ, იაფად უნდა „აგულაყო“, მერე კი ტრადიციულ კავკასიაში წახვიდეთ, იმ კავკასიაში, რომლის მთავარი ვოლანო საქართველო იყო და კავკასიის ველად ითვლებოდა. წინ თბილისის მერის არჩევნებია. მმართველი გუნდის კანდიდატის დევიზია „ჩემი ოცნების თბილისი“. საინტერესოა, კახა კალაძის ოცნების თბილისში იგივე პირობები იქნება, როგორც ახლა თუ ქართველი გოგონების გახრწნის ადგილად ქვეყნის ბარები დაიხურება ან იქ ქართველებსაც შეუშვებენ? დღეს „ჩემი ოცნების თბილისი“ დღიურად გასაქირავებელი ბინებისა და დღიურად დასაქირავებელი ქალების სათარაურო მოედანია და, გვინდა თუ არა, ამ მხარე რეალობას თვალი უნდა გაუხსნოთ.

ამ ყველაფერს შემდეგ, ჯომარდობის ფედერაციის პრეზიდენტის — **დავით ქაცარაძის** სოციალურ ქსელში გამოქვეყნებული სტატუსი გულზე უფრო მეტად მომხვდა. „რუსეთში კადეტთა კორპუსს აძლიერებენ. უკრაინაში ნაციონალისტური და სამოქალაქო წინააღმდეგობის კულტურა უმადლეს ეტალონზე ჰყავთ აყვანილი. სომხეთსა და აზერბაიჯანში სახელმწიფოები სამხედრო ყაიდაზე გადაჰყავთ გამონეველებისთვის წინააღმდეგობის გასაწევად. თურქეთში სავსებით ეროვნული თვითშეგნების გამოღვიძების პოლიტიკას ოფიციალურ დონეზე ატარებენ. ჩრდილოეთ კავკასიაში თაობებს ზრდიან, პირდაპირი მნიშვნელობით, ფიზიკურადაც და ფსიქოლოგიურადაც რკინის ადამიანებად. კიდევ ასობით მაგალითის მოყვანა შეიძლება, მაგრამ ამ შემთხვევაში, მხოლოდ ჩვენი მეზობლებით შემოვი-

ვყავებ, ჩვენ დღეს გვაქვს ასეთი სურათი და, ეტყობა, ვართ კიდევ ამის ღირსი. ტყუილად არ უთქვამს პეტრე სტოლიპინს: „ერი, რომელსაც არ გააჩნია ნაციონალური თვითშეგნება, განადგურებული იქნება და უბრალოდ სასუსტის, ნაკლის გროვად ქცევისთვისაა განწირული, რომელიც ზარს სცემდი მტერს. საკუთარ ქურბში გამტყვევებ უკვე მუხლზე, შენ კი „ადამიანის უფლებებზე“ ისაუბრე და შენს სისხლსა და ხორცს აგინე და შენს პეროგათორილ საზოგადოებას კიდევ ერთხელ დაანახვე, რამდენად „ჰუმანური“ და „თანამედროვე“ მსოფლიოს მოქალაქე ხარ. ასეთი გეოპოლიტიკური მდგომარეობის პირობებში, როდესაც უნდა ხდებოდეს ეროვნული თვითშეგნების ამაღლება, რომ ერმა გაუძლოს მის წინაშე არსებულ გამონ-

საქართველოში მოქმედი არასამთავრობო ორგანიზაციები მხოლოდ საქსალარო უმცირესობების უფლებებს იცავენ. გიორგიანი, ნაბისიანი სექტა მისაღებად, ადამიანს თავისუფალი არჩევანის უფლება უნდა მიუხდეთ (და ანან იქამდე მიგვიყვანო, რომ რომელიღაც სექტაში გაერთიანებული გოგონა მოხსნის და ცეცხლი წაუკი-

იმის ალბათობა, რომ დასავლელი პარტნიორები აღრი თუ გვიან აიძულებენ საქართველოს ხელისუფლებას, ენაბის ქარტიის რატიფიცირება მოახდინოს, ძალზე მაღალია. რა სიტუაცია შეიქმნება, თუ აზერბაიჯანულ, სომხურ და სხვა ენაზე მოსაუბრე ადამიანები მიიღებენ შესაბამის, ქარტიის გარანტირებულ უფლებებს, ხოლო სამეგრელოსა და სვანეთში ყველაფერი ძველებურად დარჩება?

დადგანა თუ დადარიალქტი?

როდესაც 1999-ში საქართველო ევროსაბჭოს წევრი გახდა, „რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიის“ რატიფიცირების ვალდებულება აიღო, თუმცა, ევროპელი პარტნიორების მუდმივი მონოდეტების მიუხედავად, ეს დღემდე არ გაუკეთებია. რა აფერხებს ქარტიის რატიფიცირებას და რა ვითარებაა ამ მხრივ სხვა ქვეყნებში?

ენების ქარტია მრავალი პუნქტისგან შედგება, თუმცა მათი შინაარსი შეიძლება ერთ მოკლე ფორმულამდე დაიკვივანოთ — იმ ადამიანებს, რომლებიც რეგიონულ ან უმცირესობის ენაზე საუბრობენ, მასზე განათლების მიღების, საქმის წარმოების, მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების შექმნის შესაძლებლობა უნდა ჰქონდეთ და ყოველივე ეს სახელმწიფოს მხრიდან არ უნდა იზღუდებოდეს.

ქება (თუ მიენიჭება) ქარტიის რატიფიცირების შემდეგ სვა-ნურსა და მეგრულს. აკაკი შანიძე, არნოლდ ჩიქოვაძე, თამაზ გამყრელიძე და უცხოელი ენათმეცნიერების აბსოლუტური უმრავლესობა მეგრულსა და სვანურს ქართულის მონათესავე ენებად განიხილავდნენ. მოგვანებით ჩამოყალიბდა სხვა მიდგომა, რომლის თანახმად, სვანური და მეგრული, ენები კი არა, დიალექტებია. ამ ორი თეორიის მიმდევართა პოლემიკა უკიდურესად პოლიტიზებულა. მათ, ვინც „დიალექტების თეორიას“ უარყოფდა, ხშირად უცხო ქვეყნების აგენტებსა და სეპარატიზმის მხარდამჭერებს უწოდებენ.

ნერილია ერის ერთიანობა. რაც შეეხება რეგიონულ ენებს — მათ ბოლო დრომდე, უბრალოდ, იგნორირებას უწევდნენ.

მოხსენების თანახმად, რომელიც განათლების სამინისტრომ მთავრობისთვის მოამზადა, საფრანგეთში 75 ენაზე საუბრობენ, მათ შორის ქვეყნის ევროპულ ნაწილში — 24 ენაზე, დანარჩენი იმიგრანტებისა და „ზღვისკეთილადეპარტამენტების“ ენებია. ევროპულ საფრანგეთში საუბრობენ ფლამანდურზე, ბრეტონულზე, კატალონიურზე, ბასკურზე, ელზასურზე და ლოტარინგიულ ფრანკონულზე (გერმანულის დიალექტია). არის, აგრეთვე, ოქსიტანური ენა, რომელიც, თავის მხრივ, იყოფა ლანგედოკურზე, გასკონურსა და პროვანსალურზე (ერთ-ერთი თეორიის თანახმად; არის სხვა თეორიებიც) — მას მშობლიურად 600 ათასზე მეტი ადამიანი ასახელებს; ამასთანავე, კორსიკული, რომელიც ლინგვისტური თვალსაზრისით, იტალიურის დიალექტია, და ბეარული — იგივე გასკონური, რეგიონული თავისებურებებით. არის ე.წ. ილიის ენები — პიკარდიული, გალო, პუანტვენ-სენტონურული, რომელიც, საფრანგეთის სტატისტიკის ინსტიტუტის 1999 წლის მონაცემებით, მშობლიურია ნახევარმილიონზე მეტი ადამიანისთვის. ეს უფრო დიალექტებია, ვიდრე ენები, თუმცა მსგავს სადავო შემთხვევებში თანამედროვე ლინგვისტები იყენებენ ტერ-

მინს „იდიომი“ („იდიომა“-ში არ უნდა აგვერიოს), რომელიც შესაძლებლობას აძლევს, გვერდი აუარონ კითხვას „ენა თუ დიალექტი?“. ყველა ეს რეგიონული ენა თუ დიალექტი შუა საუკუნეებში ჩამოყალიბდა და დღეს, შესაბამის რეგიონებში ყოფილ დონეზე საკმაოდ ხშირად გამოიყენება. XVII საუკუნეში აბსოლუტური მისი დაპყვადებისა და ფეოდალური გათიშულობის დაძლევის პერიოდში, მეფის კარზე, არისტოკრატთა წრეში დაიწყო ეტალონური ფრანგული ენის ჩამოყალიბების პროცესი — ადამიანი, რომელიც მას ფლობდა, ელიტის წარმომადგენლად, კულტურულად-ამიანად ითვლებოდა; ხოლო ვინც დიალექტს ხმარობდა — დაბალი ფენის უკუჩქურწრო წარმომადგენლად. რეგიონული ენის შემდეგ, ხელისუფლების პოლიტიკას საფუძვლად დაედო პრინციპი „ჩვენი ენა უნდა იყოს ერთიანი, როგორც რესპუბლიკა“ და დაიწყო ლინგვისტური უნიფიკაციის საქმოდ სწრაფი პროცესი, რომელმაც არაერთი დიალექტი შეინირა. დიალექტის მანარტივი ენის (მაგალითად, გასკონური) გამოყენებას უყურებდნენ, როგორც ღრმა პროვინციალიზმის გამოვლენას. XIX საუკუნეში მათ იგნორირებას უწევდნენ, XX საუკუნის პირველ ნახევარში კი, ფაქტობრივად, აკრძალვაზე გადავიდნენ — ამისთვის ფენი შექმნა ნაციონალისტური იდეების გავრცელებამ პირველი მსოფლიო ომისა და

მის შემოდგომ წლებში. საფრანგეთის კონსტიტუციის მე-2 მუხლის თანახმად, ფრანგული ერთადერთი ოფიციალური ენაა. სწორედ კონსტიტუციის მეორე მუხლი იქცა ზღუდედ ენების ქარტიის შესახებ, საფრანგეთის კონსტიტუციის 75-1 მუხლი მიუთითებს: „რეგიონული ენები საფრანგეთის ეროვნული საგანძურის ნაწილია“. მიუხედავად იმისა, ენის თუ დიალექტის სტატუსს მივყავართ, საფრანგეთის კონსტიტუციაში ახალი, 75-1-ე მუხლი შეიტანა, რომელიც რეგიონულ ენებს ეროვნული კულტურული საგანძურის ნაწილია და აღიარებს, მაგრამ მათი მხარდაჭერის პროგრამები ფაქტობრივად არ არსებობს. საფრანგეთსა და საქართველოში მოსახლეობის დიდი ნაწილი განიხილავს ენობრივი უნიტარიზმის ნებისმიერ შერბილებას, როგორც ეროვნული ერთიანობის წინააღმდეგ დადგმულ ნაბიჯს, მაგრამ ამ შემთხვევაში, ალბათ, უნდა დავვიქნედოთ იმაზე, რა შედეგად მივყავართ ენის და სახე-მედიანობის ერთიანობას — ამან შეიძლება მოსალოდნელი გართულდების პრევენცია მოახდინოს, აკრძალვასა და იგნორირებას კი კარგი არაფერი მოაქვს. ევროპის ისტორიას ეს არაერთგზის დაადასტურა. პრობლემა უფრო ფართოა და მხოლოდ ენას როდი ეხება. საქართველო მნიშვნელოვნად ჩამორჩა წამყვან ქვეყნებს, მათ შორის პოლიტიკური მეცნიერებების განვითარების თვალსაზრისით. ჩვენში დომინირებს XIX-XX საუკუნეებისთვის დამახასიათებელი მკაცრი უნიტარიზმის იდეა და თვითმმართველობის შეზღუდვის სურვილი, მაშინ, როდესაც ცივილიზებულ სამყაროში სხვა ტენდენციებია, რომელიც უმთავრესი ადგილებზე უფლებების მაქსიმალური დელეგირებაა. თუ გვსურს, რომ საქართველო ამ სამყაროს ნაწილი გახდეს — უნდა გავაცნობიეროთ, რომ ჩვენში გამეფებული შეხედულებები და რეალობა მალე ერთმანეთთან წინააღმდეგობაში მოვა, რომელსაც შეიძლება ძალიან სერიოზული მსოფლმხედველობრივი კრიზისი მოჰყვას.

საქართველოს ხელისუფლება რთულ მდგომარეობაში აღმოჩნდა. ქვეყანას ტრადიციული ტოლერანტულობა ახასიათებს და უმცირესობების ენები აქტიურად გამოიყენება. სკოლებისა და მასმედიის მხრივ, ვითარება საქართველოში საბჭოთა პერიოდში უმცირესობებისთვის გაცილებით მომგებიანი იყო, ვიდრე სსრკ-ის სხვა რესპუბლიკებში და ეს ტრადიცია შენარჩუნდა, მაგრამ 90-იანი წლების კონფლიქტებიდან და მათი უმძიმესი შედეგებიდან გამომდინარე, საზოგადოებაში ფართოდ გავრცელდა მოსაზრება, რომლის თანახმად ყოველივე, რაც ხისტი უნიტარიზმის ჩარევებში არ უდებია, ქვეყნის ინტერესების საწინააღმდეგოა. შესაძლოა, ამ მიდგომაში გაცილებით მეტი ფსიქოლოგიური ქვეტექსტია, ვიდრე პოლიტიკური.

ხელისუფლება დროს წელავს, მაგრამ ეს უსასარყოფლოდ ვერ გაგრძელდება. ჩვენ შეგვიძლია გავიხსენოთ ევროსაბჭოს წინაშე ნაკისრი სხვა ვალდებულება, რომელიც საქართველოში თურქი მესხების დაბრუნებას უკავშირდებოდა. საბოლოო ჯამში, ხელი-სუფლება აიძულეს, შესაბამისი კანონი მიეღო. სავარაუდოდ, ასე მოხდება ენების ქარტიისთან დაკავშირებითაც და ამას ხელს შეუწყობს, როგორც ზენოლა „ზემოდას“, ანუ ევროპული სტრუქტურებიდან, ისე „ქვემოდას“ — უმცირესობების წარმომადგენელი ორგანიზაციების მხრიდან. ამ კონტექსტში, მიზანშეწონილია, გავიხსენოთ ახალქალაქის საკრებულოს 2013 წლის 14 მარტის რეზოლუცია, რომელშიც მან საქართველოს პარლამენტს ენების ქარტიის რატიფიცირების კენ მოუწოდა.

მდგომარეობა სომხებითა და აზერბაიჯანელებით დასახლებულ რეგიონებში, აგრეთვე, იმ უმცირესობების პრობლემები, რომელთა კომპაქტური დასახლების ტერიტორია შედარებით მცირეა (ან საერთოდ არ გააჩნიათ), მედლის მხოლოდ ერთი მხარეა — ამ შემთხვევაში ენის სტატუსი და ეთნო-ლინგვისტური იდენტობა ეჭვს არ იწვევს. გაცილებით რთულია იმის განსაზღვრა, რა სტატუსი მიენი-

ბის მძღოლების ინტერესების დამცველი ორგანიზაციაა. რა-ღაც მომენტში, როდესაც მისი მოთხოვნები კონკრეტული მიმართულებით არ დაკმაყოფილდა, მის დღის წესრიგში გაჩნდა რეგიონული ენისა და იდენტობის დაცვის საკითხი. გამორიცხული არაა, იგივე სხვა პროვინციებშიც განმეორდეს, მითუმეტეს, რომ ევროპა რეგიონალიზაციის გზას ადგას. ამასთანავე, რეგიონულ აქტივისტებს საზღვარგარეთ შეიძლება ძლიერი მოკავშირეები გამოუჩნდეთ.

იმის ალბათობა, რომ დასავლელი პარტნიორები ადრე თუ გვიან აიძულდნენ საქართველოს ხელისუფლებას, ენების ქარტიის რატიფიცირება მოახდინოს, ძალზე მაღალია. რა სიტუაცია შეიქმნება თუ აზერბაიჯანულ, სომხურ და სხვა ენაზე მოსაუბრე ადამიანები მიიღებენ შესაბამის, ქარტიის გარანტირებულ უფლებებს, ხოლო სამეგრელოსა და სვანეთში ყველაფერი ძველებურად დარჩება? ხომ არ მოხდება იქ იგივე, რაც საფრანგეთის ან სხვა ევროპული ქვეყნების რეგიონებში, სადაც სოციალურ-ეკონომიკური კონფლიქტების დროს ენის საკითხი დამატებითი არგუმენტი ხდება? შესაძლოა, გამოსავალზე საფრანგეთის კონსტიტუციის 75-1 მუხლი მიუთითებს: „რეგიონული ენები საფრანგეთის ეროვნული საგანძურის ნაწილია“. მიუხედავად იმისა, ენის თუ დიალექტის სტატუსს მივყავართ, საფრანგეთის კონსტიტუციაში ახალი, 75-1-ე მუხლი შეიტანა, რომელიც რეგიონულ ენებს ეროვნული კულტურული საგანძურის ნაწილია და აღიარებს, მაგრამ მათი მხარდაჭერის პროგრამები ფაქტობრივად არ არსებობს. საფრანგეთსა და საქართველოში მოსახლეობის დიდი ნაწილი განიხილავს ენობრივი უნიტარიზმის ნებისმიერ შერბილებას, როგორც ეროვნული ერთიანობის წინააღმდეგ დადგმულ ნაბიჯს, მაგრამ ამ შემთხვევაში, ალბათ, უნდა დავვიქნედოთ იმაზე, რა შედეგად მივყავართ ენის და სახე-მედიანობის ერთიანობას — ამან შეიძლება მოსალოდნელი გართულდების პრევენცია მოახდინოს, აკრძალვასა და იგნორირებას კი კარგი არაფერი მოაქვს. ევროპის ისტორიას ეს არაერთგზის დაადასტურა. პრობლემა უფრო ფართოა და მხოლოდ ენას როდი ეხება. საქართველო მნიშვნელოვნად ჩამორჩა წამყვან ქვეყნებს, მათ შორის პოლიტიკური მეცნიერებების განვითარების თვალსაზრისით. ჩვენში დომინირებს XIX-XX საუკუნეებისთვის დამახასიათებელი მკაცრი უნიტარიზმის იდეა და თვითმმართველობის შეზღუდვის სურვილი, მაშინ, როდესაც ცივილიზებულ სამყაროში სხვა ტენდენციებია, რომელიც უმთავრესი ადგილებზე უფლებების მაქსიმალური დელეგირებაა. თუ გვსურს, რომ საქართველო ამ სამყაროს ნაწილი გახდეს — უნდა გავაცნობიეროთ, რომ ჩვენში გამეფებული შეხედულებები და რეალობა მალე ერთმანეთთან წინააღმდეგობაში მოვა, რომელსაც შეიძლება ძალიან სერიოზული მსოფლმხედველობრივი კრიზისი მოჰყვას.

იმის მიუხედავად, ენის თუ დიალექტის სტატუსს მიანიჭებს ხელისუფლება მთავრობის და სპანსის, იმის აღიარება, რომ ისინი ეროვნული საგანძურის ნაწილია და განუყოფელი ნაწილია ნაკრძალს, შეიქმნება წინააღმდეგობა, საქართველოს ისტორიისა და კულტურის შესწავლის პროცესში, მოსწავლეებს შესაძლებლობა მიეცემათ, მოისმინონ, როგორ ჯერს მთავრობის და სპანსის, ბიზონ, როგორ მიმდინარეობდა მათი ფორმირების პროცესი, და მივიღწენ დასკვნებზე, რომ მრავალფეროვნება კი არ ასუსტებს, არამედ აძლიერებს ენის და სხვა ენის ეროვნული ერთიანობას — ახან შეიქმნება მოსალოდნელი გართულდების პრევენცია მოახდინოს, აკრძალვასა და იგნორირებას კი კარგი არაფერი მოაქვს.

„კონსტიტუციის ახალ პროექტში საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია და ხალხი საერთოდ არ არის გათვალისწინებული. იმ ასახულია მხოლოდ მათი მამის, ბუკიკიოსი, აზრები და ყველაფერი გაკეთებულია ისე, რომ ხალხის ინტერესი კი არ იქნეს დაცული, არამედ — მამათმავლებსა და მათი დამცველებს“.

მამია გიორგი (რაშმაძე):

დღეს ეს სასულენივით ბუკიკიოსია და ქართველ ხალხს არავინ არაფერს ეკითხება

საკონსტიტუციო ცვლილებების პროექტში რელიგიის თავისუფლების შესახებ ჩანაწერს უფლებადამცველები და არასამთავრობო ორგანიზაციები დემოკრატიული თვალსაზრისით უკანგადადგომულ ნაბიჯად აღფასებენ. მათი აზრით, აღნიშნული ცვლილება რწმენისა და აღმსარებლობის თავისუფლებას ასუსტებს, ხოლო მართლმადიდებელი ეკლესიის როლს, სახელმწიფოსგან მის დამოუკიდებლობასთან ერთად, კიდევ უფრო აძლიერებს. განცხადებაში, რომელიც ამ საკითხზე რამდენიმე „არასამთავრობო ორგანიზაციამ“ გაავრცელა, აღნიშნულია, რომ ახალ კონსტიტუციაში მართლმადიდებელ ეკლესიას განსაკუთრებული როლი არ უნდა ჰქონდეს. ასევე, მას უნდა შეეზღუდოს სახელმწიფოს საქმეებში ჩარევის უფლება და სხვა რელიგიურ კონფესიებს გაუთანაბრდეს... კონკრეტულად რა სახის ცვლილებები ხორციელდება კონსტიტუციაში რელიგიის თავისუფლების კუთხით, გააძლიერებს კი იგი მართლმადიდებელი ეკლესიის როლს მიმდინარე საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ პროცესებში და რატომ არის არასამთავრობო სექტორისთვის ეს ყველაფერი მიუღებელი? ამ საკითხებზე „საქართველო და მსოფლიოს“ ავტორის ნ.მ. ქეთევან წამებულის სახელობის ტაძრის წინამძღვარი მამა ბიორგი (რაშმაძე) ესაუბრება.

ბი დავაშორდნ ღმერთს და მომებად აძვირდნ...

— პროპაგანდა, რომელიც მიმართულია ეკლესიის დისკრედიტაციისკენ, აღწევს თავის მიზანს? აისახება ის საზოგადოების განწყობაზე?

— როდესაც ამა თუ იმ კამპანიაში მილიარდები იხარჯება და ჩართულია პროპაგანდისტული მანქანა, ის, რა თქმა უნდა, უკვალოდ არ ჩაივლის. ამხელა თანხებს წყალში არაფერს ჩაყრის და არ გაფლანგ-

დევ გავიმეორებ: საქართველოში პატრიარქი რომ ჰყავდეს, უნდა შეიქმნას სპეციალური კომისია, რომელიც ძირფესვიდან შეისწავლის მათ საქმიანობას. დარწმუნებული ვარ, იმდენი დანაშაული და, მათ შორის, უმძიმესი დანაშაულებიც გამოიკვეთება, რომ ძალიან ბევრი ციხეში აღმოჩნდება, მაგრამ, სამწუხაროდ, დღეს ეს სახელმწიფოც ბუკიკიოსია და

— გასაგებია, რომ ხელი-სუფლება ვენეციის კომისიის „რეკომენდაციებს“ უსიტყვოდ ასრულებს. თქვენი აზრით, რა ბერკეტები აქვს დღეს საზოგადოებას ან თუნდაც ეკლესიას და სამღვდელოებს იმისთვის, რომ არ დაუშვას კონსტიტუციაში საზოგადოების უდიდეს ნაწილისთვის მიუღებელი ჩანაწერების გაკეთება?

— სამწუხაროდ, დღეს პროპაგანდის ყველა საშუალება

«არ შესრულდება ბუკიკიოს მითითება — «ქართულ ოცნებას» პოლიტიკურ მოუსაველთა ბაიბუქიკიანე. მის აღვივანს კი ან «პროკურალი საქართველო» მოვა, ან «ბიკრი», ან ისევ ნახორნალაბს დააბრუნებენ. აი ეს არის დღეს ჩვენი გულსაკლავი რეალობა და როგორ დამოკრახიანა ამ საუბარი? საქართველოში დამოკრახიანა საქართველო? ან სად არის თავისუფალი საქართველო? საქართველოში დამოკრახიანა და თავისუფლება არ არსებობს, ეს არის ბუკიკიოს საქართველო»

— მამაო, ზოგიერთი ჩვენი უფლებადამცველი შიშობს, რომ ახალი კონსტიტუციით მართლმადიდებელი ეკლესიის როლი იზრდება და მომავალში მას პოლიტიკურ პროცესებში ჩარევის უფრო მეტი საშუალება ექნება. მოდი, ჯერ ამ ცვლილებებზე ვისაუბროთ: რა უფლებები ენიჭება რეალურად ეკლესიას და რატომ აღიზანებთ ეს ქართულ დემოკრატიაზე „გულდათუთქულ არასამთავრობოებს“?

— დავიწყოთ იმით, რომ ამ კონსტიტუციით ადამიანისა თუ ეკლესიის ყველაწარმოადგენელი უფლება ფეხქვეშა გათელილი და ის, რაც საფრთხედ მიიჩნევა, პირიქით — მათ ნისკვილზე ასხამს წყალს. მეტიც, კონსტიტუციის ახალ პროექტში საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია და ხალხი, საერთოდ, არ არის გათვალისწინებული. იმ ასახულია მხოლოდ მათი მამის, ბუკიკიოსი, აზრები და ყველაფერი გაკეთებულია ისე, რომ ხალხის ინტერესი კი არ იქნეს დაცული, არამედ — მამათმავლებისა და მათი დამცველებისა.

რაც შეეხება შოგოსა და შიშს, რომ თურმე ეკლესიის

როლი იზრდება და დემოკრატიის საფრთხეა, სინამდვილეში მათ კარგად იციან, რომ ამ ხელისუფლების პირობებში მსგავსი „საფრთხე“ არ არსებობს. უბრალოდ, ფული აიღეს და უნდა იხმაურონ, რათა მოახდინონ ეკლესიის დისკრედიტაცია. აი, ეს არის მათი საქმე, მაგრამ მაგ საცოდავებს შევასხენებ ილია მართლის სიტყვებს: „საქართველოს ისტორიიდან რომ ამოვიღოთ ეკლესიის როლი, არაფერი დარჩება“. ვფიქრობ, ჭკუათამყოფელ ადამიანს ამაზე შიშები არ უნდა ჰქონდეს. პირიქით, საქართველოში ყოველთვის იმდენი რელიგიური მართლმადიდებელი ეკლესიისა, მებრძოლი როდის იყო, ვინმეს უფლება შეაზღუდოს. რატომ უნდა ახლა მართლმადიდებელი ეკლესია და ხალხი, საერთოდ, არ არის გათვალისწინებული? იმ ასახულია მხოლოდ მათი მამის, ბუკიკიოსი, აზრები და ყველაფერი გაკეთებულია ისე, რომ ხალხის ინტერესი კი არ იქნეს დაცული, არამედ — მამათმავლებისა და მათი დამცველებისა.

— დიახ, სხვა ვინ უნდა ვიგულისხმობ?! ის არის დღეს მათი მამა და მარტალი. მხოლოდ ხელისუფლება კი არა, სრულიად პოლიტიკური სექტორი მყავს მხედველობაში. რაც შეეხება ე.წ. არასამთავრობო სექტორს, არაერთხელ მითქვამს და კი-

ავს. მეორეც, მთელი პოლიტიკური სპექტრი, პოლიტიკურ და ოპოზიციურ, დღეს მთავარ პარტიებში დასაჯებულია. ეს კუპაპები და ვიღაც-ვიღაცები რიგში დგანან, რაღაც რომ დასცინებოდნენ თანხანაში პოლიტიკურ მამა-მარჩინებებს. ამ დროს ზრად არავის მოსვლია, პასუხი მოეთხოვა ერთ-ერთი დასავლელი მაღალჩინოსანისთვის იმ განცხადების გამო, რომ თურმე საქართველოში ერთნაირსაა ანთა სამოქალაქო პარტნიორობა კანონით უნდა იყოს უზრუნველყოფილი. მით უფრო, რომ ეს ჩვეულებრივი რეკომენდაცია კი არ იყო, როგორც ჩვევით ხოლმე მათ, არამედ პირდაპირი დირექტინა — გინდათ, არ გინდათ, უნდა ჩაინეროს კონსტიტუციაში... — ვენეციის კომისიის პრეზიდენტ ჯანი ბუკიკიოს განცხადებას გულისხმობთ?

— დიახ, სხვა ვინ უნდა ვიგულისხმობ?! ის არის დღეს მათი მამა და მარტალი. მხოლოდ ხელისუფლება კი არა, სრულიად პოლიტიკური სექტორი მყავს მხედველობაში. რაც შეეხება ე.წ. არასამთავრობო სექტორს, არაერთხელ მითქვამს და კი-

ქართველ ხალხს არავინ არაფერს ეკითხება.

— გათვალისწინებენ ჩვენი კანონმდებლები ბუკიკიოს „რეკომენდაციებს“ და გაკეთდება კონსტიტუციაში ჩანაწერი ერთნაირსაა ანთა სამოქალაქო პარტნიორობის შესახებ თუ ხალხს აზრს უფრო გაუწევენ ანგარიშს?

— ამათთვის ერთი ბუკიკიოს და მისნაირები გაცილებით მნიშვნელოვანია, ვიდრე სრულიად ქართველი ერის აზრი და მოთხოვნა. შესაბამისად, ამთავითვე ცხადია, რომ ის ე.წ. რეკომენდაციები, რომლებსაც იძლევა ვენეციის კომისია პირნიმდამდ შესრულებებს. სხვა გზა არც აქვთ. არ შესრულდება ბუკიკიოს მითითება — „ქართულ ოცნებას“ პოლიტიკურ მოუსაველთა ბაიბუქიკიანე. მის ადგილას კი ან „ეგროპული საქართველო“ მოვა, ან „გიკრი“, ან ისევ „ნაციონალისტებს“ დააბრუნებენ. აი ეს არის დღეს ჩვენი გულსაკლავი რეალობა და რომელ დემოკრატიაზეა ეს საუბარი? საქართველოში დემოკრატია საერთოდ არსებობს?! ან სად არის თავისუფალი საქართველო? საქართველოში დემოკრატია და თავისუფლება არ არსებობს, ეს არის ბუკიკიოს საქართველო...

მათ ხელშია. მედიის უდიდეს ნაწილს ისინი აკონტროლებენ. სწორედ მედიის საშუალებით ქმნიან ილუზიას, რომ თითქოს არაფერი ხდება და ხალხის ყურადღება უმნიშვნელო საკითხებზე გადააქვთ. არადა, იღებენ ისეთ ცვლილებებს, როგორცაა, მაგალითად, „ანტიდისკრიმინაციული კანონი“, თუმცა ეს მხოლოდ დასაწყისია. აგერ ახლა სამოქალაქო პარტნიორობაზე ალაპარაკდნენ, შემდეგ ქორწინებაზე იქნება საუბარი, მერე ამ ე.წ. ერთნაირსაა ანთა სამოქალაქო პარტნიორობის ბავშვს მიაშვილებენ... ხომ ხვდებით, რა სიმძინჯეა. მედიის როლი არის ის, რომ საზოგადოების მნიშვნელოვან ნაწილს გაბამინოს, რა უბედურება გვჭირს. ხალხი უკვე ენა-ნულა იმ მდგომარეობაშია, რომ მათი მამის, ბუკიკიოსი, აზრები და ყველაფერი გაკეთებულია ისე, რომ ხალხის ინტერესი კი არ იქნეს დაცული, არამედ — მამათმავლებისა და მათი დამცველებისა.

— ზოგი პარტია პროტესტდება და დღესაც პროტესტებს ანტიდისკრიმინაციულ კანონს.

— სწორედ ამიტომ ვამბობ, რომ გამონაკლისი შეიძლება იყოს-მეთქი, მაგრამ რეალური ოპოზიციური ძალა დღეს არ არსებობს ქვეყანაში. თუ არის ერთი-ორი ადამიანი და სიმართლეს მოურიდებლად ლაპარაკობს, მისთვის ყველა ტელევიზიის კარი დახურულია. ამ ადამიანებს სპეციალურად არ აჩენენ. შესაბამისად, ფართო საზოგადოება მათ არ ცნობს და მათი იდეები და თვალსაზრისი ხალხისთვის უცნობია...

ესია მაინც რჩება და ყოველთვის იქნება ყველაზე ავტორიტეტული ინსტიტუტი საქართველოში. ყველა მათი მცდელობა დამთავრდება კრაზით და, მერმუნეთ, მათ ჩვენზე უკეთ იციან, რომ, სანამ ეკლესია ფეხზე დგას, მიზანს ვერ მიაღწევენ, ამიტომ ებრძვიან პატრიარქს, სამღვდელოებს და ამიტომ ებრძვიან, საზოგადოდ, მართლმადიდებლობას. მაგრამ განწირულია ყველა მათი მცდელობა. უბრალოდ, ერთი კია, რომ ქვეყანა ზარადდება და საზოგადოების საკმაოდ მნიშვნელოვანი ნაწილი მაინც მოწამლეს იმ ბიზნუსური პროპაგანდით, რომელიც ნიაღვრებით მოედინება ყველა ტელეარხიდან...

— როგორც ჩანს, ახალ კონსტიტუციაში ჩანაწერები ყველა ის ცვლილება, რომლებსაც დასავლეთი, უკვე წლებია, თავს გვახვევს და გვეუბნება, რომ ევროატლანტიკურ გეოპოლიტიკურ ოჯახში შესვლა ამ ცვლილებებს მოითხოვს. როგორ ფიქრობთ, რიგგარეშე საპარლამენტო არჩევნები ხომ არ არის საჭირო?

— ეს პარლამენტი რომ გასასტუმრებელია, რად უნდა ლაპარაკი, მაგრამ ვინ არის მათი შემცველი — ის ვაიოპოზიციური პარტიები, ბუკიკიოს რომ შესცივინებენ თვლებში და ვამინტონში დარბიან ნარა-მარა ანგარიშების ჩასაბრუნებლად?! სწორად გამიგეთ, ერთი მოლაღატე და გამყიდველი მორემ რომ ჩანაცვლოს, რას მივიღებთ?!

— გინდათ, თქვენა, რომ დღევანდელ ოპოზიციურ სექტორში არ არიან საღი ძალები?

— შეიძლება ერთი გამონაკლისი არის, მაგრამ ყოველ შემთხვევაში მას ჯერ არ აქვს შესაძლებლობა, სერიოზულად შეეცვალოს ვითარება. ვნახოთ, რა მოხდება მომავალში, მაგრამ, ძირითადად, კიდევ ვიმეორებ, ოპოზიციური სპექტრი გასუსტებულია პოლიტიკურ სპეცულანტაში. სადაა ოპოზიციის, აბა, სად ჩანს, სად იხვეწენ, ვითქვამთ, 17 მაისს ან სხვა დროს, როცა ერისა და ქვეყნისთვის მნიშვნელოვანი საკითხი წყდება? მხოლოდ ის არის ოპოზიციონერობა, რომ ჩინცვა და ძუჩაში იარო?!

— ზოგი პარტია პროტესტდება და დღესაც პროტესტებს ანტიდისკრიმინაციულ კანონს.

— სწორედ ამიტომ ვამბობ, რომ გამონაკლისი შეიძლება იყოს-მეთქი, მაგრამ რეალური ოპოზიციური ძალა დღეს არ არსებობს ქვეყანაში. თუ არის ერთი-ორი ადამიანი და სიმართლეს მოურიდებლად ლაპარაკობს, მისთვის ყველა ტელევიზიის კარი დახურულია. ამ ადამიანებს სპეციალურად არ აჩენენ. შესაბამისად, ფართო საზოგადოება მათ არ ცნობს და მათი იდეები და თვალსაზრისი ხალხისთვის უცნობია...

ესაუბრა ჯაბა ჟვანიძე

ინტერვიუ

სამართალდაცვალაგა ინფორმაციის ორი მოქალაქე არასრულწლოვნის მიმართ გარყვნილი ქმედების ბრალდებით დააკავეს

შინაგან საქმეთა სამინისტროს მიერ გავრცელებული ინფორმაციით, თბილისის პოლიციის დეპარტამენტის ისანი-სამგორის სამმართველოს პირველი განყოფილების თანამშრომლებმა, ჩატარებული საგამოძიებო ღონისძიებების შედეგად, თბილისში დააკავეს ინფორმაციის რესპუბლიკის ორი მოქალაქე — 1991 წელს დაბადებული ზ.ს. და

1995 წელს დაბადებული რ.ს. „გამომიხიბილ დადგინდა, რომ ბრალდებულებმა ვარკეთილში, დროებით საცხოვრებელ ბინაში, არასრულწლოვნის მიმართ გარყვნილი ქმედება განახორციელეს. გამოძიება გარყვნილი ქმედების ფაქტზე მიმდინარეობს“, — აღნიშნულია შსს-ს განცხადებაში.

ჯანი ბუკიკიო თბილისში ჩამოვიდა და საქართველოს ხელისუფლების პირველ პირებსა და პოლიტიკურ კლასთან შეხვედრის შემდეგ ისეთი რამ განაცხადა, რომ საქართველოს პოლიტიკური ელიტის ბევრი წარმომადგენელი, განსაკუთრებით — ხელისუფლების, კალიან „შეაშფოთა“, „ნაციონალური მოძრაობისა“ და მისი სატელიტი ორგანიზაციების, აგრეთვე, არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები კი გაახარა.

ბუკიკიო დაბრუნდა

დასავლელი „მეგობრები“ საქართველოს მიმართ ხშირად იყენებენ ორმაგ სტანდარტს, რომელიც მხოლოდ მათი ინტერესების დაცვისკენ არის მიმართული. საქართველოს ამჟამინდელი ხელისუფლება კი, ისევე, როგორც მისი წინამორბედი, ვასალის როლშია და, ოღონდ თბილისი სკამები შეინარჩუნოს, სუბერენის ყველა მითითებას მორჩილად ასრულებს.

მაგალითად, საქართველოს პარლამენტის „ჩიჩილაკიანი“ თავმჯდომარე ირაკლი კობახიძე, რომელმაც არ იცის, რა არის ეროვნული ცნობიერება, მხოლოდ იმაზე დარდობს, რატომ გაჟონა ინფორმაცია „შემაღლეს დონეზე“, რომლის გამოც თურმე შეშფოთდა ევროსაბჭოსთან არსებული საკონსტიტუციო სამართლის ვენეციის კომისიის ხელმძღვანელი ჯანი ბუკიკიო („ჯანი ბუკიკიო არის შეშფოთებული და ჩვენ ამ შეშფოთებას ვიზიარებთ“ — განაცხადა ირაკლი კობახიძემ, როდესაც მედიასაბუღლებებმა არაკერძოვლად ვენეციის კომისიის დასკვნის შენარჩუნების საკითხს დასავლეთის კონსტიტუციაში შესატან

ცვლილებებზე), რომელმაც საქართველოს საკონსტიტუციო ცვლილებების პროექტების დასკვნაში ჩაწერა, რომ ქორწინების შესახებ მუხლი არავითარ შემთხვევაში არ უნდა იძლეოდეს ერთიანობის აკრძალვის ინტერპრეტაციას. „ფუნდამენტური უფლებების თავში საკონსტიტუციო ცვლილებების პროექტის 30-ე მუხლი არანაირ შემთხვევაში არ უნდა იძლეოდეს ერთიანობის ინტერპრეტაციას... საქართველო, ისევე, როგორც ევროპის საბჭოს სხვა წევრი ნებისმიერი სახელმწიფო, ვალდებულია, დაიცავს ადამიანის უფლებათა ევროპული სა-

სამართლოს სტანდარტები და უზრუნველყოს იურიდიული აღიარება (მაგალითად, სამოქალაქო კავშირები ან რეგისტრირებული პარტნიორობა ერთნაირი სქესის მქონეთათვის“, — წერია ვენეციის კომისიის დასკვნაში, ანუ ქართველი საზოგადოების უმრავლესობის მოთხოვნა, კონსტიტუციაში ჩაწეროს, რომ ოჯახი ქალისა და მამაკაცის ერთობაა, ვენეციის კომისიისთვის არაფერს ნიშნავს და უძველესი კულტურის მქონე ქვეყნის მართლმადიდებელ მოსახლეობას ავალდებულებს, ქვეყანაში მამათმავლობა დააკანონოს.

რამდენიმე დღის წინათ ჯანი ბუკიკიო თბილისში ჩამოვიდა და საქართველოს ხელისუფლების პირველ პირებსა და პოლიტიკურ კლასთან შეხვედრის შემდეგ ისეთი რამ განაცხადა, რომ საქართველოს პოლიტიკური ელიტის ბევრი წარმომადგენელი, განსაკუთრებით — ხელისუფლების, კალიან „შეაშფოთა“, „ნაციონალური მოძრაობისა“ და მისი სატელიტი ორგანიზაციების, აგრეთვე, არასამთავრობო ორგანიზაციების წარმომადგენლები კი გაახარა.

„მე ძალიან, ძალიან იმედგაცრუებული ვარ, ყოველ საათში კიდევ უფრო იმედგაცრუებული ვხდები, ვინაიდან ძალიან მჯეროდა, რომ საქართველოს პოლიტიკური კლასი შეძლებდა ნაბიჯს წინ გადადგმას უფრო დემოკრატიული კონსტიტუციისთვის. დღეს, სამწუხაროდ, თქვენი კრიზისში ხართ. მე იმედგაცრუებული ვარ, ვინაიდან პროცესი დაბლოკილია. ვინაიდან არ არის კონსენსუსი კონსტიტუციის პროექტზე, რომელიც შენახვლილი იყო ვენეციის კომისიის მიერ. ეს კარგი პროექტია, მაგრამ მისი გაუმჯობესება შეუძლებელია. ჩვენ მიერ გამოთქმული რეკომენდაციების შემდეგ შეტანილი იყო რიგი ცვლილებებისა, რომლებიც არ მიიღეს სხვადასხვა პოლიტიკურმა ძალებმა... ჩემი მესიჯი იქნე-

ბა: ესაუბრეთ ერთმანეთს... ყველა ოპოზიციური პარტია მზარს უჭერს საქართველოსთვის უფრო დემოკრატიულ კონსტიტუციას.

მე ხვალ დავტოვებ საქართველოს და თქვენ, ქართველებმა — სამოქალაქო საზოგადოებამ, ოპოზიციამ, უმრავლესობამ — უნდა მოძებნოთ საუკეთესო გადაწყვეტილება, რათა მიიღოთ ახალი კარგი კონსტიტუცია“, — დაგვიბარა იმედგაცრუებულმა სინიორმა ჯანიმ.

აი ეს არის ჩვენი დასავლელი მეგობრის ორმაგი სტანდარტი: ვენეციის კომისიის თავმჯდომარე ჯანი ბუკიკიოს ასეთი შეშფოთება-ნიმუშაა არა მხოლოდ 2012 წელს (ბუკიკიო იხანადაც ვენეციის კომისიის თავმჯდომარე იყო), როცა მისი იმედგაცრუება შეიძლება ძლიერ ზმნად გამოვიყენოთ და შეიძლება — სუსტად. მთავარი ისაა, რომ, როგორც ბატონი ბუკიკიო, ასევე, ვენეციის კომისია, ასევე ჩვენი გუნდი დარწმუნებულია, რომ გადაწყვეტილება უნდა მიიღებოდეს კონსენსუსით ვენეციის კომისიისთან და მათი მოსაზრებები აუცილებლად გასათვალისწინებელია“ (სტილი დაცულია).

ჯეჯელებს განცხადებას, საინფორმაციო სააგენტო info-7-ის მიერ გავრცელებული ინფორმაციით, სოციალურ ქსელში გამოეხმაურა „ნაციონალური მოძრაობის“ წევრი, მიხეილ სააკაშვილის მმართველობის პერიოდში გენერალური პროკურორის მოადგილე, იუსტიციისა და განათლების მინისტრი, ამჟამად ტელეკომპანია „რუსთავი 2“-ის გენერალური დირექტორი ნიკა გვარამია და განათლების მინისტრის უფიცობას გაუსვა ხაზი: „განათლების მინისტრის სიტყვა „იმედგაცრუებული“ ზმნა ჰქონია. ეს უფიცობა უნდა მოვიშოროთ. კატასტროფა ქვეყნის თავს“.

განათლების მინისტრი ალექსანდრე ჯეჯელავა „საქართველო და მსოფლიოს“ არათრია ხომ, ამ შემთხვევაში მისი საქართველო და მისი კონსტიტუცია, დასავლეთისა?!

ნიკა კორინთელი

რა დაავიწყდა ნიკა გვარამიას

ვენეციის კომისიის ხელმძღვანელის — ჯანი ბუკიკიოს კრიტიკულ განცხადებას, რომ ძალიან, ძალიან იმედგაცრუებულია საქართველოს კონსტიტუციაში შესატანი ცვლილებების პროექტის გამო, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა, ვიცეპრემიერმა ალექსანდრე ჯეჯელავამ ასე უპასუხა: „თარგმნის პრობლემაა, მოგესვენებათ, რომ იმედგაცრუება შეიძლება ძლიერ ზმნად გამოვიყენოთ და შეიძლება — სუსტად. მთავარი ისაა, რომ, როგორც ბატონი ბუკიკიო, ასევე, ვენეციის კომისია, ასევე ჩვენი გუნდი დარწმუნებულია, რომ გადაწყვეტილება უნდა მიიღებოდეს კონსენსუსით ვენეციის კომისიისთან და მათი მოსაზრებები აუცილებლად გასათვალისწინებელია“ (სტილი დაცულია).

ჯეჯელავას განცხადებას, საინფორმაციო სააგენტო info-7-ის მიერ გავრცელებული ინფორმაციით, სოციალურ ქსელში გამოეხმაურა „ნაციონალური მოძრაობის“ წევრი, მიხეილ სააკაშვილის მმართველობის პერიოდში გენერალური პროკურორის მოადგილე, იუსტიციისა და განათლების მინისტრი, ამჟამად ტელეკომპანია „რუსთავი 2“-ის გენერალური დირექტორი ნიკა გვარამია და განათლების მინისტრის უფიცობას გაუსვა ხაზი: „განათლების მინისტრის სიტყვა „იმედგაცრუებული“ ზმნა ჰქონია. ეს უფიცობა უნდა მოვიშოროთ. კატასტროფა ქვეყნის თავს“.

განათლების მინისტრი ალექსანდრე ჯეჯელავა „საქართველო და მსოფლიოს“ არათრია ხომ, ამ შემთხვევაში მისი საქართველო და მისი კონსტიტუცია, დასავლეთისა?!

ნიკა კორინთელი

თლაც საეკოლოგო, რომ განათლების მინისტრმა არ იცის ზმნის მნიშვნელობა (ეტყობა, ვერ „დაგუგლა“), მაგრამ ნაციონალი გვარამიასგან, იმ გუნდის წევრისგან, რომელმაც 2004-2007 წლებში განათლების მინისტრად მსახურობდა (ალექსანდრე) ლომიანი, სასაცილოა ამის განცხადება.

ნიკა გვარამიას, ეტყობა, დაავიწყდა, რომ მისი გუნდის წევრმა „ნაციონალური მოძრაობის“ წარმომადგენელმა, იმხანად განათლების მინისტრმა კახა ლომიანი ტელეკამერების წინ, სამი მცდელობის მიუხედავად, დაფაზე ვერ დაწერა სიტყვა „ზამთვი“; დაავიწყდა, მას, განათლების მინისტრის პოსტზე მყოფს, ამერიკაში რომ უკრეს თავი... განათლების მისაღებად.

ასეა — ზოგი სხვის თვალში ბენჯსაც ხედავს, საკუთარში კი დირეს ვერ ამჩნევს.

ნიკა კორინთელი

რისი უპირობო მიზანს?

საქართველოს ყოფილი პრეზიდენტი და ოდესის ოლქის ყოფილი გუბერნატორი ჩვეულებას არ ღალატობს. თუ 2003 წელს თავის პოლიტიკურ მამობილ ედუარდ შევარდნაძეს განუდგა და „ვარდების რევოლუცია“ მოუწყო, ახლა იმის შიშით, რომ უკრაინის მოქალაქეობას ჩამოართმევენ და შესაძლოა, საქართველოში ექსტრადიციაც მოუწიოს, დაუპირისპირდა პრეზიდენტ პეტრე პოროშენკოს, რომელმაც პირადად მიიწვია უკრაინაში რეფორმების გასატარებლად (რა თქმა უნდა, ამერიკელების მითითებით).

„პეტრე პოროშენკო უკრაინის პრეზიდენტი, 2010 წლამდე საგარეო საქმეთა მინისტრი, 2010 წლის შემდეგ კი ეკონომიკის მინისტრი და, ამასთანავე, ქარხანა „ბოგდანის“ მფლობელი იყო. ეს ის პერიოდია, როდესაც რუსეთმა ჩვენი (საქართველოს ნ.კ.) ორი ტერიტორიის ოკუპაცია მოახდინა... ახლახან მივიღე

ინფორმაცია, რომელიც ჩემთვის გაუგებარი და ამაზრზუნია. საქმე ის არის, რომ 2010-2014 წლებში, ეკონომიკის იმჟამინდელი მინისტრ პეტრე პოროშენკოს კომპანია „ბოგდანის“ ოფიციალურად (ეს დოკუმენტებშია ასახული) ეწეოდა თავისი პროდუქციის ექსპორტირებას ოკუპირებულ აფხაზეთში. პოროშენკო შემოსავალს

იღებდა არალეგალური, ამორალური, ანტიქართული და ანტიუკრაინული ვაჭრობით ოკუპირებულ აფხაზეთთან. პოროშენკო არღვევდა უკრაინისა და საქართველოს კანონებსა და საერთაშორისო სამართალს.

არც ერთი ავტობუსი ექსპორტზე არ გადიოდა ისე, რომ პოროშენკოს არ სცოდნოდა. მე ეს ვიცი იმიტომ, რომ ჩვენ საქართველოში გვეყავდა ჩამოყვანილი ეს ავტობუსები. მე მოვითხოვე, რომ პოროშენკომ პასუხი გასცეს ამას“, — განაცხადა მიხეილ სააკაშვილმა 28 ივნისს ტელეკომპანია Zik-ის ეთერში.

ამბობენ, შიშს დიდი თვალეზი აქვს და, სააკაშვილი, რომელმაც საქართველოში ძებნა გამოცხადებული, იმის შიშით, რომ პოროშენკოს საქართველოში ვიზიტისას, რომე-

ლიც ივლისში დაგვემლო, შეიძლება საქართველოს ყოფილი პრეზიდენტის ექსტრადიგრებაზეც იყოს საუბარი, ახლა ტყავიდან ძვრება, რომ პოროშენკოს მაქსიმალურად აგნოს, თუმცა მიშკოს ერთი რამ განაწყინებდა მხედველობიდან: 2010-2014 წლებში შედის 2010, 2011 და 2012 წლებიც, როცა ის საქართველოს პრეზიდენტი იყო, და უნდა სცოდნოდა პოროშენ-

საქართველოს ხელისუფლება აპირებს სააკაშვილის ჩამოყვანას და გასამართლებას და არც პოროშენკო მის ექსტრადიციას.

ლუკა მანსურაძე

P.S. თბილისის მერობის „ნაციონალური მოძრაობის“ კანდიდატმა ზაალ უდუმაშვილმა განაცხადა, რომ მისთვის მიხეილ სააკაშვილის „მოსაზრებები მნიშვნელოვანია“. აბა, რა! მიხეილ სააკაშვილისა და „ნაციონალური მოძრაობის“ სხვა ლიდერების გამოცდილება და აზრები ძალიან დაეხმობა უდუმაშვილს ქალაქის ისე მართვაში, როგორც ნაციონალური მართავდნენ ქვეყანას 9 წლის განმავლობაში დახვრეტებით, ბიზნესის წართმევით, პატიმრების გაუპატიურებით, მართლმადიდებლებისა და ყოველივე ქართულის წინააღმდეგ ბრძოლით, მაგრამ ასეთ პირობებში ცხოვრებას კიდევ მოისურვებს ქართველი ხალხი?..

დასავლური «უაიშელოგაჰი»

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

ბუნდესტაგის არჩევნების წინ, რომელიც საქმიანობაში უნდა გაიმართოს, ამ კანონის მიღებით, მერკელმა, რომელსაც თვითონ მხარი არ დაუჭირა, უმრავლესობის გული მოიგო, მაგრამ, ამასთანავე, კალიან გააბრაზა თავისი პარტიის წარმომადგენლები, როცა იმომხელა პრინციპით: „შეიცადე, რაც შეიძლება ნაკლები მხარი შეიძინო“. ექსპერტთა აზრით, სწორედ ეს იყო ანგელა მერკელის პოლიტიკის არსი კანცლერის პოსტზე: ემომხელა საკუთარი თავისა და პარტიის წინააღმდეგ, თუ ამას მოითხოვდა ვითარება.

MailOnline
Home News U.S. Sport TV&Showbiz Australia Femal Health Science Money
Lawyer who raped a passed-out male American tourist at Oktoberfest escapes jail after claiming he 'had drunk at least six litres of beer' and developed a 'spontaneous affection'

ასე იხილ თავისუფლებისა და ტოლერანტობის კაპის მემორიალი დონის ჩასუნთქვა: მთავარმა უკრაინელმა მიუხედავად იცილა სასჯელი, რადგან სასამართლოს განუცხადა, რომ 6 ლიტრი ლუდი დალია და ამიტომ „თავს ვერ მოერიდა“, — იუწყება ბრიტანული გამოცემა The Daily mail-ი.

38 წლის სერგეი კ. (უკრაინელი გვარი დასახელებული არ არის) უარყოფს, რომ ჰომოსექსუალია, თუმცა აღიარა, რომ უკონოდ მყოფი ამერიკელი აიძულა, ორალური სექსით დაკავებულიყო. უკრაინელმა თავისი 32 წლის მსხვერპლი ნახა ოტელ-პუგელის ბორცვზე, კარგად თან, სადაც ფესტივალის სტუმრები ისვენებენ ხოლმე ზემის შემდეგ. ინციდენტი ორმა ესპანელმა ტურისტმა გაასაჯაროა, რომლებმაც მომხდარი კამერით გადაიღეს. „თავდაპირველად ვიფიქრეთ, რომ მას ამერიკელის გაძარცვა სურდა, მაგრამ შემდეგ დავინახეთ ორალური სექსისთვის დამახასიათებელი მოძრაობები და ძალიან გავიკვირდა“, — განაცხადა ესპანელებმა. სასამართლო პროცესზე უკრაინელმა აღიარა დანაშაული, თუმცა აღნიშნა, რომ კარგად არ ახსოვს, რაც გასული წლის 1 ოქტომბერს საღამოს მოხდა. „არ ვიცი, რატომ გადაკეთე ეს. მე არ ვარ ჰომოსექსუალი. ვფიქრობ, ის (ამერიკელი — ნ.კ.) თანახმა იყო, წინააღმდეგ შემთხვევაში, ასეთ რამეს არ ჩავიდინდი“, — განუცხადა უკრაინელმა მოსამართლეს, რომელმაც მას 2-წლიანი პირობითი სასჯელი აკმარა. ამერიკელი კი, რომელიც უკრაინელის ვნების დაკმაყოფილების სამიზნეში აღმოჩნდა, სასამართლო პროცესზე არ გამოჩენილა.

რატომ არ დაუჭირა მხარი ერთნაირსქესიანთა შორის ქორწინებას ანგელა მერკელმა

გაზეთმა The Washington Post-მა გააანალიზა, რატომ არ დაუჭირა მხარი ერთნაირსქესიანთა შორის ქორწინების დაკანონებას გერმანიის კანცლერმა ანგელა მერკელმა.

ქრისტიანულ-დემოკრატიული კავშირი, რომელსაც ხელმძღვანელობს ანგელა მერკელი, დიდი ხნის განმავლობაში ეწინააღმდეგებოდა ჰომოსექსუალისტიების ქორწინების ლეგალიზებას, მაგრამ ბუნდესტაგში კანონპროექტისთვის კენჭისყრის წინ კანცლერმა თანაპარტიელებს მოუწოდა, ეხელმძღვანელათ არა პარტიული პოლიტიკის, არამედ საკუთარი თვალსაზრისის მიხედვით. მერკელს არ უთქვამს, რომ თვითონ მხარს არ დაუჭერდა კანონპროექტს, ამიტომ მისი გადაწყვეტილება ბევრი საერთაშორისო დამკვირვებლისთვის სიურპრიზი აღმოჩნდა, თუმცა გერმანელებს მაინცდამაინც არ გაჰკვირვებიათ. როგორც აღნიშნა ამერიკელი ისტორიკოსმა რობერტ ბრინი, ავტორმა ნიგნისა გერმანიაში სექსუალურ უმცირესობებზე, მერკელი ორ ცეცხლს შუაა მოქცეული: ერთი მხრივ, უნებს, იყოს დასავლური ლიბერალიზმის სახე, მეორე მხრივ კი წარმოადგენდეს ქვეყანასა და პარტიას, რომელიც კონსერვატიულ ფასეულობებს ანიჭებს უპირატესობას. ბუნდესტაგის არჩევნების წინ, რომელიც სექტემბერში უნდა გაიმართოს, ამ კანონის მიღებით მერკელმა, რომელსაც თვითონ მხარი არ დაუჭირა, უმრავლესობის გული მოიგო, მაგრამ, ამასთანავე, ძალიან გააბრაზა თავისი პარტიის წარმომადგენლები, როცა იმომხელა პრინციპით: „შეიცადე, რაც შეიძლება ნაკლები მტერი შეიძინო“. ექსპერტთა აზრით, სწორედ ეს იყო ანგელა მერკელის პოლიტიკის არსი კანცლერის პოსტზე: ემომხელა საკუთარი თავისა და პარტიის წინააღმდეგ, თუ ამას მოითხოვდა ვითარება. ყველა სხვა პარტია, რომლებმაც ქრისტიანულ-დემოკრატიულ კავშირს კოალიციის შექმნა მოუწვევს შემოდგომაზე, მხარს ერთსულსადაც დაუჭირებენ.

უჭერს ერთი და იმავე სექსის წარმომადგენელთა შორის ქორწინების ლეგალიზებას. თვით მერკელი, რომელიც პროტესტანტი მღვდლის ოჯახში დაიბადა, დიდი ხნის განმავლობაში მისდევდა თავისი პარტიის ძირითად ხაზს. „ქორწინება ეს არის, როდესაც ქალი და მამაკაცი ცხოვრობენ ერთად“, — არაერთხელ უთქვამს მას და 30 ივნისს ბუნდესტაგში ერთნაირსქესიანთა შორის ქორწინების კანონპროექტის დამტკიცების შემდეგაც ეს სიტყვები გაიმეორა.

ფრანკფურტი — პირველი ქალაქი გერმანიაში, რომელიც გერმანულად უმცირესობაში არიან

ფრანკფურტი მდინარე მაინზე — ეს არის გერმანიის მინა ჰესენის ქალაქი 700-ათასიანი მოსახლეობით, საერთაშორისო ფინანსური და სავაჭრო ცენტრით, რომელშიც მრავალი ერის წარმომადგენელი ცხოვრობს — გერმანელთა გარდა, თურქები, იტალიელები, ხორვატები, ქურთები და სხვ.

ოვრებ თანამემამულეებს ასე მიმართა: „მოვუნოდებ თანამემამულეებს, ჩემს დებსა და ძმებს ევროპაში: გააჩინეთ არა 3, არამედ 5 ბავშვი. თქვენ ევროპის მომავალი ხართ“.

როგორც ფრანკფურტული გამოცემა Frankfurter Rundschau იუწყება, ბოლო სტატისტიკური მონაცემების მიხედვით, ფრანკფურტში „მიგრანტის წარსულის“ მქონე მოსახლეობის წილია 51,2% შეადგინა, მეორე გერმანული გამოცემა Breitbart News-ი კი წერს, რომ მაინის ფრანკფურტი პირველი ქალაქია, რომელშიც ეთნიკური გერმანელები უმცირესობას წარმოადგენენ. ქალაქში ყველაზე მრავალრიცხოვანია თურქული თემი (მოსახლეობის 13%). მიგრანტების 61% კი ევროკავშირის ქვეყნებიდანაა. შეგახსენებთ, რომ მიმდინარე წლის მარტში თურქეთის პრეზიდენტმა რეჯეფ თაიფ ერდოღანმა უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეებს ასე მიმართა: „მოვუნოდებ თანამემამულეებს, ჩემს დებსა და ძმებს ევროპაში: გააჩინეთ არა 3, არამედ 5 ბავშვი. თქვენ ევროპის მომავალი ხართ“.

ტრამპს 3-სიტყვიანი სტატია მიუძღვნეს

გაზეთმა New York Post-მა მწვავედ უპასუხა აშშ-ის პრეზიდენტ დონალდ ტრამპის მიერ სოციალურ ქსელში გამოქვეყნებულ შურნალისტების შეურაცხმყოფელ განცხადებას. „შეჩერდი, უბრალოდ, შეჩერდი!“ — წერია 30 ივნისის გაზეთში გამოქვეყნებულ რედაქციის სათაურით „ტრამპის სიტყვების შესახებ“. გაზეთ New York Post-ის რედაქტორმა მემი კუბლანმა სოციალურ ქსელ „ტვიტერში“ გამოაქვეყნა გამოცემაში დაბეჭდილი მასალის ფოტო. ასეთი რეაქცია ჰქონდა New York Post-ს ტრამპის განცხადებაზე, რომლითაც მან შეურაცხყო ტელეარხ MSNBC-ის გადაცემა Morning joe-ს წამყვანი მიაა ბაზინსკი და ჯო სპარპორი. ეს მოხდა მას შემდეგ, როცა შურნალისტებმა აშშ-ის პრეზიდენტი გააკრიტიკეს. ტრამპმა მიკა ბაზინსკის „დაბალი IQ-ს მქონე ბიჭი“ უწოდა, მის კოლეგას კი — „ფსიქოპათი“. ტრამპი პრეზიდენტად არჩევამდეც ხშირად აკრიტიკებდა აშშ-ის წამყვან მედიასაშუალებებს და მათ „ყალბსა“ და „ჩაფუტუნებულს“ უწოდებდა, ამ მედიასაშუალებებში მომუშავე შურნალისტებს კი — „ყველაზე უსინდისო ადამიანებს“.

თურქეთმა ევროპა ორგანიზაციის სტანდარტის გამოყენებაზე დაადასტურა

„ევროპა გამოუდგებით ცდილობს, თურქეთს დემოკრატია ასწავლოს, თვითონ კი წინააღმდეგია პრეზიდენტის შეხვედრისა მოქალაქეებთან“, — განაცხადა თურქეთის პრეზიდენტის პრესმდივანმა იბრაჰიმ კალინმა მას შემდეგ, რაც გერმანიის მთავრობამ უარი უთხრა რეჯეფ თაიფ ერდოღანს, გერმანიაში მცხოვრები თანამემამულეების წინაშე სიტყვით გამოსულიყო G20-ის სამიტზე ვიზიტისას. „ისინი, ვინც ყოველ ნაბიჯზე ცდილობს, თურქეთს დემოკრატიის უფლებებისა და ადამიანის თავისუფლებების გაკვეთილები ჩაუტაროს, პარალელურად მხარს უჭერენ ტერორისტულ ორგანიზაციებს, პუტჩისტებსა და დამნაშავეებს, უარს ეუბნებიან თურქეთის პრეზიდენტს უცხოეთში მცხოვრებ თანამემამულეებთან შეხვედრის ჩატარებაზე. ეს არის იმის მტკიცებულება, რომ ევროპა ორმაგ სტანდარტს იყენებს“, — განაცხადა თურქეთის პრეზიდენტის პრესმდივანმა. „დიდი ოცეულის“ სამიტი ჰამბურგში 7-8 ივლისს უნდა გაიმართოს.

გვერდი მოამზადა ლუკა მაისურაძემ

ახალი საბჭოთა

www.geworld.net

თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

საბჭოთა კავშირი, მისი არსებობის 60 წლის განმავლობაში, ოფიციალურად მონაწილეობდა 3 ომში: საბჭოთა კავშირ-ფინეთის ომში 1939-1940 წლებში; დიდ სამამულო ომში 1941-1945 წლებში და საბჭოთა კავშირ-იაპონიის ომში 1945 წელს. ყველა ეს შეიარაღებული კონფლიქტი საბჭოთა კავშირის გამარჯვებით დასრულდა.

თანამედროვე ახალგაზრდების უმრავლესობამ იცის, რომ არსებობდა ასეთი ქვეყანა — საბჭოთა კავშირი, მაგრამ მათი ცოდნა ამ უზარმაზარი სახელმწიფოს შესახებ, რომელიც დედამიწის თითქმის 1/6-ზე იყო გადაჭიმული და, რომელმაც 69 წელიწადს იარსება, ამით ამოიწურება და კიდევ — უარყოფითი შეფასებებით, რომლებსაც არ იშურებს დასავლური და პროდასავლურად განწყობილი ადგილობრივი მედია, მაგრამ მხოლოდ უარყოფითი მოვლენებია სსრკ-ის ისტორიაში და საბჭოთა ადამიანისთვის სასიკეთო არაფერი გაკეთებულა? გთავაზობთ საბჭოთა კავშირის ისტორიიდან რამდენიმე ფაქტს, რომლებიც, შესაძლოა, არ იცოდეთ.

როდის შეიქმნა საბჭოთა კავშირი

ხელშეკრულებას საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის შექმნის შესახებ ხელი მოაწერეს რსფსრ-ს, უკრაინის სსრ-ს, ბელარუსიის სსრ-სა და ამიერკავკასიის სოციალისტურ-ფედერაციური რესპუბლიკის საბჭოების ყრილობის დელეგატებმა 1922 წლის 29 დეკემბერს. 1922 წლის 30 დეკემბერი კი საბჭოთა კავშირის შექმნის დღედ გამოცხადდა, სსრკ-ის მთავრობა და რესპუბლიკური სამინისტროები კი მხოლოდ 1923 წლის ივლისში ჩამოყალიბდა.

სსრკ-ის შემადგენლობაში სხვადასხვა პერიოდში სხვადასხვა რაოდენობის (4-დან 16-მდე) რესპუბლიკები შედიოდა, მაგრამ ყველაზე დიდხანს სსრკ-მა 15 რესპუბლიკით იარსება. ეს რესპუბლიკები იყო: რსფსრ, უკრაინა, ბელარუსია (ამჟამად ბელარუსი), მოლდავეთი (მოლდოვა), სომხეთი, საქართველო, აზერბაიჯანი, ყაზახეთი, უზბეკეთი, ყირგიზეთი, თურქმენეთი, ტაჯიკეთი, ლატვია, ლიტვა და ესტონეთი.

* სსრკ-ში 1991 წლის 26 დეკემბერს, მისი დაშლის მომენტში, ცხოვრობდა 293 მლნ კაცი, ტერიტორიის ფართობი კი შეადგენდა 22 402 200 კვ.კმ-ს, დედაქალაქი იყო მოსკოვი.

ჩრდილოეთი ამერიკის ზომის ქვეყანა

* საბჭოთა კავშირს ჰქონდა ყველაზე დიდი საზღვარი მსოფლიოში (60 ათას კმ-ზე მეტი, ანუ დედამიწის ეკვატორზე 1,5-ჯერ მეტი); ესაზღვრებოდა ნორვეგიას, ფინეთს, პოლონეთს, ჩეხოსლოვაკიას, უნგრეთს, რუმინეთს, თურქეთს, ირანს, ავღანეთს, ჩინეთს, მონ-

ღოლეთს, ჩრდილოეთ კორეას, იაპონიასა და აშშ-ს.

* სსრკ-ის ტერიტორია დაახლოებით იმდენივე კვ.კმ იყო, რამდენიც ჩრდილოეთი ამერიკა აშშ-ის, კანადისა და მექსიკის ტერიტორიების ჩათვლით.

* სსრკ-ში ყველაზე გრძელი მდინარე იყო ობი ირტიშთან ერთად — 5410 კმ, ყველაზე მაღალი მთა — კომუნისტის პიკი (7495 მ) ტაჯიკეთის სსრ-ში, რომელსაც 1998 წელს ტაჯიკელებმა სახელი შეუცვალეს და დაარქვეს სამანის პიკი, იმ ამირას პატივსაცემად, რომელმაც შექმნა ტაჯიკეთის პირველი სახელმწიფო.

3 კონსტიტუცია 69 წლის განმავლობაში

სსრკ-ის კონსტიტუცია 1924 წელს მიიღეს და მას შემდეგ 69 წლის განმავლობაში 2-ჯერ შეიცვალა — 1936 და 1977 წლებში.

ამერიკაში — მარსკვლავები, საბჭოთა კავშირში — ლოკუნბები

1923 წელს დამტკიცდა სსრკ-ის გერბი ნამგლისა და უროს გამოსახულებით დედამიწის ფონზე, გარშემო კი მზის სხივებითა და ხორბლის თავთავით. გერბზე ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის ენაზე იყო ლოზუნგი: „პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!“. წარწერების რაოდენობა დამოკიდებული იყო რესპუბლიკების რაოდენობაზე, ისევე, როგორც აშშ-ის დროშაზე ვარსკვლავების რაოდენობა დამოკიდებული იყო შტატ-

როგორ სხოვრობდნენ საბჭოთა ადამიანები

ანუ რამდენიმე ფაქტი ომში დაუპარსხეხელი სახელმწიფოს ისტორიიდან

წლამდე უშვილო მამაკაცები და 20-დან 46 წლამდე უშვილო ქალები.

* საბჭოთა კავშირში ქალს ეძლეოდა 3-წლიანი დეკრეტული შევადგენა სამუშაო ადგილის შენარჩუნებით (56 დღე ანაზღაურებით, 1,5 წელი — დახმარებით. 3 წელი — სტაჟის შეუნყვეტლად და ადგილის შენარჩუნებით). უფასოდ ეძლეოდა რძის პროდუქტები, ვიდრე შევილი 3 წელს მიაღწევდა, მსგავსი რამ მსოფლიოს არც ერთ ქვეყანაში არ ყოფილა მე-20 საუკუნის 50-იან წლებამდე.

* საბჭოთა კავშირში იყო მსოფლიოში საუკეთესო საშუალო და უმაღლესი განათლების სისტემა, რომელზეც ახლა გადადის მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანა. ამას მონობდა საბჭოთა მოსწავლეებისა და სტუდენტების მრავალრიცხვი გამარჯვება მსოფლიოს ინტელექტუალურ ოლიმპიადებზე. ამას მონობდა აშშ-ის 35-ე პრეზიდენტი — ჯონ კენედის ფრანკა, რომელიც მან კოსმოსში საბჭოთა კავშირის წარმატებების შემდეგ წარმოთქვა: „საბჭოელებმა ამერიკელებს კოსმოსურ შეჯიბრებაში სკოლის მერხთან დაამარცხეს. ჩვენ, ამერიკელებმა, მათი განათლების სისტემის გამოცდილება უნდა გადმოვიღოთ“.

საბჭოთა ვიცინიარები წარმატებაში

1950-დან 1960 წლებში საბჭოთა კავშირმა თავისებური „სამეცნიერო-ტექნიკური პეთ-თრიკი“ შეასრულა. თუ ატომური ბომბი საბჭოთა კავშირმა შექმნა 1949 წელს, 4 წლის შემდეგ, როცა ის ამერიკელებმა დაამზადეს, სსრკ-მა 1954 წელს ააშენა მსოფლიოში პირველი ატომური ელექტროსადგური (ობნინსკის აესი), 1957 წელს კოსმოსურ ორბიტაზე გაიყვანა მსოფლიოში პირველი დედამიწის ხელოვნური თანამგზავრი,

საბჭოთა კავშირში ქალს ეძლეოდა 3-წლიანი დეკრეტული შევადგენა სამუშაო ადგილის შენარჩუნებით (56 დღე ანაზღაურებით, 1,5 წელი — დახმარებით; 3 წელი — სტაჟის შეუნყვეტლად და ადგილის შენარჩუნებით). უფასოდ ეძლეოდა რძის პროდუქტები, სანამ შევილი 3 წელს მიაღწევდა, მსგავსი რამ მსოფლიოს არც ერთ ქვეყანაში არ ყოფილა მე-20 საუკუნის 50-იან წლებამდე

5,3 მლნ ადამიანი არმიადი

1941 წლის 22 ივნისიდან 1 ივლისამდე, 9 დღეში, სსრკ-ის შეიარაღებული ძალები 5,3 მლნ ადამიანით შეივსო.

სოციალური სფერო

* საბჭოთა კავშირი იყო ცხოვრობის ისტორიაში პირველი ქვეყანა, რომელმაც შემოიღო მ-საათიანი სამუშაო დღე, აგრეთვე, ყოველწლიური შვებულება, რომელსაც სახელმწიფო ანაზღაურებდა.

* საბჭოთა კავშირში მუშაკს სამსახურიდან ვერ დაითხოვდა ადმინისტრაცია პროფკავშირულ და პარტიულ ორგანოსთან შეუთანხმებლად.

* საბჭოთა ადამიანებს, მსოფლიოში პირველებს, უფლება ჰქონდათ, მიეღოთ უფასო საშუალო და უმაღლესი განათლება.

* უფასო იყო, აგრეთვე, ბავაბლები და პიონერთა ბანაკები.

საბჭოთა კავშირი პირველი ქვეყანა იყო, რომელმაც არსებობდა უფასო სამედიცინო დახმარება, აგრეთვე, უფასო სანატორიულ-საკურორტო მკურნალობა.

* საბჭოთა ადამიანს შეეძლო უფასოდ მიეღო ბინა.

* საბჭოთა კავშირში 1941 წლის ნოემბრიდან დაწესებული იყო უშვილობის გადასახადი, რომელიც შეადგენდა ხელფასის 6%-ს. ამ გადასახადს იხდიდნენ 20-დან 50

ტების რაოდენობაზე.

* 1924 წლის აპრილში კი დამტკიცდა სსრკ-ის ალისფერი დროშა, რომელზეც გამოსახული იყო ზუთქიმიანი ვარსკვლავი ნამგლისა და უროთი.

* 1922-1943 წლებში სსრკ-ის ჰიმნი იყო ფრანგული სიმღერა „ინტერნაციონალი“, 1943 წელს კი შეიქმნა ახალი, რომელიც დღეს რუსეთის ჰიმნია.

საბჭოთა კავშირი ომში არასოდეს დამარცხებულა

საბჭოთა კავშირი, მისი არსებობის 60 წლის განმავლობაში, ოფიციალურად მონაწილეობდა 3 ომში: საბჭოთა კავშირ-ფინეთის ომში 1939-1940 წლებში; დიდ სამამულო ომში 1941-1945 წლებში და საბჭოთა კავშირ-იაპონიის ომში 1945 წელს. ყველა ეს შეიარაღებული კონფლიქტი საბჭოთა კავშირის გამარჯვებით დასრულდა.

გივი ჩოხელი და მიხეილ მისხი საბჭოთა კავშირის ნაპრები, 1962 წელი, რილი

საბჭოთა ადამიანებს, მსოფლიოში პირველებს, უფლება ჰქონდათ, მიაღწიოთ უფასო საშუალო და უმაღლესი განათლება. უფასო იყო, აბრეშვი, ბაბა-ბალები და პიონერთა ბანაკები. საბჭოთა კავშირი პირველი ქვეყანა იყო, რომელშიც არსებობდა უფასო სამედიცინო დახმარება, აბრეშვი, უფასო სანატორიულ-საკურორტო მკურნალობა.

ხოლო 1961 წელს — პირველი კოსმოსური ხომალდი, რომლის ბორტზეც იმყოფებოდა ადამიანი — კოსმონავტი იური გაგარინი. ეს მოვლენები მოხდა დიდი სამამულო ომის დამთავრებიდან, შესაბამისად, 9, 12 და 15 წლის შემდეგ. დიდ სამამულო ომში კი საბჭოთა კავშირმა, სხვა მონაწილე ქვეყნებთან შედარებით, ყველაზე მეტი ადამიანური და მატერიალური ზარალი განიცადა. საბჭოთა კავშირში შექმნეს პირველი ატომური ყინულმჭრელი („ლენინი“ — 1960 წ.) და ატომურძრავიანი თვითმფრინავი M-50A (1960 წ.).

დიდი სამამულო ომის დამთავრებიდან 2 წლის შემდეგ, 1947 წელს, სსრკ-ის სამრეწველო პოტენციალი სრულად იყო აღდგენილი, 1950 წელს კი ეკონომიკურმა მაჩვენებლებმა 2-ჯერ მოიმატა 1940 წელთან შედარებით. 1953 წლის სექტემბრის ნომერში აპერიკული გამოცემა National Business-ის ფურცლებზე ექსპერტი პერბერტ პარისი სტატიის „რუსები გვეწვევიან“ წერდა, რომ ეკონომიკურის ზრდის ტემპით სსრკ ნებისმიერ ქვეყანას უსწრებს და აშშ-ის ეკონომიკის ზრდის ტემპზე 2-3-ჯერ მეტია.

და არც ელჩმა არ იცოდნენ, რომ პანოში ჩამონტაჟებული იყო მისაყურადებელი მონყობილობა. „ხოჭო“ ისე იყო შენიღბულ-ჩამალული, რომ ამერიკის სპეცსამსახურის წარმომადგენლებმა ვერ შეამჩნიეს, საბჭოელები კი 8 წლის განმავლობაში ისმენდნენ აშშ-ის ელჩის საუბრებს.

ქეხი „საქიმიო“
1936 წელს სსრკ-ში დაამზადეს ახალი ქეხი „საქიმიო“. სახელწოდება დაკავშირებული იყო განსაკუთრებულ „მისიასთან“ — ქეხი განკუთვნილი იყო იმ პირების ჯანმრთელობის გასაუმჯობესებლად, რომლებიც „მეფის რეჟიმის თვითნებობის გამო დაზარალდნენ“.

„პოპულა“
როდესაც ავტომობილ „პოპულა“ გამოშვებას იწყებდნენ, კონსტრუქტორებმა გადაწყვიტეს, მისთვის „როდინა“ („სამშობლო“) დაერქვათ. ეს ამბავი სტალინმა შეიტყო და კონსტრუქტორებს ირონიულად ჰკითხა: „და რელიეზა თქვენი სამშობლო?“ ამის შემდეგ ავტომობილს სახელი შეუცვალეს და „პოპულა“ („გამარჯვება“) დაარქვეს.

„მოლოტოვის კოქტეილი“
1939 წელს საბჭოთა კავშირ-ფინეთის ომის მიმდინარეობისას სსრკ-ის საგარეო საქმეთა მინისტრი **ვიჩახსლავ მოლოტოვი** ამბობდა, რომ საბჭოთა მფრინავები ბომბებს კი არ ყრიდნენ ფინეთში, არამედ — სურსათ-სანოვაგებს დამშეული ფინელებისთვის. ამ ბომბებს ფინელებმა „მოლოტოვის პური“ კალათები შეარქვეს. მოგვიანებით კი ცეცხლგამჩენ ნარევს, რომელსაც საბჭოთა ტანკების წინააღმდეგ იყენებდნენ, „კოქტეილი“

სსრკ-მა 1954 წელს ააშენა მსოფლიოში პირველი ატომური ელექტროსადგური (ობინსკის აეს-ი), 1957 წელს კოსმოსურ ორბიტაზე გაიყვანა მსოფლიოში პირველი დედამიწის სელონიური თანამგზავი, ხოლო 1961 წელს — პირველი კოსმოსური ხომალდი, რომლის ბორტზეც იმყოფებოდა ადამიანი — კოსმონავტი იური გაგარინი. ეს მოვლენები მოხდა დიდი სამამულო ომის დამთავრებიდან, შესაბამისად, 9, 12 და 15 წლის შემდეგ. დიდ სამამულო ომში კი საბჭოთა კავშირმა, სხვა მონაწილე ქვეყნებთან შედარებით, ყველაზე მეტი ადამიანური და მატერიალური ზარალი განიცადა. საბჭოთა კავშირში შექმნეს პირველი ატომური ყინულმჭრელი („ლენინი“ — 1960 წ.) და ატომურძრავიანი თვითმფრინავი M-50A (1960 წ.).

ბია დანელია და რეზო გაგარინაძე

„ბრილიანტის ხელი“

მოლოტოვისთვის“ უწოდეს. დღეს ამ იარაღს „მოლოტოვის კოქტეილს“ უწოდებენ.

„გოლგა, ვოლგა“
1942 წელს სტალინმა ფილმ „ვოლგა, ვოლგა“ საყურებლად მიიწვია აშშ-ის ელჩი, რომელსაც ფილმი ძალიან მოეწონა. სტალინმა მისი ხელით გაუგზავნა ფილმის ასლი აშშ-ის პრეზიდენტ **ფრანკლინ რუზველტს**. რუზველტმა „ვოლგა, ვოლგა“ უყურა და ვერ მიხვდა, რატომ გაუგზავნა სტალინმა ფილმი მაინცდამაინც მას. რუზველტმა მოითხოვა სიმღერის სიტყვები გადაეთარგმნათ. როდესაც აუღერდა ორთქლმავალ „სევერიუგა-სადმი“ მიღწეული სიმღერა და გაისმა სიტყვები: „ამერიკამ რუსეთს აჩუქა ორთქლმავალი: ცხვირიდან ორთქლი გამოდის, უკან ბორბლები აქვს, და საშინლად, საშინლად ნელი სვლა“, რუზველტმა წამოიძახა: „ახლა ყველაფერი გასაგებია! სტალინი გვსაყვდურობს ნელი სვლის გამო, იმისთვის, რომ აქამდე არ გავხსენით მეორე ფრონტი“.

ბია დანელია, რეზო გაგარინაძე და... რენე სოზუა
გამოჩენილი ქართველი რეჟისორის, **გიორგი დანელიას**, თითქმის ყველა ფილმის

ტიტრებში მითითებულია მსახიობი **რენე სოზუა**, თუმცა მას ამ ფილმებში მონაწილეობა არ მიუღია. გიორგი დანელიამ და გამოჩენილმა ქართველმა მხატვარმა, თეატრისა და კინოს რეჟისორმა და სცენარისტმა **რეზო გაგარინაძემ** მშენებელი რენე სოზუა 1960-იანი წლების ბოლოს გაიცნეს, როცა თბილისის ერთერთ სასტუმროში მუშაობდნენ ფილმ „არ იდარდოს“ სცენარზე. ისინი რამდენიმე დღის განმავლობაში უყვებოდნენ რენე სოზუას სცენარის სხვადასხვა ვერსიას, რათა შეეტყუათ „რიგითი მაცურებლის“ აზრი. ერთ დღესაც შეწუხებულმა რენემ დანელიას და გაგარინაძეს სთხოვა, მისთვის თავი დაენებინათ. გაირკვა, რომ სოზუა ზუგდიდიდან თბილისში მივილინებოდა იყო ჩასული სამშენებლო მასალების „სამოწველად“, ამის ნაცვალად კი იძულებული იყო, ფილმის სცენარის სხვადასხვა ვერსია მოეხმინა. გიორგი დანელიამ, მადლიერების ნიშნად, რენე სოზუას გვარი ტიტრებში ჩაწერა.

„ატომური ავითქება“ და „ბრილიანტის ხელი“
ფილმ „ბრილიანტის ხელი“ ბევრია ისეთი მომენტი, რომელიც საბჭოთა ცენზურის უკმაყოფილებას გამოიწვევდა: ორი მეძავი, მთავარი გმირის დათრობა, მეზაჟეების გულგრილობა და სხვ. გამოჩენილმა რეჟისორმა **არკადი ბაიდაძემ** ემპაკობას მიმართა: ფილმის ბოლოს ატომური აფეთქების კადრები დაამონტაჟა და ცენზურას განუცხადა, რომ ყველაფრის ამოჭრას დათანხმდებოდა, ატომური აფეთქების კადრის გარდა. კომისიამ საწინააღმდეგო გადაწყვეტილება მიიღო: „აფეთქების კადრი ამოიჭრას, დანარჩენი კი იყოს, როგორც არის“.

„საბჭოთა შამპანური“
„პერინიონის სახლისა“ და „მადლი კლიკოს“ პროდუქტების ღირსეული ალტერნატივა — ყოველ შემთხვევაში, ასე მიიჩნევენ სსრკ-ში დაბადებულები. ლეგენდარული „საბჭოთა შამპანური“ სტალინმა ჩაიფიქრა დიდ სამამულო ომში გამარჯვების აღსანიშნავად და, მიუხედავად იმისა, რომ სასმელი არღვევს წესს, რომლის თანახმადაც შამპანური უნდა ეწოდოს მხოლოდ იმ პროდუქტს, რომელიც დამზადებულია საფრანგეთის პროვინცია შამპანში, ამის გაგონებაც კი არ

სურთ საბჭოთა პერიოდის ადამიანებს. სასმელი ისეთი პოპულარული იყო, რუსეთში ამჟამადაც „საბჭოთა შამპანურს“ უწოდებენ, მიუხედავად იმისა, რომ საბჭოთა კავშირი, კარგა ხანია, გაქრა მსოფლიოს რუკიდან.

ღირსეული საცხენი

1962 წელს მსოფლიოს საფეხბურთო ჩემპიონატზე, რომელიც ჩილეში გაიმართა, სსრკ-ის ნაკრები ხვდებოდა ურუგვაის გუნდს. ანგარიში 1:1 იყო, როდესაც საბჭოელი ფეხბურთელის დარტყმის შემდეგ ბურთი კარში შევარდა, ოლონდ გარედან — გარღვეულ ბადეში გაძვრა. მსაჯმა გოლი ჩათვალა, მაგრამ საბჭოთა ნაკრების კაპიტანმა იგორ ნეტომ მსაჯს შესტეხით აუხსნა, რომ ბურთი კარში წესის დარღვევით გავიდა. გოლი გაუქმდა, მაგრამ საბჭოთა ნაკრებმა მატჩი მაინც მოიგო ანგარიშით 2:1.

სხვათა შორის, საბჭოთა კავშირის ნაკრების შემადგენლობაში, რომელიც 1962 წელს საფეხბურთო ჩემპიონატში მონაწილეობდა, 4 ქართველი ფეხბურთელი იყო: **სერგო კობერიძე, გივი ჩხეიძე, სლავა მებრძევილი და მიხეილ მისნი**.

* 1960 წელს საფრანგეთში გაიმართა ევროპის პირველი საფეხბურთო ჩემპიონატი, რომელშიც სსრკ-ის ნაკრებმა გაიმარჯვა. საბჭოთა კავშირის ნაკრების შემადგენლობაში იყო 3 ქართველი: **გივი ჩხეიძე, სლავა მებრძევილი და მიხეილ მისნი**.

1204 ოლიმპიური მედალი

სსრკ-ის არსებობის ისტორიაში საბჭოთა სპორტსმენები 18 ოლიმპიადაში (9 — ზაფხულის, 9 — ზამთრის) მონაწილეობდნენ და 1204 მედალი მოიპოვეს: 473 — ოქროსი, 376 ვერცხლისა და 355 — ბრინჯაოს. ამ მაჩვენებლებით სსრკ მხოლოდ აშშ-ს ჩამორჩება.

მომზადდა უცხოურ პრესაში გამოქვეყნებული მასალების მიხედვით

ჰიტლერი ფითალ არმიადი

დიდ სამამულო ომში მონაწილეობდა წითელარმიელი მეტყვიამფრქვევე **სიმონ კონსტანტინეს ძე ჰიტლერი**, ეროვნებით ებრაელი. არქივებში ნაპოვნია დოკუმენტი, რომლის მიხედვით, ჰიტლერი წარდგენილი იყო მედალზე „საბრძოლო დამსახურებისთვის“, თუმცა შემდეგ მონაცემთა ბაზაში აღნიშნულია, რომ მედალი „მამაცობისთვის“ დაჯილდოებულია **სიმონ კონსტანტინეს ძე ჰიტლერი**.

„სოჭო“ აუზ-ის ელჩს

1945 წელს საბჭოთა მოსწავლეებმა ამერიკის ელჩს აჩუქეს ძვირფასმერქნიანი ხის ჯიშისგან დამზადებული აშშ-ის გერბის პანო. არც მოსწავლეებმა

„პოპულა“

დიდი სამამულო ომის დამთავრებიდან 2 წლის შემდეგ, 1947 წელს, სსრკ-ის საგარეო ურთიერთობების მინისტრმა ვიჩახსლავ მოლოტოვმა 2-ჯერ მოიმატა 1940 წელთან შედარებით. 1953 წლის სექტემბრის ნომერში აპერიკული გამოცემა National Business-ის ფურცლებზე ექსპერტი პერბერტ პარისი სტატიის „რუსები გვეწვევიან“ წერდა, რომ ეკონომიკურის ზრდის ტემპით სსრკ ნებისმიერ ქვეყანას უსწრებს და აშშ-ის ეკონომიკის ზრდის ტემპზე 2-3-ჯერ მეტია

ანტიგლობალისტებს შედეგისთვის არასოდეს მიუღწევიათ, სამაგიეროდ, სასარგებლო იდეოლოგიად ემსახურებოდნენ მათ, ვინც ამტკიცებდა, რომ „ევროპაში არსებობს დემოკრატია“. ამას ბარდა, სოციალური პროტესტის ორთქლის გამოშვებას ახერხებდნენ და ნერგავდნენ უსუსურობისა და უქლუაობის განცდას. მმართველი კლასი ყველა ოპოზიციურ მიმდინარეობას აცნობავს: რამდენიც ბნებავთ, იყვირეთ, მაინც ვერაფერს მიაღწევთ!

ევროპული ტრადიციის მიხედვით, უდიდესი სახელმწიფოების ხელმძღვანელების სამიტებს ყოველთვის თან სდევს ანტიგლობალისტების პროტესტები. „დიდი ოცეულის“ 7-8 ივნისის ჰამბურგის სამიტზეც იგივე მოხდება.

მასობრივი აქციის ორგანიზატორები გეგმავენ, რომ ამჯერად ამ ქალაქის ქუჩებში 150 ათას ადამიანს გამოიყვანენ. ისინი მონაწილეობას მიიღებენ 30 მიტინგსა და დემონსტრაციებში, დამკვერთული რაზმის სახით კი 10 ათასი მემარცხენე რადიკალი ნარმოგვიდგება, რომლებიც მზად იქნებიან ძალის გამოყენებულად.

ამ მოვლენების მზადების შესახებ გავრცელებული ინფორმაციიდან ირკვევა, რომ ჰამბურგულ პროტესტს გარკვეული მიმართულება ექნება — შეუტევენ პრეზიდენტ დონალდ ტრამპის პოლიტიკას, რომელსაც თურქეთის პრეზიდენტ რეჯეპ თაიფ ერდოღანსაც მიაყოლებენ. პრაქტიკულად ეს ნიშნავს, რომ ორი, ერთმანეთისადმი თითქოს ანტიგლობალისტურად განწყობილი ძალა — ანტიგლობალისტები და ამერიკელი ნეოლიბერალები ამ ახალ ლაშქრობაში ერთად მიიღებენ მონაწილეობას.

გერმანულ ჟურნალისტებს უწინდებთ შეკითხვა: რა უცილობლად იყო იმისა, რომ მაინცდამაინც ჰამბურგში, ამ უზარმაზარ ქალაქში, სადაც უზარუნდებელი რუსული უზრუნველყოფა, მოენყოთ სამიტი? ოფიციალური ლონისიძიებებისთვის ორგანიზატორებმა განსაზღვრეს 38 კვადრატული კილომეტრის ზომის ტერიტორია, რომელიც პროტესტანტებისა და ცნობისმოყვარე ადამიანებისგან გასასვლელია და გვირაბებით, სახურავებზე გადასასვლელით და ა.შ. განაუფრო მარტივი არ იქნებოდა, ეს ლონისიძიება ისე ჩატარებინათ, როგორც ჰაილიგენდამში 2007 წელს, როცა დაცემის ზონა ტრიალ მინდორზე გადიოდა და ბრბო ვერაფრის გაკეთებას შეძლებდა?

ისე ჩანს, რომ ორგანიზატორებმა თვითონ გაირთულეს საქმე, ხოლო საპროტესტო გამოსვლებით გამოწვეული ინციდენტები შეიძლება აგორებული სკანდალი მხოლოდ ძალას იკრებს. ამერიკელი პატრიოტები ჟურნალისტების ამქარს ამხელენ.

სი-ენ-ენ-ის თანამშრომლებმა აღიარეს, რომ აშშ-ის არჩევნებს «რუსული კვალი» არ ეძინება

დასავლეთის მთავარი მედიასამუშაოების ორმაგი სტანდარტების შესახებ აგორებული სკანდალი მხოლოდ ძალას იკრებს. ამერიკელი პატრიოტები ჟურნალისტების ამქარს ამხელენ.

„შეუძლებელია ყოველთვის ხალხის მოტყუება“, — ამბობდა აშშ-ის ერთ-ერთი უდიდესი პრეზიდენტი აბრაჰამ ლინკოლნი. ახლანდელი ისტერიაც, რომელიც ატეხილი იყო ამერიკაში შარშან გამართულ არჩევნებზე „რუსული გავლენისა“ და ქვეყნის ახალი ლიდერის, დონალდ ტრამპის, „კრემლთან კავშირის“ თაობაზე, თანდათან დასასრულს უახლოვდება, დამოუკიდებელი პოლიტიკოსების მცდელობითაც, რომლებიც „კალმის ზვიგენებს“ მათივე იარაღით დაუპირისპირდნენ.

მაგალითად შეიძლება დავასახელოთ ორგანიზაციის „პროექტი ჭეშმარიტება“ და მარსელელი ჯეიმს ო'კიფი, რომელმაც სახელი გაითქვა უმსხვილესი ამერიკული მედიასამუშაოების უზრუნველსიტების ფარული კამერით გადაღებით არაფორმალურ ვითარებაში. გაირკვა, რომ სოფიტების სხივებიდან გამოსული თავგამოდებული მამხილებლები „კრემლის აგენტებისა“ ეთერში მათი ნათქვამისგან ცოტათი განსხვავებულად ლაპარაკობენ:

— რუსეთის ჩარევა სისულელეა. სერიოზული დამამტკიცებელი საბუთები ჩვენ არ გვაქვს, — ერთი კვირის წინათ აღიარა სი-ენ-ენ-ის მთავარმა პროდიუსერმა ჯონ ბონიფილმა, რომელმაც არ იცოდა, რომ ფარული კამერით უღებდნენ აქტივისტებმა დათვალეს, ამგვარმა მედიამ „რუსეთთან არასასურველი კავშირების“ კონტექსტში ტრამპი ინაუგურაციის შემდგომ პერიოდში 16 ათასჯერ მოიხსენია.

ორგანიზაციამ „პროექტი ჭეშმარიტება“ ეს-ესაა გამოაქვეყნა ახალი ვიდეო, რომელზეც აღბეჭდილი სი-ენ-ენ-ის პოლიტოლოგი და ნამყვანი ვენ ჯონსი აღიარებს, რომ „მთელი ეს რუსული სიუჟეტი დიდი ბურგერია არაფრით“, ანუ წყლის ნაყვია. ამ ფონზე სი-ენ-ენ-ის რედაქციამ წამალა თავის საიტზე გამოქვეყნებული გამოძიება „ტრამპის მრჩეველ სპარამუზის რუსეთთან კავშირის შესახებ“, როგორც ყალბი მასალა, და მისი შემქმნელი სამი ჟურნალისტი სამსახურიდან დაითხოვა.

ხაროა, რომ ამის გამო ახალი ამბების ერთ-ერთი უდიდესი ამერიკული არხის რედაქცია კადრულობს ყველაფერს, მიუხედავად იმისა, რომ ესმის, ასეთი აბსოლუტური სისულელით თავის აუდიტორიას რომ კვებავს, — ასე აფასებს შექმნილ სიტუაციას პოლიტოლოგი ანტონ სპორინაო. „პროექტი ჭეშმარიტება“

მიგვანიშნებს, რომ ტოპურ-ნალისტიების აღნიშნული თვითმზილის, არამედ ეფექტისთვის, — ამბობდა გეგელსი. მოსალოდნელი შეხლა-შემოხლა ჰამბურგში ასეთ ეფექტს გვირდებოდა.

მარშრუტების ახლოს. და თან ვიანთ გეგმებს ადგენენ. დიდი ალბათობით, ძალის გამოყენების აქციებს ორივე მხარე განახორციელებს.

და, რაღა თქმა უნდა, არავინ მალავს, რომ შეტაკებები მზადდება. შეიძლება დარწმუნებული ვიყო, რომ არც ერთი შეტაკება პოლიციასთან, არც ერთი ინციდენტი არ გამოეპარება ყველაგან მყოფ ტელევიზორებს, ხოლო პროტესტანტების ბელადებს შესაძლებლობა ექნებათ, იქადაგონ პირდაპირ ეთერში.

საპროტესტოდ გამოსულებს ექვსი რომ არ შეეპაროთ თავიანთ სიმართლეს, ვაშინგტონის ცენტრმა Pev Research-მა ამ დღეებში გამოაქვეყნა მოხსენება მსოფლიო საზოგადოებრივი აზრის გამოკვლევის შესახებ. გამოკითხვა 37 ქვეყნის 40 ათასი მოქალაქე ტრამპისა და აშშ-ისადმი მათი დამოკიდებულების საკითხებზე და დაადგინა:

• მხოლოდ 22 პროცენტი ენდობა ტრამპის საგარეო პოლიტიკას. ობამას პრეზიდენტობის დასარწმუნებლად მას 64 პროცენტი უჭერდა მხარს; • უნდობლობა განსაკუთრებით გაიზარდა იმ ქვეყნებში, რომლებიც ვაშინგტონის უახლოესი მოკავშირეები არიან, ასევე, — მეზობელ მექსიკასა და კანადაში. ამერიკის შესახებ საერთო წარმოდგენაც გაუარესდა, ამჟამად ამერიკას პოზიტიურად აღიქვამს გამოკითხულთა მხოლოდ 49 პროცენტი;

• გამოკითხულთა მხოლოდ 16 პროცენტი უჭერს მხარს მექსიკასთან საზღვარზე კედლის აშენებას, 76 პროცენტი უარყოფს ამ იდეას, მექსიკაში კი — 94 პროცენტი; • იგივე ითქმის აშშ-ის მონაწილეობის შემცირებაზე საერთაშორისო ვაჭრობაში — გამოკითხულთა 72 პროცენტი წინააღმდეგია; • ტრამპის პოლიტიკას კლიმატის გლობალური დათბობის შესახებ უარყოფს 71 პროცენტი; • მუსლიმური ქვეყნებიდან აშშ-ში თავისუფალი შესვლის შეზღუდვის წინააღმდეგია 62 პროცენტი; • დაეჭვების საგანი გახდა ტრამპის მიერ პრეზიდენტის თანამდებობის დაკავება: 75 პროცენტი მას ქედმაღალ პიროვნებად მიიჩნევს, 65 პროცენტი — არატოლერანტულად.

იმართებოდა, ბევრი ქალიშვილი გამოვიდა წარწერით ზურგზე: F...me, not kill me. მაშინ ეს აღიქვს ახალგაზრდულ თავის გამოდგებად და ცუდი გემოვნების ნიმუშად. მოგვიანებით, ანუ 2007 წელს, ჰაილიგენდამის G8-ის 2007 წლის შეხვედრაზე საპროტესტო აქციასზე გამოსულები ლონისიძიების ზონის გარშემო გადაუღებლად ნინალობას წაანყდნენ და ხმა ვერ მიაწვდინეს სამიტის მონაწილეებს. საქმე დასრულდა იმით, რომ ყველაზე უფრო თავზე ხელაღებულებმა ერთმანეთში სექსუალური აქტი გააჩაღეს, მომარდეს და მოისაქმეს პრესისა და დაცვის თვალწინ. ამჯერად რა იქნება, უცნობია...

რას მოუტანს ასეთი აქციები მონაწილეებს? — პრაქტიკულად, არაფერს, ხმის ჩახკეტებით მიყენებული ტვიფი მხოლოდ მძორის მოყვარულ ფასკუნჯებს მასმედიიდან და პოლიტიკურ დემაგოგებს.

ანტიგლობალისტებს შედეგისთვის არასოდეს მიუღწევიათ, სამაგიეროდ, სასარგებლო იდეოლოგიად ემსახურებოდნენ მათ, ვინც ამტკიცებდა, რომ „ევროპაში არსებობს დემოკრატია“. ამას ბარდა, სოციალური პროტესტის ორთქლის გამოშვებას ახერხებდნენ და ნერგავდნენ უსუსურობისა და უქლუაობის განცდას. მმართველი კლასი ყველა ოპოზიციურ მიმდინარეობას აცნობავს: რამდენიც ბნებავთ, იყვირეთ, მაინც ვერაფერს მიაღწევთ!

„ჩვენ ვიბრძვით არა სიმართლისთვის, არამედ ეფექტისთვის“, — ამბობდა გეგელსი. მოსალოდნელი შეხლა-შემოხლა ჰამბურგში ასეთ ეფექტს გვირდებოდა.

მოშზადადა
Fondsk.ru-ს მიხედვით

უტატი სპინდოპოსა გაიღოსა და მისა თანამშრომლებსა
მისურის კათოლიკური სკოლისთვის საიდუმლოდ
(გომოვლის ინფორმირების ბარეზე) დაამტკიცეს
ჰომოსექსუალური იდეოლოგიის დღის წესრიგი, რომელიც
ენინაღმდეგება ქრისტიანობას. ისინი არ მალავენ, რომ
ეკლესიის ლიდერები გაურიგდნენ ჰომოსექსუალს.

შობლანდის საპროკოროსო ეკლესია ეკონომიკისა და მდგრადი კონსერვაციის ნება ღართ

ახლა ამ მამათმავლებს, ტრანსგენდერებს,
ლესბოსელებს უფლება აქვთ, ჯვარი იფსკენან
ტაძრებში. ბი-ბი-სი იტყობინება, რომ
ედინბურგის სინოდმა ხმა მისცა კანონიკური
წესის შესწორებას, რომლითაც დადგენილი იყო,
რომ ქორწინება არის ქალისა და კაცის კავშირი.

შესწორებას შეიძლება ეპარქი-
იდან ექვსმა ხმა მისცა. სინოდ-
მა ასევე ნება დართო ღვთის-
მსახურებს, უარი თქვან ასეთ
დაქორწინებაზე იმ შემთხვევ-
აში, თუ ჰომოსექსუალი წყვი-
ლების შეუღლება მათ რწმე-
ნას არ ეთანხმება.

ამერიკიდან გეიქრისტიანებს
ნებისმიერი ანგლიკანური ეკ-
ლესიიდან შეუძლიათ იქორწინ-
ონ შობლანდის საეპისკო-
პოსო ეკლესიაში.

ინგლისისა და უელსის ტე-
რიტორიაზე ჰომოსექსუალიზ-
მი დეკრიმინალიზებულად გა-
მოცხადდა „სექსუალური დანა-
შაულთა შესახებ აქტის“ მიღე-
ბის შემდეგ. 1994 წელს ჰომო-
სექსუალური კონტაქტების
დამყარების ნებართვა 18 წლის
ასაკამდე შემცირდა.

2013 წლის 17 ივლისს ინგ-
ლისსა და უელსში მიიღეს ერ-

თნაირსქესიანთა დაქორწინე-
ბის ლეგალიზაციის კანონი.
2014 წელს ანალოგიური დო-
კუმენტი მიიღო შობლანდის
პარლამენტმა. გაერთიანებუ-
ლი სამეფოს ერთადერთი ად-
მინისტრაციული ნაწილი, რო-
მელიც თავს იკავებს ასეთი
კავშირების ლეგალიზების-
გან, ჩრდილოეთი ირლანდიაა.

**2015 წელს დიდი ბრიტანე-
თის მასწავლებელთა კავშირ-
ის ყოველწლიურ კონფერენ-
ციაზე მიიღეს გადაწყვეტი-
ლება, ამერიკიდან ერთნაირს-
ქესიანთა ქორწინებაზე მხო-
ლოდ „პოზიტიური მხრიდან“
უნდა ესაუბრათ.** პედაგოგებ-
ის განცხადებით, ეს აუცილე-
ბელია იმისთვის, რათა 21-ე
საუკუნის მოსწავლეები გაგე-
ბით მოეკიდონ ადამიანების
სექსუალობასა და სქესობრივ
განსხვავებას.

რა ეპლარებათ ამ უპედარებს

„ვაშინგტონის გეების გუნ-
დმა“ ანტიჰომოსექსუალური
დემონსტრაციის მონაწილე-
ნი ალყაში მოაქცია და შეას-
რულა სიმღერა „აიძულე ისინი,
გისმინონ შენ“ (მიუზიკ-
ლიდან Ragtime). ვიდეოს აღ-
წერილობაში მითითებულია,
რომ პედერასტები ბრუნდე-

ბოდნენ ნოქსვილის მუსიკა-
ლური ფესტივალიდან; დანიზ-
ხეს მანიფესტაციები, გაჩერ-
დნენ, გარს შემოერტყნენ და
იმღერეს. გეიმებრძოლები არ
დაბნეულან: პირისპირ დაუდ-
გნენ მომღერლებს შეძახილე-
ბით: „გვიყვარდეს ღმერთი,
გვძულდეს ცოდვები!“

უზნეობა დეპორტაციის სახელით

სამა ლტოლვილთა ერთი ქალი სხვაჯერ გააუპატიურა

გერმანიის ქალაქ მიულჰაუზენში სასამართლო
პროცესზე 28 წლის ქალმა დანვრილებით
ილაპარაკა იმაზე, თუ როგორ გააუპატიურა სამმა
ეთიოპიელმა მამაკაცმა და როგორ გადაიღეს ეს
კოლექტიური აქტი ვიდეოფორზე. იგი ამტკიცებდა,
რომ იმიგრანტები ორალურ, ვაგინალურ და
ანალურ სექსს ამყარებდნენ ზოგჯერ
რიგ-რიგობით, ზოგჯერ — ერთად,
— იუნყება გერმანული გამოცემა.

დაზარალებულის მონათხ-
რობით ირკვევა, რომ ერთ-ერ-
თი მოძალადე ისააკ ნ-ი მიუ-
ახლოვდა მას, როცა ბაზრო-
ბიდან ბრუნდებოდა და უთხ-
რა: „ახლა ჩვენ სექსით გავერ-
თობით“. ქალმა გაქცევა დაა-
პირა, მაგრამ ეთიოპიელმა ხე-
ლი ჩააგლო, ნააქცია და შარვ-
ლის ჩახდა დაიწყო. მსხვერპ-
ლმა მოახერხა ნამოსტომა და
გაიქცა, მაგრამ მას წინ გადა-
ელოზნენ 29 წლის მუჰანი ა. და
22 წლის დევიდ თ. „მიათრიეს
ვიადუკთან და აუკრეს პირი,
რომ არ ეყვირა“, — განაცხა-
და ბრალდების მხარე.

ეს კაცები მეორე დღესვე
დააპატიმრეს. ორი მათგანის
დნმ შეადარეს პოლიციის მი-
ერ შეგროვებულ დნმ-ს. ისა-
აკ ნ-მა აღიარა, რომ ჰქონდა

სექსუალური კავშირი ქალ-
თან, მაგრამ თქვა, რომ ეს ორ-
მხრივი თანხმობით მოხდა.
„ძალიან დათვებული მეჯლის-
ზე და მასთან მხოლოდ ერ-
თხელ დაეამყარე კავშირი.
ჩემთან ერთად იყო ორი კაცი,
მაგრამ არა მედჰან ა. და დე-
ვიდ თ.“ ამ უკანასკნელებმა
განაცხადეს, რომ არავითარი
კავშირი არ აქვთ აღნიშნულ
დანაშაულთან, იმ დროს შინ
იყვნენ და ეძინათ.

სკოლანდ იარღის ხელშეწყობის ქაინ-აუტი

რაც ნიშნავს იმის საჯაროდ განცხადებას, რომ
ერთნაირსქესიანთა ურთიერთობაში იმყოფება.

2017 წლის თებერვალში დე-
ლოფალმა ელიზაბეტ II-მ ქრე-
სიდა დიკი სკოტლანდ-იარ-
ღის უფროსად დანიშნა. იგი
პირველი ქალია, რომელმაც
1829 წელს დადგენილი ეს თა-
ნამდებობა დაიკავა. ახლა კი
ამ თანამდებობაზე მომუშავე
პირველ ლგბტ წარმომადგენ-
ლად გამოგვეცხადება.

მან პირველი ინტერვიუ მის-
ცა გაზეთ Evening Standard-ს
და საჯაროდ განაცხადა, რომ
ურთიერთობს ქალთან, რომე-
ლიც ასევე პოლიციაში მუშა-
ობს.

დიკი დედოფალმა შინაგან
საქმეთა მინისტრ ემბერ რა-
დის რეკომენდაციით დანიშ-
ნა.

ბრწყინვალე კარიერის მიუ-
ხედავად, დიკის დანიშვნას ინ-
გლისში კრიტიკულად შეხვ-
დნენ.
2005 წლის 22 ივლისს ლონ-
დონის პოლიციის თანამშ-
რომლებმა მოკლეს ბრაზილი-
ელი ჟან შარლ დე მენეზესა.
იგი შეცდომით მიიჩნიეს ერთ-
ერთ ტერორისტ-ჯიჰადის-
ტად, რომელიც წინა დღეს დე-

დაქალაქის მეტროსადგურში
წარუმატებელ აფეთქებაში
მონაწილეობდა. დიკი იყო
ოფიცერი, რომელიც ამ ოპე-
რაციას ხელმძღვანელობდა.
„მე არაერთხელ მითქვამს,
რომ ჟან შარლის სიკვდილი
საშინელი იყო, და ყველა, ვის
გამოც ეს მოხდა, ყოველდღი-
ურად ნანობს მისი ტრაგიკუ-
ლი სიკვდილის გამო, — თქვა
კომისარმა ინტერვიუში, —
არც ერთ ჩვენგანს არ შეუძ-
ლია განიცადოს ის, რაც მისმა
ოჯახმა განიცადა. მე პატივს
ვცემ ადამიანების უფლებას,

ინციდენტის შემდეგ ქრესი-
და დიკსა და სხვა ოფიცრებს
წარუდგინეს ბრალდებები,
მაგრამ ისინი გამართლდნენ.
გამოძიებას აწარმოებდა პო-
ლიციის დამოუკიდებელი
კომისია. საბოლოოდ დადგინ-
და ლონდონის პოლიციის, რო-
გორც ორგანიზატორის, ბრა-
ლი და დაეკისრა 175 000 ფუნ-
ტი სტერლინგის ჯარიმა. არც
ერთი თანამშრომელი პერსო-
ნალურად არ დაუსჯიათ.
ქრესიდა დიკი დაჯილდოე-
ბულია სამეფო პოლიციის
მედლით და ბრიტანეთის იმ-
პერიის მედლით.

21 ივნისს მადრიდის პოლიციაში სამი მაროკოელი დააპატიმრა. გამომძიების ცნობით, ერთ-ერთი მათგანი ცდილობდა თანამემამულეთა გადაზიდვას ესპანეთში ტერაქტის მოსაწყობად. დანარჩენი ორი მასთან ერთ ბინაში ცხოვრობდა და, სავარაუდოდ, „ისლამური სახელმწიფოს“ რეკრუტი იყო.

Foreign Policy:

რექს ტილერსონს მიანიჭეს, რომ ასადის ბედი რუსეთის ხელშია

აშშ-ის სახელმწიფო მდივანმა რექს ტილერსონმა გაეროს გენერალურ მდივან ანტონიო გუტერეშთან შეხვედრისას განაცხადა, რომ სირიის პრეზიდენტ ბაშარ ასადის ბედი რუსეთის ხელშია. ინფორმაციას გამოცემა Foreign Policy სამ დიპლომატიურ წყაროზე დაყრდნობით ავრცელებს.

ტილერსონის თქმით, ბოლო თვეების განმავლობაში სირიაში აშშ-ის სამხედრო მოქმედებები მხოლოდ ტაქტიკურ ამოცანებზეა ორიენტირებული, როგორცაა ქიმიური იარაღის გამოყენების შემაკავებელი ზომები, ამერიკული ძალების დაცვა „ისლამური სახელმწიფოს“ წინააღმდეგ ბრძოლაში და ასადის სამთავრობო ძალების პოზიციების შესუსტება.

მანამდე გავრცელდა ინფორმაცია, რომ „დიდი ოცეულის“ სამიტზე დონალდ ტრამპისა და ვლადიმერ პუტინის საუბრის ერთ-ერთი მთავარი თემა სირიის კონფლიქტი იქნება.

Daily Sabah:

საბერძნეთის სანაპირო დაცვამ თურქეთის საზღვართან გასული გემს დააკადა

ეგეოსის ზღვაში, კუნძულ როდოსის სანაპიროსთან, საბერძნეთის სანაპირო დაცვამ თურქული სატვირთო გემს ცეცხლი გაუხსნა. ამის თაობაზე იწყება თურქული გამოცემა Daily Sabah-ი.

თურქეთის დროშით მცურავ სატვირთო გემს ისკანდერუნის პორტიდან იზმირში ფოლადი გადაჰქონდა. საბერძნეთის სანაპირო დაცვამ გემს მოუწოდა, კურსი როდოსისკენ ეცვალა ტვირთის და-

სათვლიერებლად. გემი საერთაშორისო წყლებში ცურავდა, ამიტომ მისმა კაპიტანმა უარი თქვა ბრძანების შესრულებაზე და კურსი თურქეთის ტერიტორიული წყლებისკენ იცვალა. იმის გამო,

რომ გემი ბრძანებას არ დაემორჩილა, საბერძნეთის სანაპირო დაცვამ ჯერ შავრში გახსნა ცეცხლი, შემდეგ კი — გემის მიმართულებით.

გემზე 16 ნატყვიარია. ეკიპაჟის წევრები არ დაშვებულან. გემის კაპიტანის თქმით, ამ მარშრუტით გემი რეგულარულად მოძრაობს და მისთვის საბერძნეთის სანაპირო დაცვის რეაქცია გაუგებარია.

Politico:

ნატო რუსეთის სამხედრო ძალა გააოგნა

რუსეთის შეიარაღებული ძალების სრულმასშტაბიან მოდერნიზაციას ჩრდილოატლანტიკურ ალიანსში აპროირი მუქარად მიიჩნევენ, — გა-

ნუცხადა ნატოელმა გენერალმა პეტრე პაველმა გამოცემა Politico-ს. მან აღნიშნა, რომ სრულმასშტაბიანი მოდერნიზაცია ნიშნავს ჩვეუ-

ლებრივი და ბირთვული იარაღის ახალი სახეობების შექმნას და იმასაც, რომ რუსეთის ჯარებს ეფექტიანი მოქმედების შესაძლებლობა უჩნდებათ თავიანთი ქვეყნის დაშორებულ სახელმწიფოებში.

რუსეთის შეიარაღებული ძალების პოტენციალზე ყველაფერი ნათელია: არ შეიძლება დაბეჯითებით თქვას, რომ რუსეთის ნატოს მიმართ აგრესიული ჩანაფიქრი აქვს, მაგრამ ალიანსი სერიოზულად აღიქვამს „რუსეთის მუქარას“, პოტენციურსაც კი, — ამბობს გენერალი პაველი.

ЭСПРЕССО:

ქივის ხანტუ 54-ე გეგმის მიხედვით ბრიგადის დაზვერვის უფროსი მოკლეს

სარგვი ოლეინიკი მოკლეს კონფლიქტისას, რომელიც მოხდა მეტროპოლიტენის სადგურ „ოქროს კარიბჭისთან“, ქივის ცენტრში.

კამათი ატყდა იმის გამო, რომ ოლეინიკის შვილი მეტროპოლიტენის სადგურის შე-

სასვლელთან ხმამაღლა უკრავდა სინთეზატორზე. ერთ-ერთი მოკლულს ეს არ მოეწონა და

მუსიკოსს შენიშვნა მისცა. შვილს მამა გამოესარჩლა. სწორედ ამ მომენტში ვილაც უცნობი ოლეინიკს თავს დაესხა და დანით რამდენჯერმე დაჭრა. მზვერავი შეილის თვალწინ გარდაიცვალა. თავდამსხმელი მეზობლად მდებარე სახლის სადარბაზოში დაიმალა. იქვე დააპატიმრეს.

ოლეინიკი 15 წელიწადზე მეტ ხანს სათავეში ედგა უკრაინელი მიგრანტების პროფესიულ კავშირს, ხელმძღვანელობდა აღმოსავლეთ უკრაინაში მებრძოლ ვეტერანთა პროფკავშირულ ორგანიზაციას.

Daily Mail:

სილვიო ბერლუსკონი დიდ პოლიტიკაში დასაბრუნებლად ემზადება

იტალიის ყოფილი პრემიერმინისტრმა, 80 წლის სილვიო ბერლუსკონიმ მუნიციპალურ არჩევნებში მისი პარტიის გამარჯვების შემდეგ გადამწყვეტი, დაბრუნდეს დიდ პოლიტიკაში.

22 დიდი ქალაქიდან 16-ში გამარჯვა მემარჯვენე ძალების კოალიციამ, რომელშიც გაერთიანებული იყო: ბერლუსკონის „ნი, იტალია!“, „ჩრდილოეთის ლიგა“ და „იტალიის ძეგლი“. ამომრჩეველთა დასწრებაში 46 პროცენტი შეადგინა.

ასეთი შედეგი, ბრიტანული გამოცემის დაკვირვებით, მოულოდნელი იყო მმართველი მემარცხენე-ცენტრისტული

დემოკრატიული პარტიისთვის. ყველაზე მტკივნეულად დემოკრატებმა აღიქვეს დამარცხება გენუაში — მსხვილ რეგიონულ დედაქალაქში, რომელსაც მანამდე მართავდნენ მემარცხენე შეხედულების პოლიტიკოსები.

დემოკრატების ლიდერმა მატეო რენციმ უარი თქვა, ელარებინა დამარცხება და განაცხადა, რომ ადგილობრი-

ვი არჩევნები არ ასახავს იტალიელთა შეხედულებას მთელი ქვეყნის მასშტაბით.

ამის მიუხედავად, წერს „დეილი მეილი“, გამარჯვება რეგიონულ არჩევნებში ნიშნავს, რომ მემარჯვენე-ცენტრისტულ კოალიციას იტალიის პარლამენტის არჩევნებში, რომელიც 2018 წლის გაზაფხულზე გაიმართება, სერიოზული შანსი აქვს.

გამარჯვებული კოალიციის ლიდერები — სილვიო ბერლუსკონი და მატეო სალვინი არაერთხელ მოითხოვდნენ ევროპის ანტირუსული სანქციების გაუქმებას. „ნი, იტალია“ და „ჩრდილოეთის“ დელეგატები არაერთხელ ჩავიდნენ ყირიმში, რუსეთთან მისი შეერთების შემდეგ. ამას გარდა, ბენეტოს, ლომბარდიის, ლიგურიისა და ტოსკანას რეგიონულმა პარლამენტებმა, რომლებშიც ამ პარტიების წარმომადგენლები დომინირებენ, ოფიციალურ რომს მიმართეს რეზოლუციით — რუსეთის კუთვნილებად ყირიმის აღიარებისა და ანტირუსული სანქციების გაუქმების შესახებ.

El Pais:

ეკონომიკის რეკონსტრუქციისთვის დაგეგმილია „ისლამური სახელმწიფოს“ ექვსი გადაბიჯება

ესპანეთში დააპატიმრეს ოთხი ექვმიტანილი, გერმანიასა და დიდ ბრიტანეთში — თითო-თითო.

ესპანეთის შინაგან საქმეთა სამინისტროს წყაროების მონაცემებით, ისინი ყოველკვი-

რეულად ხვდებოდნენ ახალგაზრდა მუსლიმებს და სირიასა და ერაყში „ისლამური სა-

ხელმწიფოს“ ბოევიკებამათ გადაბიჯებას ცდილობდნენ. ყველაზე აქტიურად ამ მიმართულებით ესპანეთის ქალაქ პალმა-დე-მაიორკაში მუშაობდნენ, სადაც შეკრებებზე ათეულობით ადამიანი დადიოდა.

21 ივნისს მადრიდის პოლიციამ სამი მაროკოელი დააპატიმრა. გამომძიების ცნობით, ერთ-ერთი მათგანი ცდილობდა თანამემამულეთა გადაბიჯებას ესპანეთში ტერაქტის მოსაწყობად. დანარჩენი ორი მასთან ერთ ბინაში ცხოვრობდა და, სავარაუდოდ, „ისლამური სახელმწიფოს“ რეკრუტი იყო.

ИЗВЕСТИЯ:

ერდოღანმა განაცხადა, რომ თურქეთი ეზადება სირიაში ახალი ოპერაციის ჩატარებას

მანამდე თურქეთმა სირიაში ოპერაცია „ეფვრატის ფარი“ განხორციელა, რომე-

ლიც 24 აგვისტოს დაიწყო და მიმართული იყო „ისლამური სახელმწიფოს“ წინააღმდეგ.

ერდოღანის განცხადებით, ახალი ოპერაცია განხორციელდება იმ შემთხვევაში, თუ მისი ქვეყნის სახელმწიფო საზღვრებს საშიშროება დაემუქრება.

„ახლა სირიაში ნეგატიური პროცესები ვითარდება. თუ ეს ჩვენს საზღვრებს საფრთხეს შეუქმნის, ისეთივე რეაქცია გვექნება, როგორც ოპერაცია „ეფვრატის ფარი“ დროს გვექნება“, — ციტირებს თურქეთის პრეზიდენტს გაზეთი „იზვესტია“.

ოპერაცია „ეფვრატის ფარი“ 2017 წლის მარტში დასრულდა.

ევროპელი ანალიტიკოსებიდან არავინ დაინტერესებულა სირიის არაფრის ბაზარ ალ-ასადის განცხადებით, რომ ტერორისტული დაჯგუფების წარმომადგენელი აშშ-ის სპეცსამსახურების ხელი ურევია. ვერც ერთ მოხსენებაში ვერ წაიკითხავთ, რა მნიშვნელობა აქვს რუსეთთან ფართომასშტაბიან და არა სიტუაციურ თანამშრომლობას ტერორიზმთან ეფექტიანი ბრძოლის საწარმოებლად. ევროპელი ანალიტიკოსების რეკომენდაციები, რომლებიც წესი, ეხება ერთგვარად უცნაურ რეგიონულ საფრთხეებს, პრობლემის გლობალური ხასიათი კი იგნორირებულია.

კისინჯერი: რუსეთს ახალი მსოფლიო რეკორდის დაყარება შეუძლია

ცნობილი ამერიკელი სტრატეგმა ჰენრი კისინჯერმა მარგარეტ ტეტჩერის სახელობის ლონდონის კონფერენციაზე გამოსვლისას რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტ ვლადიმერ პუტინის საგარეო პოლიტიკა შეაფასა.

კისინჯერის გამოსვლის დედაზარი საკმაოდ მარტივად გასაგები იყო: **დასავლეთს რუსეთი ყოველთვის მიზგული უნდა ჰქავდეს, წინააღმდეგ შემთხვევაში იგი უადგილოდ დამოუკიდებელი და საშიში გახდება, „ახლომდებარე სახელმწიფო“ კი.** ამ შემთხვევაში, თქვა მან, კრემლი შეინარჩუნებს თანამშრომლობის რეჟიმს მეზობელ ქვეყნებთან, რომელთათვისაც რუსეთი „ახლომდებარე უსაფრთხო“ გახდება.

კრემლის ასეთი სტრატეგია კისინჯერმა შეაფასა „1930-იანი წლების ევროპულ ნაციონალისტურ ავტორიტარიზმს“, ანუ ფაქტობრივად — ფა-

ზიმს. ასეთი პროვოკაციული პოზიცია გამოიწვია რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტროს კრიტიკულმა განცხადებამ, რომლითაც აშშ-მა დაადასტურა ასაღი „შეიარაღებული ოპოზიციის“ წინააღმდეგ ქიმიური შეტყვის მომზადებაში.

კისინჯერმა აღნიშნა, რომ აშშ-ისა და რუსეთის დაპირისპირება გაგრძელდება, როგორც სირიის, ასევე უკრაინის პრობლემების გამო. როგორც ჩანს, ამერიკული პოლიტიკის „ნაციონალური კარდინალი“ ამ დასკვნამდე იმის გამო მივიდა, რომ **კრემლმა არ მიიღო უკრაინის საქმეთა მოსაწესრიგებელი მისული გეგმა: „ყირიმის აღიარება უკრაინ-**

ნის „ბლოკბგარეშე“ სტატუსის აღიარებისა და „დონბასის უსაფრთხოების“ სანაცვლოდ.

ყოფილი სახელმწიფო მდივანმა ხაზი გაუსვა რუსეთის „იმპერიულ ამბიციას“, რომლის მიზანია აღიარების მიღწევა „ერთდროულად ევროპასა და მის საზღვრებს მიღმა“. კისინჯერმა განსაკუთრებული ყურადღება მიაქცია რუსეთის ლიდერობის საფრთხეს „ახალი მსოფლიო წესრიგის“ შექმნის საქმეში.

ეს კი ნიშნავს, რომ მოსკოვს შეუძლია დასავლეთს წაართვას სტრატეგიული ლიდერობა მსოფლიოს ხელახალ ფორმირებაში „ცივი ომის“ დასრულების შემდეგ.

კისინჯერის აზრით, მოსკოვი ისარგებლებს ევროკავშირისა და აშშ-ში პოლიტიკური არასტაბილურობით, რათა შეასუსტოს მსოფლიოში დასავლეთის გავლენა. სწორედ ამიტომ მოუწონდა პოლიტიკოსმა ვაშინგტონს, მოაგვაროს ურთიერთობა ჩინეთთან, რათა დააშოროს იგი მოსკოვს და ამით დაასუსტოს რუსეთის ევრაზიული ინტეგრაცია.

ჰენრი კისინჯერის საერთაშორისო ურთიერთობების ახალი რეცეპტი „მტრის მეგობრად მოქცევის“ პრინციპით დასავლეთის გავლენის ორბიტაზე რუსეთის შენარჩუნებას ითვალისწინებს. კისინჯერი ადრევე ყოფილა რუსეთსა და ამერიკას შორის ურთიერთობის გაუმჯობესების შუამავალი.

დღესაც მას უკავშირებენ პუტინისა და ტრამპს შორის მოლაპარაკების გამართვის საკითხს. თუმცა ნაცევინო, რომ რუსეთის მიმართ გამოთქმული მისეული ხისტი შეფასებები ხელს შეწყობს რუსეთ-ამერიკის ურთიერთობის განმუხტვას G-20-ის სამიტის წინ, რომელიც ჰამბურგში 7 ივლისს გამართება.

განსაზღვრავს ბაქრაძის, რომ აღაიანის სიხოსხლას ზღვარი არ აქვს

მონრეალის მაკგილის უნივერსიტეტის მეცნიერის — ზიგფრიდ ჰეკიმის აზრით, ძნელია იმის განსაზღვრა, რამდენ წელიწადს შეიძლება იცოცხლოს ადამიანი შორეულ მომავალში.

სამასი წლის წინათ ბევრი ადამიანი ძალიან ცოტას ცოცხლობდა. იმხანად მათთვის ვინმეს რომ ეთქვა, რომ დადგებოდა დრო, როცა მათი შთამომავლები 100 წელიწადს მიაღწევდნენ, ამის მთქმელს გიჟად მონათლავდნენ, — ამბობს ჰეკიმი.

დღეს ადამიანის სიცოცხლის ხანგრძლივობა რეკორდებში 60 წელიწადია, იაპონიაში ეს მაჩვენებელი 80 წელიწადს აღწევს. შარშან ამერიკელმა მეცნიერებმა განაცხადეს, რომ ადამიანის სიცოცხლის მაქსიმალური ზღვარი შეიძლება 100-115 წელიწადი იყოს.

ამ დასკვნის დასადასტურებლად ან უარსაყოფად კანადელმა მეცნიერებმა გააანალიზეს აშშ-ის, დიდი ბრიტანეთის, საფრანგეთისა და იაპონიის დღევანდელი სიცოცხლის ხანგრძლივობის სტატისტიკა 1968 წლიდან დღემდე. მოკვდავობის რაოდენობა გარკვეულ ასაკში მათ არ ანტერესებდათ. მთავარი იყო იმის

განსაზღვრა, სად ხდება გარდაცვალების ადამიანების რაოდენობის საგრძობი შემცირება. ისინი ცდილობდნენ, ამ გზით განესაზღვრათ ე.წ. სიკვდილს გადაარჩენის კუზი. მეცნიერები მიიჩნევენ, რომ თუ სიცოცხლეს ზღვარი არ აქვს, „კუზი“ თანდათან გადაინაცვლებს ხანდაზმულობისკენ; თუ აქვს, შეჩერდება გარკვეულ ასაკობრივ კატეგორიაზე, — ნათქვამია ჟურნალ Nature-ში.

ჰეკიმმა და მისმა კანადელმა კოლეგებმა დაასკვნეს, რომ სიცოცხლის მაქსიმალური ხანგრძლივობის ზრდა არ შეჩერებულა, ამერიკელი ბიოლოგების შარშანდელი დასკვნები კი მცდარია. ჰეკიმი დარწმუნებულია, კაცობრიობის ჯერ კიდევ არ მიუღწევა სიცოცხლის ზღვრისთვის ან, სულაც, ზღვარი არ არსებობს. ამერიკელმა მეცნიერებმა კოლეგის დასკვნები გააკრიტიკეს და განაცხადეს, რომ ჰეკიმის ანალიზისთვის მცდარი მეთოდები გამოიყენა.

ისლამისტები, რომლებიც სირიასა და ერაყში ევროპიდან გაემგზავრნენ, უკან ბრუნდებიან

ევროპაში გადარჩენილი ისლამისტების დაბრუნება ევროკავშირის ქვეყნებს სერიოზული გამოწვევების წინაშე აყენებს. თავის დროზე სირიის კონფლიქტში ჩაება 30 ათასი ისლამისტი უცხოეთიდან, მათ შორის, 5-7 ათასი — ევროპიდან.

2015 წლის აგვისტოში ბრიტანული „დეილი მეილი“ იუწყებოდა, რომ ევროპაში დაბრუნდებული, სულ ცოტა, 800 ისლამისტი, რომლებიც მზად არიან, მოაწყონ ტერორისტული აქტები. „ისლამური სახელმწიფოს“ რეგებში მებრძოლ ევროკავშირის მოქალაქეთა შორის პირველ ადგილზე არიან ფრანგები (არანაკლებ 900 ადამიანისა). საფრანგეთიდან ნასული მებრძოლებიდან 200 ჯიჰადისტი დაიღუპა, მაგრამ 250 კაცი, რომლებმაც იომეს, უკან დაბრუნდნენ; 420 ჯიჰადისტი საფრანგეთის ციხეებშია გამოწყვდილი (2017 წლის მარტის მონაცემებით).

საფრანგეთს კვალში მისდევს დანია. იმ მოქალაქეების რაოდენობით, რომლებიც „ისლამური სახელმწიფოს“ მხარეს იბრძოდნენ, იგი მხოლოდ ბელგიას ჩამოუვარდება (ბელგიამ 470 რეკრუტი წარგზავნა კონფლიქტში მონაწილეობის მისაღებად). ათასი დანიიდან 72,5 ჯიჰადს მიემხრო.

2012 წლიდან ჯიჰადისტების რიცხვს დანიის 143 მოქალაქე შეუერთდა; გერმანიიდან და დიდი ბრიტანეთიდან — თითოეულიდან 760, შვეიცარიიდან — 77.

ევროპის ისეთი პატარა სახელმწიფოები, როგორებიცაა დანია ან შვეიცარია, შეიძლება ტერორისტული შეტევების სამიზნედ ჩაითვალოს. ევროკავშირი მჭიდროდ ინტეგრირებული თანამეგობრობაა და დარტყმას, რომელიც შეიძლება მიყენდეს ციფრულ ლიბტენ-შტეინს, შესაძლოა, ისეთივე გამოძახილი მოჰყვეს, როგორც 2016 წლის მარტში საფრანგეთსა და დიდ ბრიტანეთში. მსოფლიომ ეს ტერაქტების მაგალითზე დაინახა, რომლებიც 2016 წლის მარტში ბელგიაში მოეწყო და 34 ადამიანი იმსხვერპლა.

ევროკავშირის ქვეყნების სპეცსამსახურები მიგვიითებენ, რომ ტერაქტების მონაწილის რისკი 2014 წლიდან მუდმივად იზრდება, მას შემდეგ, რაც „ისლამური სახელ-

მწიფო“ ერაყსა და სირიაში გამარჯვებას გამარჯვებაზე აღწევდა. მაშინ ტერორისტებმა ხელთ იგდეს მოსული, გავიდნენ იორდანის საზღვრამდე და ლიბიაშიც კი შეიჭრნენ. 2014 წელსვე შექმნეს „სახალიფო“ და „ისლამური სახელმწიფოს“ რეკრუტების ნაკადმა განსაკუთრებით მოიმატა.

2016 წელი საპირისპირო მოძრაობით აღინიშნა — ევროპელმა ჯიჰადისტებმა უკან გაბრუნება დაიწყეს. შვეიცარიის ფედერალური სადაზვერვო სამსახური იტყობინება, რომ ქვეყნის მოქალაქეების მქონე 77 ტერორისტიდან დაიღუპა 21, ხოლო დანარჩენი 56-ის უკან დაბრუნებას უნდა ველოდოთ.

სტატისტიკა მეტყველებს: 2015 წელს შვეიცარიის დაზვერვის სამსახურმა აღკვეთა 27 მოქმედი ტერორისტი და ისლამის მქადაგებლის ქვეყანაში შესვლა, თვით ეს სამსახური კი 100 სამტატო ერთეულით შეივსო. დამატებით შეიქმნა ტერორიზმთან ბრძოლის ორი ახალი ორგანო. მათ ევალება სიტუაციის ანალიზი და ხელისუფლებისთვის რეკომენდაციების შემუშავება ტერორიზმის საფრთხის შესამცირებლად.

ამ სტრუქტურების შექმნა პირველი რეაქცია იყო იმაზე, რომ ევროკავშირში არ არსებობდა მომავალი ტერორისტების გადაადგილებაზე ცნობის გარეცვლების ეფექტიანი სისტემა მას შემდეგ, რაც ისინი გადაკვეთდნენ საზღვარს და დაიწყებდნენ ქვეყნის ფარგლებში თავისუფლად გადაადგილებას. არასრულია იმ პირებზე მონაცემების ბაზა, რომლებსაც აქვთ ტერორისტული მიმართულებით დანაშაულის ჩადენის მიდრეკილება; არც ისლამიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის კარგად გათვლილი ბაზა არ არსებობს. ევროპა იბნევა ტერორისტების წინააღმდეგ მკაცრ მეთოდსა (როგორც საფრანგეთშია) და მათ მიმართ ლაქუცის პოლიტიკის (როგორც დიდ ბრიტანეთსა და ბელგიაში) ფორმებს, არც ბრიტანელებს, არც ბელგიელებს არც ერთი, არც მეორე მეთოდი არ შეეფიცა.

ამასთანავე, ყოველად გაუგებარია ის შემწყნარებლობა, რომელსაც ზოგიერთი ევროპული ქვეყანა იჩენს ისლამიზმის იმ ბუდეების მიმართ, რომლებიც მათ ტერიტორიებზე მოქმედებს. დიდ ბრიტანეთში, მაგალი-

თად, ისეთი ისლამისტური მოძრაობების შტაბ-ბინები და ფილიალებია, როგორებიცაა ევროპის ისლამისტური ფორუმი, ადამიანის უფლებათა ისლამური კომისია, „ჯამათი-ისლამი“, „ძმები მუსლიმები“. დანია და ნორვეგიაში კომფორტულად გრძნობენ თავს იქერიიდან ლტოლვილი ტერორისტები და „ჰიზბ-უთ-თაბირის“ აქტივისტები.

აქამდე არავის წარუდგენია ექსპერტული მოხსენება, რომელიც განხილული იქნებოდა „ისლამური სახელმწიფოს“ ხელგეგმის ბუნება. ევროპელი ანალიტიკოსებიდან არავინ დაინტერესებულა სირიის

პრეზიდენტ ბაშარ ალ-ასადის განცხადებით, რომ ამ ტერორისტული დაჯგუფების წარმოქმნაში აშშ-ის სპეცსამსახურების ხელი ურევია. ვერც ერთ მოხსენებაში ვერ წაიკითხავთ, რა მნიშვნელობა აქვს რუსეთთან ფართომასშტაბიან და არა სიტუაციურ თანამშრომლობას ტერორიზმთან ეფექტიანი ბრძოლის საწარმოებლად.

განა ამ ყველაფრის შემდეგ უნდა გავიკვირდეს, რომ ტერორიზმის საფრთხე ევროპაში (საფრანგეთი, ბელგია, გერმანია, დიდი ბრიტანეთი) კი არ მცირდება, არამედ იმატებს?!

„ერთბაშათ მრავალმა მოთხოვნილება ჩვენი საზოგადოების ბონება შეარყია, თვალის აუზა ისე, რომ არ იცის, დღეს სად არის ან ხვალ სად იქნება. დედაკაცი უწინდულათ შვილს გვიზღის, მაგრამ რა დანიშნულებისთვის არ იცის, როგორც ჩვენ თვითონ არ ვიცით“.

წყველაკრულიანი საკითხები

რა უპველის ჩვენს გაჭირვებულ საზოგადოებას, რა ნაგალი განკურნავს მის ახლანდელ უკლურ მდგომარეობას, რა არის უმთავრესი ჩვენი უბედურება?

მასალა, რომელსაც ქვემოთ ნაიკითხავთ, 1871 წლის უფროსი „კრებულში“ (№5) დაიბეჭდა სათაურით „რა გვიშველიებს, რა გვიჭირვებს?“. რაოდენ უცნაურადაც უნდა მოეჩვენოს მკითხველს, ბევრ ადგილას უნებლიეთ დაგვიწყდება, რომ ილია ჭავჭავაძე XIX საუკუნის 70-იან წლებზე საუბრობს და არა დღევანდელ დღეზე. ადამიანი ყველა ეპოქაში ერთნაირია — ისევე უყვარს, ისევე სძულს, მოსწონს, ქმნის ან ანადგურებს... და ისტორია მეორდება, მაგრამ წარსულის გამოცდილების გაზრდა და გათვალისწინება, სამწუხაროდ, ვერ ვინახვართ.

რა გვეუბლება, რა გვეჭირვებს?

დასასრული. დასაწყისი №24 (400)

ჩვენი ძველები რომ ბევრათ მოხერხებული იყვნენ თავის დროისთვის, ვინამც ჩვენ, ამის მიზეზი ბევრია. უმთავრესი კი ის არის, რომ ისინი დიდი ხნიდან ჩაყენებულნი იყვნენ თავისებური წრეში. იმათმა ისტორიულმა ცხოვრებამ დიდი ხნიდან მოიპოვა თავისებური ჩვეულება, წესი თითოეული კაცის ნადილი ცხოვრებაში და იმის დანიშნულება. ყოველმა დედამ წინათვე იცოდა, რომელი უნდა ჰყოფილიყო მისი შვილი, რა დროს და მოხერხება უნდა ჰქონოდა მამაკაცობაში, რომ თავის ტოლმანანაში პატივცემული ყოფილიყო და გამაჩინებელი არ შეეძინებინა.

ფსიქოლოგია, რომელიც უბრალოდ კარგი ზნისა, მხნეს და სამომავლო მოწყობას ახალგაზრდობას. ჩვენი წინაპარი ბევრი არა ყოფილან რა, მაგრამ რაც იყვნენ, იყვნენ. გაჭირვებაშიაც თავისებური კაცები იყვნენ და ბედნიერებამაც. რაც უნდა შემთხვევით ცხოვრებაში, მაინც თავისუფალი იყვნენ. ბლამანყეს მაგიერათ მჭადეს, მაგრამ თავის ცოდნით და გამოცდილებით ხის წვერზე რომ დაგეყენებინა, იქიდანაც ისე გადმოგაჩხებდენ, აქაც ის გახლავარ, რაც მად გინახავარ, დიხს. ჩვენი ძველები ერთიანად იყვნენ, ყოველი მამინდელი კაცი თავისთავათ კაპიტალი, თავნი იყო. შეიძლება მტერი დასცემოდა, ქვეყანა აეკლო, გაუფლიტა, მაგრამ ეს უბედურება მაინც დროებითი იყო...

სხვა ჩვენი ხალხი სწორად დაემსგავსა ისეთს ხალხს, რომელიც უბრალოდ ვითარების გამო აყვანილს და მთვარეა გადამსხვავდება, სადაც სულ სხვა ცხოვრების წესია: სხვა ნიადაგია, სხვა ნადილი და სხვა შრომა. აბა, ამათგან სხვა კლანდობანად გადმოყვანილს მის რა ემოდინება? ჩვენი თავდაზნაურობაც სწორად ამავდ მდგომარეობაში ჩავარდა; მინას მუშაობს, მინა ვეღარ არჩენს. ხელში რომ იარაღი აქვს, იმითი მუშაობს, მაგრამ ხარჯის ფასიც არ აუღის. მუშა დაჭირდა, მუშას ვერ მოულობს, ჯამაგირი უნდა, ფული იმას არა აქვს, ყელამდის ვალში ზის. დაანებოს თავი მინის მუშაობას და სხვას რასმე მოკიდოს ხელი, მაგრამ რასა? — სხვა ხელობას გამოცდილება უნდა, ცოდნა, სწავლა, გახსნილი გონება და გულსმოდგინებით ზედგადაკვდომა. არც ერთი ეს თვისება იმას არა აქვს. დროც თავისას არ იშლის, მიდის, ყოველს ნაშს სულ ახალი მოთხოვნილება მოაქვს. რაკი ცხოვრება ერთხელევე სხვა გზას გაემართა, სხვა გარემოებაში ჩავარდა, ემუშავა, წინ მიისწრაფის, სულ ახალ-ახალი საქმე იწყება, რომლისაც ჩვენს საზოგადოებას არა გაეგება რა. ერთბაშათ მრავალმა მოთხოვნილებამ ჩვენი საზოგადოების გონება შეარყია, თვალის აუზა ისე, რომ არ იცის, დღეს სად არის ან ხვალ სად იქნება. დედაკაცი უწინდულათ შვილს გვიზღის, მაგრამ რა დანიშნულებისთვის არ იცის, როგორც ჩვენი თვითონ არ ვიცით. ყველამ ბრმაში შეგქმნილ ვერს და ბრმაშივე ნაბიჯის წინ ნადგამს ვშიშობთ, ღრეში არ გადავვარდეთ და სულ არ დავიღუბეთ. ეს დრო ვერ

გან ცხადათ სჩანს, რომ უმაღლესი სასწავლებელი ჩვენი საზოგადოებისთვის ჩვენსავე მხარეში უნდა გაიხსნას. ეს არის ახლა ჩვენი პირველი მოთხოვნილება, ეს უნდა იყოს ჩვენი მთავარი მომავალი. რა კი ეს გამოვიკვლიეთ, ახლა ისევე უემოთ მოყვანილს კითხვას მიუბრუნდეთ: რომელი უმაღლესი სასწავლებელი იქნება ჩვენი ძველების, რომელი უფრო მაღალ ბაზოვანსაგან ფრთავს?

უმაღლესს სასწავლებლებში უმაღლესი სასწავლებელი ჩვენი საზოგადოებისთვის ჩვენსავე მხარეში უნდა გაიხსნას. ეს არის ახლა ჩვენი პირველი მოთხოვნილება, ეს უნდა იყოს ჩვენი მთავარი მომავალი. რა კი ეს გამოვიკვლიეთ, ახლა ისევე უემოთ მოყვანილს კითხვას მიუბრუნდეთ: რომელი უმაღლესი სასწავლებელი იქნება ჩვენი ძველების, რომელი უფრო მაღალ ბაზოვანსაგან ფრთავს?

უნივერსიტეტი კი სულ სხვა რიგზე ზრდის ახალგაზრდობას. თვითონ სახელი უნივერსიტეტი (universitas — საქვეყნო, საყოველთაო) აჩვენებს, რომ იმაში გამოზრდილს ყმანვილს ყოველ საქმეში თვალის აქვს ახელილი, ყოველს საქმეში გონება უწევდა და ცხოვრების მოთხოვნილების გაგებაში განსაკუთრებით გონება-ფიზიკა.

ბუღალს სასწავლებლებში გამოსული იმდენათ განვითარებული იმდენათ არიან მართო თავის ხელობაში, რომ გარეშე იმისა სხვა არა ეცოდინებათ რა და თუ თავის ხელობაში ვერ იმეორებს ალაგი ისეთივე უღონონი და მოუხერხებელი რჩებიან, როგორც კორპუსში გამოსულები. ისინი მხოლოდ თავის განკერძოებულს საქმეს ჩასჩერებიან და სხვა საქმიანობა, საზოგადო საქმის ყურისგდება, ახალი მოთხოვნილების, ახალი დროის გარჩევა, თუ ერთ საქმეში ვერ იხერხეს, მეორის ხელის მოკიდება არ შეუძლიათ. ამას გარდა იმათ უნდა ჰქონდესთ უეჭველათ კაპიტალი. უამისოთ ისინი ქვეყნის გამოუდგარი ხდებიან და სადაც ფაბრიკები და ზავოდები ბევრი იქნება, იქ გასწევნს სამუშაოთ. მამასადამე თუ ჩვენში ფეხი ვერ მოიკიდეს, საზღვარს გარეთ წავლენ. დურგალს თუ მინ არ ექნა სამუშაო, ქალაქში წავა. იმათი საქმეც ასეა.

უნივერსიტეტი კი სულ სხვა რიგზე ზრდის ახალგაზრდობას. თვითონ სახელი უნივერსიტეტი (universitas — საქვეყნო, საყოველთაო) აჩვენებს, რომ იმაში გამოზრდილს ყმანვილს ყოველ საქმეში თვალის აქვს ახელილი, ყოველს საქმეში გონება უწევდა და ცხოვრების მოთხოვნილების გაგებაში განსაკუთრებით გონება-ფიზიკა.

უნივერსიტეტის მოწაფე არაფერ მეცნიერებაში თვით ფეხებამდის არ არის ჩაფლული, მაგრამ ყოველს მეცნიერებას, ყოველს საზოგადო და

რებაში სულ უნივერსიტეტული ყოფილან და არიან. ამას გარდა უნივერსიტეტი ზრდის ისეთ ახალგაზრდობას, რომელსათ სისხლში აქვს გამაღვარი საზოგადოების სიკეთის ნადილი. ის ჩვეულებრივის გონების სიფიზილით ადევნებს საზოგადო საქმეებს თვალს და სადაც გასაჭირია, იქ ეტანება.

რომელს ქალაქშიაც უნივერსიტეტი, ის ქალაქი ჰხდებოდა ყოველს საქმეში დანიშნულს, იმის მცხოვრებლებს ემატებოდა ცოდნა და გონების სიმკვირცხლე, პატიოსური მოქმედება მრავლდება, ზნე მაღლდება.

ამას გარდა, როგორც რომელიმე საკვების მცენარის საზრდოთ შემოღება, მაგალითად, კართოფილის ან სიმინდისა, ამრავლებს იმ მხარეში კართოფილის ან სიმინდის თესვას — ყველა ცდილობს, ეს მცენარე გააშენოს, ამიტომ რო კარგი ფასი დაეძება, რადგან ყველა იმის ჭამას ეჩვევა — უნივერსიტეტიც სწორეთ ამავდ გარათ ამრავლებს მხარეებში გიმნაზიებს და დაბალ სასწავლებლებს თავისი პანსიონებით.

უნივერსიტეტში შედიან გიმნაზიის კურს დასრულებულნი. მამასადამე, უნივერსიტეტის გახსნით, უეჭველათ ეს სასწავლებლებიც უნდა გამრავლდეს მხარეში, რადგან ყოველ წლებში ასს და ორასს გიმნაზიის კურს დასრულებულს ითხოვს.

«ყველანი ბრმანი უბეჭენილვარით და ბრმასავით ნაბიჯის წინ ნადგამს ვშიშობთ, ღრეში არ გადავვარდეთ და სულ არ დავიღუბეთ. ეს დრო ვერ გვიცვნი, იმის მოთხოვნილება ჩვენი უკლურება, ჩვენი უბედურება»

გვიცვნი, იმის მოთხოვნილება ჩვენი უკლურება, ჩვენი უბედურება. მამ, რა გვეშველება, რა გვეჭირვებს? — ისეთი ცოდნის წყარო, რომ იმან ჩვენს ახალგაზრდობას თვალის აუხილოს, ეს დრო კარგათ ვააცნოს და იმდენათ ვაავარჯიშოს იმის გონება, რომ ყოველს ახალს დროს შეეთვისოს, არც ერთი ახალი მოთხოვნილება იმის გონების თვალს არ გამოეპაროს.

...ნამდვილი ახალი თაობა მათგან ბარდება, რომელსაც ის დაბადებიდანვე დაეპაჰაევა მისი თაობის ძველების პაირობი, გარემოებაში გაიკომლება, კარგათ შეისწავლოს იმის კანონებს და თან მაღალი სწავლაც მიიძენას საფუძლიანათ ცხოვრების გარემოებაში და ნამდვილი დონისძიების მოსახება. რამდენად, რომ ბოლოს მაინც გამოვიდეს ახლანდელი ბაჭირებიდან. აქედ-

კერძო საქმეს ზევიდგან დაყურებს. რასაც უნდა მოჰკიდოს ხელი, ყველას მოკლე ხანში იგებს და ყველაფერში ოსტატი ჰხდება.

უნივერსიტეტის კურსდასრულებული ორის სამის წლის განმავლობაში, თუ მოინდობა, შეუძლიან გახდეს საუკეთესო მეცნიერის მცენიერი, საუკეთესო ინჟინერი, საუკეთესო ტექნოლოგი და სხვ. ევროპაში მაგალითებით დამტკიცებულია, რომ პირველი კაციც ყოველ ხელობაში და მეცნიერებაში იღებდენ.

შთამომავლობა ერთი მეორის ზედ მიყოლებით იბადებოდა და კვდებოდა; მონიფულეობაში შედიოდა და მოხუცდებოდა სულ ერთი და იმავე განზრახვის ასასრულებლათ. რა იყო ეს განზრახვა? — მემამულეს კარგათ მოეხმარა თავის მამა-პაპული, თავის ყმები რიგზე ემუშავებინა, მომეტებულათ არ შეევიწროებინა ისინი, სახნავ-სათესი მიწები თავ-თავის დროზე ეხნა და ეთესა, თავის დროზე ჭირნახული მოჰკრიფა, ოთხფეხი ემრავლებინა და ბრძოლაში ვაჟკაცობა გამოეჩინა. იმას ხელში ეჭირათ თავის მამა-პაპული: ხენა-თესვით მოჰყავდა პური, ამენებდა საქონლს: ხარ-კამბეჩს, ძროხას, ცხვარს და იკეთებდა იმის მატყისგან ტანსაცმელს. სარწმუნოებაზე იყო მტკიცეთ, სახარების სიტყვა ჰქონდა მაგალითად ცხოვრებაში და თუმცა ისე არ იქცევოდა, მაგრამ ეშინოდა მაინც იმისი. სხვისი არა ემართა რა; მოთხოვნილება ბევრი არ ჰქონდა: რაც ჰქონდა, თვითონვე იკმაყოფილებდა და ამ ვინრო ცხოვრების წრეში, ის იყო მხოლოდ თავის თავზე დამოკიდებული, ცხოვრობდა თავის იმადით. მეზობლობაში მტკიცე პირი ჰქონდა და ოჯახობაში — თავისუფლება. მიცნობა და ვინც არა ჰქონდა, მაგრამ ოჯახში ჰყავდა მომთრინე და დაკაცი, ბანვროთინი სამღვთო წერილები, განვითარებული „ვე-

უნივერსიტეტის მოწაფე არაფერ მეცნიერებაში თვით ფეხებამდის არ არის ჩაფლული, მაგრამ ყოველს მეცნიერებას, ყოველს საზოგადო და

უნივერსიტეტის მოწაფე არაფერ მეცნიერებაში თვით ფეხებამდის არ არის ჩაფლული, მაგრამ ყოველს მეცნიერებას, ყოველს საზოგადო და

უნივერსიტეტის მოწაფე არაფერ მეცნიერებაში თვით ფეხებამდის არ არის ჩაფლული, მაგრამ ყოველს მეცნიერებას, ყოველს საზოგადო და

უნივერსიტეტის მოწაფე არაფერ მეცნიერებაში თვით ფეხებამდის არ არის ჩაფლული, მაგრამ ყოველს მეცნიერებას, ყოველს საზოგადო და

უნივერსიტეტის მოწაფე არაფერ მეცნიერებაში თვით ფეხებამდის არ არის ჩაფლული, მაგრამ ყოველს მეცნიერებას, ყოველს საზოგადო და

ტინიანოვმა გვერი რამ გააკეთა, რათა ქართული ლიტერატურა რუსი მკითხველისთვის გაეცნო. მან რუსულად თარგმნა სულხან-საბა ორბელიანის „სიბრძნე სიცრუისა“...

ტიციან ტაბიძის ოჯახში წლების განმავლობაში თავს იყრიდნენ პოეზიის ქურუმები. ტიციანისა და მისი მეუღლის, ნინო მაყაშვილის, მეგობრები იყვნენ ანდრეი ფელი, ესენინი, ბალმონტი, ზაბოლოცკი, პასტერნაკი, ფადეევი... ნინო მაყაშვილმა-ტაბიძემ, ამ საოცარმა ქალმა, სიყვარულით აღსავსე ბარათებს, მათთან გატარებულ ყოველ წუთს დაინყებინა ბურუსი არ მიაკარა და ერთ საინტერესო წიგნად შეკრა. გთავაზობთ ამონარიდს წიგნიდან „ტიციანი და მისი მეგობრები“.

„1933 წელს თბილისში იური ტინიანოვი ჩამოვიდა. დამამახსოვრდა ქართველ მწერლებთან ერთად ტინიანოვის მოგზაურობა წინანდალში ალექსანდრე ჭავჭავაძის სახლ-მუზეუმის მოსანახულებლად. დავათვალიერეთ მუზეუმი და პარკი, შემდეგ თელავში გავემგზავრეთ. ქალაქში დიდი ბაზრობა იყო გამართული. შემდეგ ყველამ სახინკლეში შევუხვეით. რატომღაც ჩანგლები მოიტანეს, იური ნიკოლოზის ძემ ხინკალს ჩანგალი ჩაარჭო, წვენი დაიქცა, ყველაზე გაიცინა და ტინიანოვს სიცილ-სიცილით ხინკლის ჭამა ასწავლეს.

...ტიციანოვთან ერთად შუამთაც მოვიარეთ, ვნახეთ იქაური დაბურული ტყეები. ამის მერე ტიციანის მშობლიურ სოფელში გავემგზავრეთ.

...მაღე ტინიანოვი ლენინგრადში დაბრუნდა. ტიციანმა შემდეგი წერილი მისწერა: „10 დეკემბერი, 1933 წელი. თბილისი.

ძვირფასო იური ნიკოლოზის ძე!

ნიკოლოზ ტიხონოვი და ოლეგ ფორში მოგიტოვებთ თბილისში გატარებულ ერთ თვეზე. მე და ბორის პასტერნაკს განსაკუთრებით გვწამებოდა გული, რომ თქვენ ჩვენ გვერდით არ იმყოფებოდით.

ბედმა გავიყვანა, რომ თქვენ ადრე ჩამოხვედით და მოხერხდა, მშვიდად გვესაუბრა და დავემგზავრებოდი. ჩვენ კი თქვენი შეყვარებულები მოუთმენლად ელოდნენ, რომ სიტყვას არ გატყებთ და ზაფხულში ჩვენთან ჩამოხვალთ, ალბათ, ზა-

ფხულს პასტერნაკიც საქართველოში გაატარებს.

რუს მწერალთა დელეგაციის ჩამოსვლით ერთ კარგი საქმე მოგვარდა. ამას, ალბათ, მოგიყვებიან, მაგრამ თქვენი წინადადება „პოეტის ბიბლიოთეკაში“ ქართველი რომანტიკოსების დასტამბვის თაობაზე, აქ, ჩვენთან, ყველაზე მნიშვნელოვან მოვლენად ითვლება (იგულისხმება მოგვიანებით, სახელდობრ, 1940 წელს „საბჭოთა მწერლის“ მიერ „პოეტის ბიბლიოთეკის“ სერიით გამოცემული წიგნი „ქართველი რომანტიკოსები. ალ. ჭავჭავაძე, ნ. ბართაშვილი, გ. ორბელიანი, ვ. ორბელიანი“. რუსი პოეტების თარგმანითა და ნ. ტიხონოვისა და ნ. ტინიანოვის რედაქციით).

თქვენ ბევრი რამ გააკვირრებთ საქართველოსთან, მაგრამ ეს წამოწყება ჩვენ უფრო მეტად გვაგადასტოვებს, გულისხმობს მეგობარს მადლობა ვუთხრათ.

გთხოვთ, არ დაგვიწყნოთ და გავგახაროთ წერილით.

გოცინით და გეხვევით. თქვენი ტიციანი“.

მაღე პასუხი მივიღეთ: „ლენინგრადი, 17.11.34. ძვირფასო ტიციანი!

მოხარული ვარ, რომ ნინო ალექსანდრეს ასულთან ერთად მაღე გვესტუმრებთ. მოუთმენლად მოგელით. თქვენი მიერ გამოგზავნილი ქალაქი უკვე გამომცემლობას გადაეცემა და „პოეტის ბიბლიოთეკაში“ ყველა სიხარულით გაცნობ მას და ქართველი რომანტიკოსების ღირსეულად გამოცემისთვის ყველაფერს იღონებენ...

მეგობრობა გზად და სილად იური ტინიანოვი: მე გავუბე თბილისს — ეს არის ერთ-ერთი უმსახურესი ქალაქთაგანი

ულრმესი მადლობა, რომ ანთოლოგიის გამოცემის კომიტეტის წევრად ამირჩიეთ. თქვენ კარგად იცით, თუ როგორ მაინტერესებს და მიყვარს ქართული პოეზია.

გულითადი სალაშქრო ნინო ალექსანდრეს ასულს. ჩემი მეუღლე და შვილი თქვენ დაუსწრებლად გიცნობენ და ძალზე მოხარული იქნებიან თქვენი ნახვისა. პასტერნაკებს თავს მდაბლად ვუხრი, ხომ არ ჩამოვლენ თქვენთან ერთად?

გეხვევით, ჩემო მეგობარო! **თქვენი ი.ტ.**

P.S. თვის ბოლოს, 27-ში ან 28-ში ოთხი დღით ქალაქიდან გასვლა მომიწევს, როგორც მანტიკოსების ღირსეულად გამოცემისთვის ყველაფერს იღონებენ...

რამდენიმე ხნის შემდეგ ჩვენ ტინიანოვს სსრკ მწერლების პირველ ყოვლისა შეხვედით. ტინიანოვი, ტიციანი, ბაბელი მაშინ მალე დამეგობრდნენ და დროს ყოველთვის ერთად ატარებდნენ. იური ნიკოლოზის ძე თბილისის ისტინებდა, განსაკუთრებით ლოლა შენგელიას, რომლითაც იგი მოხიბლული იყო და კიდევ ერთხელ თბილისში ჩამოსვლას იფიცებოდა.

„დეტსკოე სელო. 28. 12. 34. ძვირფასო ტიციანი! დაიჯერებთ — მხოლოდ ავადმყოფობას შეეძლო შეეშალა ჩემთვის ხელი, რომ თქვენ მშვენიერ წერილზე მა-

წინე არ მეპასუხა. თქვენ მიერ გამოგზავნილი სადღეგრძელო ისეთი კარგი და ცოცხალია, რომ მას ჩემს ყველაზე დიდ შენაძენადაც კი ვთვლი უკანასკნელი წლების მანძილზე. დეტსკოე სელოში ვისვენებ, ყოველდღე ვსეირნობ, ვუსაქმურებ. ეს ადგილი ძალიან მომწონს. უფრო დიდხანსაც დავყოფი აქ, მაგრამ უნდა დავბრუნდე.

საბა ორბელიანი მივიღე, როგორც კი გამოვჯანსაღდები, ჩავეჯდები. ჩემი მხურვალე მეგობრული სალამი გადაეცით ნინო ალექსანდრეს ასულს, ელენე მიხეილის ასულს, სერგო დავითის ძეს და ნატოს. ყრილობაზე მის გამოსვლას (კულუარებში) ვერასოდეს დავივიწყებ.

გილოცავთ ასე უეცრად კარზე მომდგარ ახალწელს და გეხვევით, ჩემო ძვირფასო მეგობრებო.

თქვენი ი. ტინიანოვი“.

ტინიანოვთან ძალზე თბილი, მეგობრული შეხვედრები ლენინგრადში ჩვენი ყოფნის დროსაც გრძელდებოდა — იქნებოდა ეს ქართული პოეზიის სადამოებო, თუ უბრალო თავყრილობა.

...როგორც საორგანიზაციო კომიტეტის ბრიგადის წევრმა, ტინიანოვმა ბევრი რამ გააკეთა, რათა ქართული ლიტერატურა რუსი მკითხველისთვის გაეცნო.

მან რუსულად თარგმნა სულხან-საბა ორბელიანის „სიბრძნე სიცრუისა“...

1937 წლის 21 მარტს ლენინგრადში, ერთ-ერთ სალამოზე ტინიანოვმა ილაპარაკა ტიცი-

ანსა და მის პოეზიასთან დამოკიდებულებაზე:

„როცა მე ტიციანს ვუსმენდი, მისი ლექსები მესმოდა (სამწუხაროდ, მისი ენა არ ვიცო), თითქოს ხელოვნების ჭეშმარიტ სათავეებთან ვიდექი, მე მისი მესმოდა.

ტიციანი თბილისში ვნახე და ვერასოდეს დავივიწყებ ამ შეხვედრას, მივხვდი, როგორ იბადება მისი ლექსი, მისი ბრწყინვალე პოეზია, რომელიც ჩვენ საქართველოსთან გვაახლოებს და საქართველოს — ჩვენთან.

მე გავუბე თბილისს — ეს არის ერთ-ერთი უმსახურესი ქალაქთაგანი, იგი მთლიანად ისტორიითაა სავსე. თბილისზე აღა-მაჰმად-ხანის შავი ნაბდის ლანდი ჯერ კიდევ მოჩანს, ეს საჭურისი დასავლეთელ დამპყრობლებზე ნაკლებ რთვად იცნობდა ქვეყნების დაპყრობაზე, თბილისის მთაზე კი გრიბოედოვის საფლავია, რომელიც თბილისს და საქართველოს ღვიძლივით უყვართ.

...და თუ დღეს სულხან-საბა ორბელიანი — საქართველოს ბრწყინვალე პროზაიკოსი, და შესანიშნავი ქართველი რომანტიკოსი პოეტები რუსულ მანტიკოსებში შემოდიან და საბჭოთა მკითხველების ბაგეებით მათი სახელები წარმოითქმება, როგორც საკუთარი პოეტების სახელები, ამაში ტიციანს ვეებერთელად დამსახურება მიუძღვის და მე მას, როგორც პოეტს, როგორც ბრწყინვალე ადამიანს, მეგობარს, ჩვენს მეგობარს, ისე მივესალმები“.

სერგი დანელია პირველი ქართველი მეცნიერია, რომელმაც როგორც მეცნიერული გამოკვლევები, ასევე მაღალი დონის, დიდი მეცნიერული ღირებულების სახელმძღვანელოები შექმნა ბერძნული ფილოსოფიის ისტორიასა და მე-19 საუკუნის რუსული ლიტერატურის ისტორიაში. სერგი დანელიას სახელთანაა დაკავშირებული ფილოსოფიის ისტორიის მეცნიერული კვლევის დანელება საქართველოში. ანტიკური ფილოსოფიის პრობლემების კვლევის საფუძველზე ს. დანელიას შესახებ სამართლიანად ითქვას, რომ იგი არის პირველი ქართველი ფილოსოფიის ისტორიკოსი.

სერგი დანელიამ 1911 წელს დაამთავრა მოსკოვის უნივერსიტეტის ისტორია-ფილოლოგიის ფაკულტეტის სამი განყოფილება — ფილოსოფიის, მსოფლიო ისტორიისა და რუსული ენისა და ლიტერატურის. სტუდენტობის დროიდან კითხულობდა მეცნიერული ხასიათის ლექციებისა და მოხსენებებს. მოსკოვის უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ, სანამ თბილისის უნივერსიტეტში მუშაობას დაიწყო, დაახლოებით ათი წელი მუშაობდა სხვადასხვა ადგილზე. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში ს. დანელიას მუშაობის დანელები კი ორი დიდი საქმე გაკეთდა: საფუძველი ჩაეყარა ანტიკური ფილოსოფიისა და რუსული ლიტერატურის ისტორიის პრობლე-

მების კვლევას. ს. დანელია არის თბილისის უნივერსიტეტში მეცნიერების ამ ორი დარგის პრობლემების პირველი მკვლევარი. იგი უნივერსიტეტში პირველი ქართველი მეცნიერია, რომელმაც როგორც მეცნიერული გამოკვლევები, ასევე მაღალი დონის, დიდი მეცნიერული ღირებულების სახელმძღვანელოები შექმნა ბერძნული ფილოსოფიის ისტორიასა და მე-19 საუკუნის რუსული ლიტერატურის ისტორიაში. ანტიკური ფილოსოფიის პრობლემების კვლევის საფუძველზე ს. დანელიას შესახებ სამართლიანად ითქვას, რომ იგი არის პირველი ქართველი ფილოსოფიის ისტორიკოსი. ს. დანელია ასევე არის პირველი ქართველი რუსული ლიტერატურის ისტორიის

სერგი დანელია

სერგი დანელია
1927 წელს ს. დანელია პირველი დოქტორი სდაბა ფილოსოფიაში თბილისის უნივერსიტეტში დისკრტაციადაცულ ქართულ მეცნიერებაში შორის.

1926 წელს უნივერსიტეტში შემოვიდა რუსული ლიტერატურის ისტორიის სწავლება, კურსის წავითხვა დაევალა ს. დანელიას. 1930 წლის 25 აპრილს პედაგოგიური ფაკულტეტის საბჭოს სხდომაზე კი ს. დანელია აირჩიეს რუსული ლიტერატურის ისტორიის სექტორის პროფესორად. 1933 წლიდან, უნივერსიტეტში რუსული ლიტერატურის ისტორიის კათედრის დარსებებიდანვე, კათედრის გამგედ აირჩიეს, რომელსაც 1949 წლამდე უცვლელად ხელმძღვანელობდა.

1939 წელს უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის საბჭოს სახელზე შემოვიდა განცხადება, რომ ფილოსოფიურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ს. დანელია წარდგენილი იქნას ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორის ხარისხის მისანიჭებლად დისკრტაციის დაუცველად.

შეიძლება ითქვას, რომ ს. დანელია რუსული ლიტერატურის ისტორიის ქართულ ენაზე სწავლების პიონერია საქართველოში. ს. დანელიას ეკუთვნის რუსული ლიტერატურის ისტორიის პირველი სახელმძღვანელო ქართულ ენაზე უმაღლესი სასწავლებლისთვის, რომელიც მოცემულია რუსული ლიტერატურის ისტორიის ძირითადი მოვლენების განხილვა რადიშევიდან ჩეხოვამდე. მრავალ ღირსებათა შორის განსაკუთრებით საყურადღებო

ბოა ის, რომ იგი ბევრ შემთხვევაში იძლევა რუსული ლიტერატურის ისტორიის მოვლენათა ორიგინალურ გააზრებას.

1954 წლიდან სიცოცხლის უკანასკნელ დღემდე სერგი დანელია მუშაობდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ფილოსოფიის ინსტიტუტში. ფილოსოფიის ინსტიტუტში მუშაობის პერიოდშია დაწერილი შესანიშნავი გამოკვლევა კანტის ფილოსოფიაზე, რომელიც დანელიას გარდაცვალებიდან დიდი ხნის შემდეგ, 1977 წელს გამოქვეყნდა.

ს. დანელიას საქმიანობაში უდავოდ უნდა აღინიშნოს მისი, როგორც მთარგმნელის, დიდი დამსახურება. იგი არის მსოფლიო ფილოსოფიური ლიტერატურის საუკეთესო ქმნილებების შესანიშნავი მთარგმნელი ქართველი ენაზე. მან თარგმნა ლაბინციის „მონადოლოგია“, დეკარტის „მეტაფიზიკური განაზრება“, არისტოტელის „პოეტიკა“, არისტოტელის „კატეგორიები“, განმარტების შესახებ“, სპინოზას „ეთიკა“, სამი თავი; დაკარგულია თარგმანი არისტოტელის „მეტაფი-

ზიკა“ წინასიტყვაობითა და კომენტარებით.

დღისა ს. დანელიას დამსახურება ასპირანტების აღზრდასა და ხელმძღვანელობაში. ს. დანელია იყო თბილისის უნივერსიტეტში 1918 წლის 26 მაისს დაარსებული პირველი ქართული ფილოსოფიის საზოგადოების — პეტრინის სახელობის საფილოსოფიო საზოგადოების — პირველი შემადგენლობის წევრი, ხოლო 1919 წლის 25 მაისს ფილოსოფიურმა საზოგადოებამ იგი აირჩია საბჭოს წევრად. პეტრინის სახელობის საფილოსოფიო საზოგადოების საბჭოს წევრად არჩეული იქნენ დ. უზნაძე, შ. ნუცუბიძე, ს. დანელია, გ. ქიქოძე.

1934 წელს ს. დანელია აირჩიეს საქართველოს მწერალთა კავშირის წევრად, ლიტერატურული კრიტიკის სექციაში, 1936 წელს კი — უმაღლესი საატესტაციო კომისიის წევრად, 1944 წელს მას მიენიჭა მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწის წოდება.

ს. დანელია გარდაიცვალა 1963 წლის 20 მარტს, 75 წლისა, დაკრძალულია დიდუბის პანთეონში.

www.geworld.net
თბილისი, დ. ბაქრაძის №6, ტელ: 234-32-95

კუნძული კორსიკა, რომელზეც დაიბადა ნაპოლეონი, კომპიენის ტრაქტატის მიხედვით, ვალეზის ბაგო ჩამოერთვა გენუის რესპუბლიკას და გადაეცა საფრანგეთს. ეს მოხდა 1768 წელს, ნაპოლეონ ბონაპარტის დაბადებამდე ერთი წლით ადრე. სწორედ ამიტომ იყო ის საფრანგეთის მოქალაქე. საფრანგეთის მოქალაქეობა კი ნაპოლეონს შესაძლებლობა მისცა, ამ ქვეყნის ხელისუფლების სათავეში მოქცეულიყო იმპერატორის რანგში. სოლო იმ შემთხვევაში, თუ კორსიკა გენუის რესპუბლიკის შემადგენლობაში დარჩებოდა, ნაპოლეონი, სავარაუდოდ, ამ ტიტულს ვერ მიიპოვებდა.

საბედისწერო მოვლენები, როგორც კასობრიობის ისტორია უსვალეს

გთავაზობთ მასალას მსოფლიოს ისტორიაში მომხდარ მნიშვნელოვან შემთხვევებზე, რომლებმაც საბედისწერო როლი ითამაშეს.

დაუღვრობა და კენიზილინი

ბრიტანელი მეცნიერი ალექსანდრა ფლემინგი (1881-1955) წესრიგისადმი დიდი სიყვარულით არ გამოირჩეოდა. ერთხელ ორკვირიან შვიტულბაში ისე წავიდა, რომ ლაბორატორია არ დაულაგებია — სტაფილოკოკები, რომლებზეც ცდებს ატარებდა, პეტრის ფინჯანში (ცილინდრის ფორმის გამჭვირვალე ლაბორატორიული ჭურჭელი) დატოვა. ამ ხნის განმავლობაში ლაბორატორიაში არავინ შესულა. როდესაც ფლემინგი დაბრუნდა, მის თვალწინ საოცარი სურათი გადაიშალა: პეტრის ფინჯანი სავესი იყო ობით, სტაფილოკოკები კი განადგურებული იყო. ასე აღმოაჩინა ალექსანდრა ფლემინგმა ანტიბიოტიკი პენიცილინი და მას შემდეგ ადამიანები აღარ კვდებიან ბაქტერიების ზემოქმედებით.

მეტეორიტი და ქრისტიაწობა

მოციქული პავლე დამასკოში მიდიოდა, უცებ ცაზე კამკაშა ნათება შეინიშნა, შემდეგ გამაყრუებელი გრგვიწვა შემოესმა და დარტყმის ტალღამ წააქცია. მოციქული პავლე 3 დღის განმავლობაში ბრმა იყო და მხოლოდ მამის დაინახა, როდესაც დამასკოში ქრისტიან ანანიას შეხედა. მომხდარი პავლემ ღვთის მინიშნებად მიიჩნია და აქტიურად დაიწყო ქრისტიანობის ქადაგება.

«ტიტანიკი» და კაპიტანის თანაგვანა

გასაღებს კარადისა, რომელშიც ინახებოდა «ტიტანიკის» ეკიპაჟის ბინოკლები, შეეძლო გადაერჩინა ყველა ადამიანი, რომლებიც დაიღუპნენ საზღვაო ლაინერის კატასტროფის შედეგად. დევიდ ბლერს, რომელმაც «ტიტანიკის» მეორე რანგის ოფიცრის ნოდება მიიღო, მაგრამ ბოლო მომენტში, «ტიტანიკის» პორტიდან გასვლის წინ, ეკიპაჟს ჩამოაშორეს, დაავიწყდა ჯიბიდან იმ კარადის გასაღების ამოღება, რომელშიც ბინოკლები ინახებოდა. ამის გამო

«ტიტანიკის» ეკიპაჟის წინააღმდეგ არ ჰქონდა შესაძლებლობა, დაენახა აისბერგი, რომელთან შეჯახების შედეგად 1912 წლის 14-15 აპრილის ღამეს 1500-ზე მეტი ადამიანი დაიღუპა.

იასკარგოვ ფაქტისადმი მკვლელობა

ავსტრიის ერცჰერცოგი, ავსტრია-უნგრეთის სამეფოს ტახტის მემკვიდრე ფრანც ფერდინანდი 1914 წლის 28 ივნისს მოკლეს სარაევოში (ბოსნია), სადაც ჩასული იყო ავსტრია-უნგრეთის ჯარების მანევრებზე დასასწრებად. თავდასხმა მოახდინა ახალგაზრდა ბოსნიის (მლადა ბოსნა) კონსპირაციულმა ჯგუფმა ბაჰ-რილო პრინციპის და დანილო ილიჩის ხელმძღვანელობით.

მკვლელობის პოლიტიკური მიზანი იყო ავსტრია-უნგრეთის სამეფოდან სამხრეთ სლავური ტერიტორიის გამოყოფა და მისი მიერთება დიდ სერბეთთან. კონსპირაციული ჯგუფის წევრები თანამშრომლობდნენ სერბთა ტერორისტულ ორგანიზაცია «შავ ხელმედი»-ს გაფრთხილებას, რომელიც მკვლელობის მომენტში არასრულწლოვანი იყო, 20 წლით აღუკვეთეს თავისუფლება. ის ციხეში ტუბერკულოზით დაავადდა და გარდაიცვალა.

კონსტანტინოპოლი და ჩუკოტკის კარი

კონსტანტინოპოლმა მტრის მრავალ ალყას გაუძლო მრავალი წლის განმავლობაში, მაგრამ 1453 წელს დაეცა თურქებთან ბრძოლაში. კონსტანტინოპოლის დაცემაში საბედისწერო როლი ითამაშა ე.წ. კერკოპორტის ჩაურთავმა კარმა. კონსტანტინოპოლის თავდაცვის სისტემაში რამდენიმე საიდუმლო კარი იყო, რომლებსაც სადაზვერვო საქმიანობისთვის იყენებდნენ ბიზანტიელები და მათგან ერთ-ერთი ჩაუკეტავი დარჩა (ერთ-ერთი ვერსიით, გენუელმა ძმებმა ბიზანტიელებს უღალატეს და კარი განზრახ დატოვეს ღია). სწორედ ამ კარიდან შეიჭრნენ თურქები კონსტანტინოპოლში და დაიპყრეს ქალაქი, რომელსაც ახლა სტამბოლს უწოდებენ.

კანტარო სუჰუკი და პარი ტრუშენი

თარგმანის პრობლემა და ატომური ბომბი

1945 წელს აშშ-მა იაპონიას კაპიტულაცია მოსთხოვა. პასუხში, რომელიც იაპონიის პრემიერმინისტრმა კანტარო სუჰუკიმ აშშ-ის პრეზიდენტ პარი ტრუშენს გაუგზავნა, იყო სიტყვა mokusatsu, რომელიც შეიძლება ითარგმნოს, როგორც «უკომენტაროდ», «ნეიტრალურ სიჩუმეს ვინარჩუნებთ» ან «ჩვენ ვიფიქრებთ». გადათარგმნის შემდეგ ეს სიტყვა იქცა წინადადებად — «ჩვენი მხრიდან იგნორირებულია», შემდეგ კი, გაფუჭებული ტელეფონის პრინციპით — «ჩვენ უარვყოფთ» და «ჩვენ ზიზღით განვიხილავთ თქვენს საკითხს». ასეთმა პასუხმა შეურაცხყო აშშ-ის პრეზიდენტი პარი ტრუშენი და უბიძგა მას, 1945 წლის 6 და 9 აგვისტოს ატომური ბომბებით გამასპინძლებოდა იაპონიის ქალაქებს — ჰიროსიმასა და ნაგასაკის. ეს იყო კაცობრიობის ისტორიაში ატომური ბომბის გამოყენების პირველი და, იმედი, უკანასკნელი შემთხვევა, რომელიც 300 ათასამდე ადამიანის სიცოცხლე შეინირა.

ნაპოლეონი და საფრანგეთი

ნაპოლეონის (1769-1821) პიროვნებამ და ხასიათმა მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია მე-19 საუკუნის საფრანგეთის ბედსა და ევროპაში იმხანად განვითარებულ ბევრ პროცესზე. ეს ყველაფერი შეიძლება არც მომხდარიყო, რომ არა ერთი მოვლენა: კუნძული კორსიკა, რომელზეც დაიბადა ნაპოლეონი, კომპიენის ტრაქტატის მიხედვით, ვალეზის ბაგო ჩამოერთვა გენუის რესპუბლიკას და გადაეცა საფრანგეთს. ეს მოხდა 1768 წელს, ნაპოლეონ ბონაპარტის დაბადებამდე ერთი წლით ადრე. სწორედ ამიტომ იყო ის საფრანგეთის მოქალაქე. საფრანგეთის მოქალაქეობა კი ნაპოლეონს შესაძლებლობა მისცა, ამ ქვეყნის ხელისუფლების სათავეში მოქცეულიყო იმპერატორის რანგში. ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ კორსიკა გენუის რესპუბლიკის შემადგენლობაში დარჩებოდა, ნაპოლეონი, სავარაუდოდ, ამ ტიტულს ვერ მიიპოვებდა.

ჟიულ ვერის წინასწარმეტყველება

სახელგანთქმული ფრანგი მწერლის — ჟიულ ვერის (1828-1905) ბიოგრაფიაში ბევრი საყურადღებო ეპიზოდია. მაგალითად, ჟიულ ვერნი არასოდეს ყოფილა რუსეთში, მაგრამ მის 9 რომანში მოვლენები სწორედ ამ ქვეყანაში ვითარდება.

*1863 წელს ჟიულ ვერმა ერთ-ერთ გამომცემლობაში მიიტანა რომანი «პარიზი მე-20 საუკუნეში», რომელშიც წინასწარმეტყველებები იყო ფაქტისა და ელექტროსკამის გამოგონება. ამასთანავე, ვერნი აღწერდა მინის ცათამბვჯენებსა და ქორწინების გარეშე გაჩენილი ბავშვების რაოდენობის მომატებას. გამომცემელმა რომანი დაუბრუნა ავტორს და ურჩია, «ნაკლებად დაუჯერებელ» რეაქციებზე დაეწინაურებინა.

მოამზადა ნიკა კორინთელა

სიმიონდი სხვა მარცვლეულ კულტურებთან შედარებით უფრო ეფუძება ერთსა და იმავე ნაკვეთზე ზაფხულში თესვას, თუმცა ასეთ პირობებში ხანგრძლივი თესვისას უფრო ნაკლებ მოსავალს იძლევა, ვიდრე თესვარუნვებში. დასავლეთ საქართველოს დაბლობებში, სადაც თავთავიანი პურიული და გაღრმული კულტურები არ ითესება, სიმიონდი უნდა დაითესოს მინდვრის მოხვნის პირველ წელს და შემდეგ 4-5 წლის განმავლობაში ზაფხულში უნდა დაითესოს ლოპიონსა და სოიოს მორიგებით შთესვით.

საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრატის აკადემიისა და გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოს“ ერთობლივი პროექტი

რუბრიკას უძღვება საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი გომოლა მარგველაშვილი.

ბოლო 600 წლის განმავლობაში სიმიონდის ნათესი ფართობი და მოსავლიანობა ისე გაიზარდა, რომ ამჟამად მას ნათესი ფართობის მიხედვით, ხორბლის შემდეგ, მეორე ადგილი უკავია მსოფლიოში, ხოლო საერთო მოსავლის მიხედვით — პირველი. საქართველოში მინდვრის კულტურებს შორის სიმიონდს ბადალი არ ჰყავს. სიმიონდის მარცვლისა და მისი სხვა ნაწილების ტექნოლოგიური გადამუშავებით იღებენ 500-ზე მეტი დასახელების პროდუქტს.

საქართველოში სიმიონდი გამოიყენება, როგორც ადამიანის, ისე მინაწერი ცხოველების საკვებად. დასავლეთ საქართველოს მოსახლეობისთვის იგი ერთ-ერთი ძირითადი საკვები კულტურაა. ადამიანის საზრდოდ გამოსაყენებლად განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს სიმიონდის ადგილობრივ ჯიშებს და მათ საფუძველზე გამოყვანილ ჰიბრიდებს, რომელთა მარცვლი თავისი ქიმიური შემადგენლობით მკვეთრად განსხვავდება შემოტანილი ჯიშებისა და ჰიბრიდებისგან.

სიმიონდის ქართული ჯიშების დახასიათება

აბაშური ყვითელი ადგილობრივი საგვიანო ჯიშია; თესვიდან სრულ სიმწიფემდე 130-136 დღე სჭირდება. გასავრცელებლად დაშვებულია 1938 წლიდან.

სიმალით 240-320 სმ-ია; მარცვალი — მუქი ყვითელი, ნახევრად კბილა და კბილა ტიპის; 1000 მარცვლის მასა 350-450 გრამია.

აბაშური ადგილობრივი თითონი ნახევარი კბილა საგვიანო ჯიშია; სავეგეტაციო დღეთა რაოდენობა — 135-155; ძირითადად, ტენით უზრუნველყოფილი რაიონებშია გავრცელებული;

მარცვლის საშუალო მოსავალი ჰექტარზე 24-32 ცენტნერია, ხელსაყრელ პირობებში — 40 ცენტნერზე მეტიც. სასილოსე მასა — 350-400 ც/ჰა, გასავრცელებლად დაშვებულია 1947 წლიდან. სიმალით 250-320 სმ-ია; მარცვალი — თეთრი, დიდი და ბრტყელი; 1000 მარცვლის მასა 400-500 გრამია.

აჯამეთის თითონი. სასელექციო სადგურის მიერ გაუზოგბესებული ადგილობრივი ჯიშია; სავეგეტაციო დღეთა რაოდენობა უდრის 140-152-ს. ჭარბტენიან რაიონებში ყვითელმარცვლიან ჯიშებთან შედარებით უზემოსავლიანია; გავრცელებულია დასავლეთ საქართველოს დაბლობ ზოლში აბაშურ ყვითელთან ერთად, მაგრამ მისი არეალი უფრო ფართოა და გადმოდის აღმოსავლეთ საქართველოშიც — ალაზნის ვალში მხარეს. გასავრცელებლად დაშვებულია 1938 წლიდან. მცენარე სიმალით 230-300 სმ-ია; 1000 მარცვლის მასა — 350-500 გრამია.

გაგუთური ყვითელი. გამოვლენილი და გაუზოგბესებულია ქუთაისის რაიონში (გაგუთში); საგვიანო ჯიშია; აღმოცენებიდან სიმწიფემდე 130-135 დღე სჭირდება; ჯიშში კარგია დასავლეთ საქართველოს დაბლობ ტენიანი რაიონებისთვის. მცენარის სიმალი

180-250 სმ; ტარო შედარებით დიდია, ოდნავ კონუსური; 1000 მარცვლის მასა 400-500 გრამია.

იმარული ჰიბრიდი გამოყვანილია პროფესორ ლ. დეკაბრელებიჩის მიერ, ქუთაისის ბუნებრივი ჰიბრიდიდან მასობრივი შერჩევის გზით; საგვიანო ჯიშია, სავეგეტაციო პერიოდი ადგილობრივების მიხედვით 140-150 და ზოგჯერ 160 დღემდე გრძელდება, ხასიათდება მაღალი მოსავლიანობით; ფქვილის ხარისხის მიხედვით საუკეთესო სასურსათო ჯიშია; როგორც საკვებასაილოსე ჯიშის გავრცელებულია აღმოსავლეთ საქართველოს დაბლობ ზონის სარწყავ მიწებზე. გასავრცელებლად დაშვებულია 1931 წლიდან. მცენარე სიმალით 3 მეტრამდე აღწევს; ტარო გრძელი (20-24 სმ) აქვს, ოდნავ კონუსური, მარცვალი — ყვითელი, თავგადაღვსილი, 1000 მარცვლის მასა 310-330 გრამია.

ქართული კრუმი გამოყვანილია სასელექციო სადგურის მიერ, საგვიანო ჯიშია, აღმოცენებიდან სიმწიფემდე 132-136 დღე სჭირდება. აღმოსავლეთ საქართველოში (მორწყვისას) იძლევა უზემოსავალს.

გასავრცელებლად დაშვებულია 1949 წლიდან. მცენარის სიმალით 240-320 სმ-ია, ტარო დიდი ზომისაა, თითქმის ცილინდრული; მარცვლის წვერილია ყვითელია (უფრო ნათელი), დანარჩენი ნაწილი კი ყვითელი — პრიალა ზედაპირით. 1000 მარცვლის მასა უდრის 360-420 გრამს.

ადგილობრივი ყვითელი კაშოვანი ძველი ადგილობრივი საადრეო ჯიშია ტიპური კაშა სიმიონდის ჯგუფიდან; თესვიდან სრულ სიმწიფემდე სჭირდება 110-120 დღე; საკმაოდ გვალვაამტანია, მოსავლიანობა 20-30 ცენტნერს აღწევს ჰექტარზე. გასავრცელებლად დაშვებულია 1940 წლიდან. მცენარე სიმალით 130-160 სმ-ია; ტარო (11-15 სმ), მკვეთრად გამოხატული კონუსური ფორმით, მარცვალი ყვითელია, 1000 მარცვლის წონა 210-330 გრამია.

ადგილობრივი თითონი კაშოვანი წარმოადგენს ძველ ადგილობრივ ჯიშს, კაშა სიმიონდის ჯგუფიდან; უფრო საგვიანოა, ვიდრე კაშოვანი ყვითელი და სრული შემოსვლისათვის საჭიროებს 114-122 დღეს; მოსავლიანობით საშუალოა, მაგრამ მერყევი, მაქსიმუმი (ცალკე ნლებში) აღწევს 20-23 ცენტნერამდე ჰექტარზე. გასავრცელებლად დაშვებულია 1933 წლიდან. მარცვალი თეთრია, თავგადაღვსილი, ბრტყელია; 1000 მარცვლის წონა უდრის 290-330 გრამს;

სიმიონდის მოვლა-მოყვანის აბრატეხნოლოგია

პაპალაშვილი-3 გამოყვანილია მინათმოქმედების სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მცხეთის სასელექციო სადგურის მიერ პროფ. პაპალაშვილის მრავალტარო-იან-მრავალტაროიანი თეთრიდან ინდივიდუალური და მასობრივი გამორჩევის გზით. მცენარე 310-350 სმ-ია; ტარო — საშუალო სიდიდის სუსტი კონუსისებური, 1000 მარცვლის მასა 330 გ, სავეგეტაციო დღეები აღმოცენებიდან სრულ სიმწიფემდე 140-145-ია. პაპალაშვილი-3 გასავრცელებლად დაშვებულია 1986 წლიდან, სასილოსედ.

სიმიონდის ქართული ჰიბრიდები

ივარია 503 ინტენსიური ტიპის უნივერსალური მიმართულების ჰიბრიდი. მაღალმოსავლიანი, როგორც სამარცვლედ ისე სასილოსედ. გასავრცელებლად დაშვებულია 1971 წლიდან აღმოსავლეთ საქართველოს სარწყავი და დასავლეთ საქართველოს დაბლობ რაიონებისათვის. მარცვლის საშუალო საშუალო მოსავალი 114 ცენტნერია. მცენარე მაღალტენიანია — 270-330 სმ. ტარო დიდი ზომისაა — 18-26 სმ. ტაროს წონა 350-400 გრამია, მარცვალი ნახევრადკბილა. თეთრი. მარცვალი ცილის შემცველობა 11,2% აღწევს. აჯამეთის თეთრთან და აბაშურ ყვითელთან შედარებით მეტი რაოდენობით ლიზინს შეიცავს. ამიტომ მისი ფქვილი უფრო ხარისხიანია. საგვიანოა, აღმოცენებიდან სრულ სიმწიფემდე სჭირდება 140-145 დღე.

ქართული 9 პირველი ქართული მარცვლი ხაზთაშორისი ჰიბრიდი. გამოყვანილია მინათმოქმედების ს/კ ინსტიტუტის მცხეთის სასელექციო სადგურში. ჰიბრიდი საადრეოა, აღმოცენებიდან სრულ სიმწიფემდე სჭირდება 105-110 დღე, მგრძობიანია სითბოს, განოყიერებისა და მორწყვისადმი. მარცვლის პოტენციური მოსავლიანობა 100 ცენტნერია ჰექტარზე; მისი მოყვანა როგორც სამარცვლედ, ასევე სასილოსედ და სა-

წანვერალად შეიძლება აღმოსავლეთ და სამხრეთ საქართველოს როგორც დაბლობ სარწყავ პირობებში, ასევე ურწყავ და შემალეულ ზონაში. ქართული 9 ნანვერალზე 20 ივნისამდე თესვის პირობებში 4,5-5,5 ტ მარცვალს და 350-500 ც მწვანე მასას იძლევა ჰექტარზე.

ქართული 52 მარცვლი ხაზთაშორისი ჰიბრიდი გამოყვანილია მინათმოქმედების ინსტიტუტის მცხეთის სასელექციო სადგურში ქართული 52 არის პირველი სასურსათო ჰიბრიდი და მათ შორის მარცვლი ხაზთაშორისი, რომელიც გასავრცელებლად დაშვებულია 1981 წელს დასავლეთ საქართველოსა და აღმოსავლეთ საქართველოში.

ჰიბრიდი ივარია გამოყვანილია მინათმოქმედების ს/კ ინსტიტუტის გენეტიკის სექტორისა და მცხეთის სასელექციო სადგურის მიერ. არის მარცვლი ხაზთაშორისი ჰიბრიდი, მარცვალი ყვითელი, კბილა, 1000 მარცვლის მასა 300 გრ; საშუალო-საგვიანო ვეგეტაციისაა. აღმოცენებიდან სრულ სიმწიფემდე სჭირდება 123-136 დღე. არის მაღალმოსავლიანი, საცდელ ნაკვეთებში იძლევა 120-130 ც/ჰა-ზე მოსავალს. სახელმწიფო ჯიშთა გამოცდის ნაკვეთებზე საშუალო მიღებული იყო 76,5 ც/ჰა მარცვლი და ყველა ზონაში შესადარებელ ჯიშებსა და ჰიბრიდებს აჯობა საშუალოდ 41%-ით.

ჰიბრიდი ივარია 70 მარცვლი ხაზთაშორისი ჰიბრიდი. გამოყვანილია მცხეთის სასელექციო სადგურის მიერ. მარცვალი ყვითელი, მსხვილი. მაღალ აგროფონზე მარცვლის მოსავალი — 7-9 ტ/ჰა, გასავრცელებლად დაშვებულია 1994 წლიდან აღმოსავლეთ საქართველოს სარწყავი და დასავლეთ საქართველოს ტენით უზრუნველყოფილი დაბლობ რაიონებისათვის.

ჰიბრიდი ნაროვანი 1 გამოყვანილია მინათმოქმედების ინსტიტუტში. მარცვალი ყვითელი, მსხვილი, მცენარე მაღალმზარდი, სიმალით 270-300 სმ.; აღმოცენებიდან სრულ სიმწიფემდე სჭირდება 112 დღე. მაღალ

126 დღე. მარცვლის მოსავალი მაღალ აგროფონზე შეადგენს 7-9 ტ/ჰა-ზე. დაშვებულია გასავრცელებლად 2003 წლიდან, აღმოსავლეთ საქართველოს სარწყავი და ქვემო იმერეთის რაიონებისთვის.

ჰიბრიდი ნაროვანი 2 გამოყვანილია მინათმოქმედების ინსტიტუტში. მარცვალი ყვითელი, მსხვილი აქვს. ბუმტოვანი გულდაფუჭით ნაკლებად ავადდება, საშუალო ვეგეტაციის, აღმოცენებიდან სრულ სიმწიფემდე სჭირდება 118 დღე. მაღალ აგროფონზე მარცვლის მოსავალი შეადგენს ჰექტარზე 6-7 ტონას. დაშვებულია გასავრცელებლად 2003 წლიდან.

ჰიბრიდი მცხეთა-1 გამოყვანილია მცხეთის სასელექციო სადგურის მიერ. მარცვალი — ნარინჯისფერი, მსხვილი; 1000 მარცვლის მასა 340 გრ. გამოცდისა ჩანაოლის მიმართ, ბუმტოვანი გულდაფუჭით ნაკლებად ავადდება, საშუალო საგვიანო. აღმოცენებიდან სრულ სიმწიფემდე სჭირდება 129 დღე.

ჰიბრიდი ნილკანი-1-ის მარცვალი ყვითელი და მსხვილია, ტარო — დიდი ზომის; სავეგეტაციო პერიოდი სრულ სიმწიფემდე 115 დღეა. ნორმალურ აგროფონზე მარცვლის მოსავალი — 9-10 ტ/ჰა; არის უნივერსალური მიმართულია, როგორც სასურსათოდ, ასევე საფურაჟედ. რეკომენდებულია აღმოსავლეთ და დასავლეთ საქართველოს სიმიონდის მწარმოებელი რაიონებისთვის.

ჰიბრიდი ნილკანი-2 გამოყვანილია მცხეთის სასელექციო სადგურში. მარცვალი — ყვითელი, სავეგეტაციო პერიოდი სრულ სიმწიფემდე 110-115 დღეა. ნორმალურ აგროფონზე მარცვლის მოსავალი 8-9 ტ/ჰა. რეკომენდებულია აღმოსავლეთ საქართველოს როგორც სარწყავი, ისე ურწყავი პირობებისთვის.

სინთეტიკური ჯიშის „პაპა“ გამოყვანილია მცხეთის სასელექციო სადგურში. ნარინჯისფერი კაშა, გამოცდისა და ავადებისადმი. საშუალო ვეგეტაციის, სრულ სიმწიფემდე სჭირდება 112 დღე. მაღალ

აგროფონზე მარცვლის მოსავალი — 6-7 ტ/ჰა-ზე რეკომენდებულია სიმიონდის მთაველ რაიონებში გასავრცელებლად. **ჰიბრიდი „საბა“** გამოყვანილია მცხეთის სასელექციო სადგურში, გამოცდისა მავნებლების მიმართ, მარცვალი ნახევრად კბილა, ყვითელი, სრულ სიმწიფემდე სჭირდება 130 დღე. მარცვლის პოტენციური მოსავალი შეადგენს 14-16 ტ/ჰექტარზე. რეკომენდებულია აღმოსავლეთ საქართველოს სარწყავ რაიონებში გასავრცელებლად — სამარცვლედ, საფურაჟედ და სასურსათოდ.

ჰიბრიდი „კახურა“ გამოყვანილია მცხეთის სასელექციო სადგურში. მარცვალი თეთრია, ტარო — დიდი ზომის, გამოცდისა და ავადების მიმართ. არის საშუალო საგვიანო. ნორმალურ აგროფონზე მარცვლის მოსავალი შეადგენს 14-16 ტ/ჰა-ზე. არის უნივერსალური — როგორც სასურსათო, ისე საფურაჟე-რეკომენდებულია აღმოსავლეთ საქართველოს სარწყავი და დასავლეთ საქართველოს ტენით უზრუნველყოფილი ზონებისთვის.

სიმიონდის ადგილი თესვარუნვებში

სიმიონდი სხვა მარცვლეულ კულტურებთან შედარებით უფრო ეფუძება ერთსა და იმავე ნაკვეთზე ზედიზედ თესვას, თუმცა ასეთ პირობებში ხანგრძლივი თესვისას უფრო ნაკლებ მოსავალს იძლევა, ვიდრე თესვარუნვებში. დასავლეთ საქართველოს დაბლობებში, სადაც თავთავიანი პურიული და ბალრეული კულტურები არ ითესება, სიმიონდი უნდა დაითესოს მინდვრის მოხვნის პირველ წელს და შემდეგ 4-5 წლის განმავლობაში ზედიზედ უნდა დაითესოს ლობიოსა და სოიოს მორიგებით შთესვით. ფართობებზე, სადაც ხორბალი და ქერი ითესება, ბალახების კორდის მოხვნის პირველ წელს უნდა დაითესოს ხორბალს, ხოლო შემდეგ ნახორბლარი დაიკავოს სიმიონდმა.

თესვარუნვებში სიმიონდის გადაგილებას უნდა გავითვალისწინოთ, რომ იგი ვერ ეგუება დამლაშებულ და ბიცობიან ნიადაგებს, ასევე, დამლუჭვად მოქმედებს მასზე ნიადაგის ჭარბტენიანობა და განსაკუთრებით ზრდა-განვითარების ადრეულ საფეხურზე ნიადაგის ზედაპირზე წყლის დაგროვება, ამიტომ დიდი ყურადღება უნდა მიექცეს ნიადაგის მოხნობის და ზემოქმედების დასაწრებად და შედარებით ღრუბრების გატარებას.

(გაბრძობა შედეგ ნორმები)
ოთარი ლიპარტალიანი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის წევრი, კორესპონდენტი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

„ბანანის რესპუბლიკა“ — ეს ტერმინი გამოჩენილმა ამერიკელმა მწერალმა ო.ჰენრიმ გამოიგონა, აღწერა კიდევ ის საშინელებები, რომლებიც მის მიერ გამოგონებულ ქვეყანაში ხდებოდა — გაუტანლობა, მტრობა, დაპირისპირება, ქვეყნის ნგრევა.

როგორ მისადაგება ეს მახინჯი რეალობა ჩვენს სინამდვილეს. ჩვენი საზოგადოება ისეა გახლეჩილი ორ ბანაკად, რომ ასეთ სურათს ო. ჰენრის ბანანის რესპუბლიკაშიც ვერაინ წარმოიდგენდა. ჩვენმა დაპირისპირებამ დუღილის უმალეს წერტილს მიაღწია — არც თავ-პირის მტრევა გვაკლია და არც ხანძრის გაჩენის მანია, ქვეყნის სროლაც მოდურია. ეს ფსიქიკური დეგრადაცია, მასობრივი ფსიქოსთენია, ადამიანთა უკიდურესი ფრონდირება იმაზე მიუთითებს, რომ ჩვენს საზოგადოებაში ფსიქიკური კლიმატი არასახარბიელოა და სახელმწიფოს მხრიდან თერაპიული ჩარევა სჭირდება, სანამ მიზოიდურ უფსკრულში არ გადავჩეხილვართ. სჯობს, დროულად მივხედოთ ადამიანებს, მათ სოციალურ მდგომარეობას, დასაქმებას; უსაქმურობა ყოველგვარი ბოროტების სათავეა. ახალგაზრდობა უნდა იყოს დასაქმებული, უნდა ეზიაროს როგორც ფუნდამენტურ, ასევე მყარ სპეციალურ ცოდნას. ქუჩაში საპროტესტო გამოსვლებისას, ძირითადად, ახალგაზრდების აგრესია ჩანს. ეს იმიტომ ხდება, რომ

ხშირად არ არის გათვალისწინებული მათი მოთხოვნები. სწორედ მოთხოვნების დაუკმაყოფილებლობა იწვევს ფსიქიკის მოშლას და ხშირად მძიმე დაავადებასაც. ამასთანავე, საჭიროა ახალგაზრდობასთან მეტი მუშაობა, ყურადღების გადატანა მათ ნივნიერებაზე, განათლებაზე, სპორტით დაინტერესებაზე და ა.შ. ჯერ კიდევ არ ვმუშაობთ შერიგებისა და ურთიერთსიყვარულის მოტივების ამოქმედებაზე, არადა, სახელმწიფო ადამიანების პირველი მკურნალი და ფსიქოთერაპევტი; მან უნდა შექმნას ისეთი ბაზა, შემოიღოს ისეთი კანონები და აღმზრდელი მეთოდები, რომლებიც უზრუნველყოფს მომავალი თაობის ბედნიერ მომავალს. როცა ჩვენს ბავშვებს, ახალგაზრდობას ცხოვრება უწევს ისეთ გარემოში, სადაც არ არის სამართლიანი წყობა, სადაც მათ ყოველ ნაბიჯზე ესმით კორუფციისა და ძალმომრეობის შესახებ, ცხადია, პიროვნების აღზრდასა და სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბებაზე ლაპარაკიც ზედმეტია. ჯერ ერთ მალაჩინოსანსაც არ ნამოსცდენია პარ-

ბანანის ქვეყანა და მასინჯი რეალობა

მოუწოდებ ჩვენს ხელისუფლებას და ოპოზიციას: დაპირისპირება თუ არ შეწყდება, ან უფსკრული გადავიჩნებთ, ან გტარს ხანაში ჩაუუარდებით. გტარი კი კარსა მოგდარი და განადგურებით გვაუქრება

ლამენტისა თუ მთავრობის სხდომებზე, — შევირდეთ, ნუ ვუპირისპირდებით ერთმანეთს, ძირს ნუ გამოვუთრით ჩვენს სამშობლოს და ნუ გავახარებთ მტრებს; ერთ პარლამენტარსაც არ უთქვამს, — დავინმნოთ პენსიები სტაჟისა და დამსახურების მიხედვით (მხოლოდ ბატონმა პაპაი ზონიძემ მომწერა პარლამენტიდან, რომ სტაჟისა და დამსახურების მიხედვით პენსიების დანიშნაზე ვმუშაობთ მთავრობასთან ერთად და ამ წლის ბოლომდე ეს საკითხი გადაწყდება, მაგრამ როგორ აპირებენ საკითხის გადაწყვეტას, არაფერი უთქვამს. რამდენი იქნება პროფესორის პენსია, ესეც გაურკვეველია). „გათანაბრების კანონის“ დამკვიდრებაზე, რომელზეც პირველად აშშ-ის კოლეჯის სტუდენტებმა მიუთითეს, ლაპარაკიც ზედმეტია. ჩვენმა კანონმდებლებმა, ალბათ, არც იციან, რას ნიშნავს ჩვენი ქვეყნის კეთილდღეობისთვის ამ კანონის ამოქმედება. სამაგიეროდ, მათ კარგად იციან „დემოკრატიის“ ნიშნით ჩვენი მოსახლეობის გაბრიყვება, არჩევნებზე მისი გამოყენება და შედეგ მისგან შორს ყოფნა (აბა, მიბრძანდით რომელიმე მალაჩინოსანთან, თუ მიგიღებთ). ეს იმიტომ, რომ ასპარეზზე ჯერ არ გამოსულან დიდი ადამიანები. **მამია შიშინარაძე, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს ეროვნული აკადემიის წევრი**

დონალდ ტრამპისა და ვლადიმერ პუტინის პირველი შეხვედრა 7 ივლისს გაიმართება

რუსეთის პრეზიდენტ ვლადიმერ პუტინისა და მისი ამერიკელი კოლეგის — დონალდ ტრამპის პირველი პირისპირ შეხვედრა 7 ივლისს ჰამბურგში, „დიდი ოცეულის“ სამიტის ფარგლებში გაიმართება, — განაცხადა რუსეთის პრეზიდენტის თანაშემწემ საგარეო პოლიტიკურ საკითხებში იური უშაკოვმა. როგორც რუსეთის პრეზიდენტის თანაშემწემ აღნიშნა, შეხვედრაზე ორი ქვეყნის ლიდერები განიხილავენ საერთაშორისო ტერორიზმთან ბრძოლის საკითხს, აგრეთვე, სირიასა და უკრაინაში შექმნილ ვითარებას. ეს ინფორმაცია მოგვიანებით თეთრმა სახლმაც დაადასტურა. 2017 წლის დასაწყისიდან დღემდე დონალდ ტრამპმა და ვლადიმერ პუტინმა სამჯერ გამართეს სატელეფონო საუბარი.

«სპასიგო ი დოსვიდანი»: ტეფტს რუსეთში აშშ-ის ელჩის პოსტი დაატოვებინეს

აშშ-ის ელჩი რუსეთში — ჯონ ტეფტი შემოდგომაზე პოსტს დატოვებს და მეუღლესთან ერთად მოსკოვიდან წავა, — განაცხადა ამერიკის დიპლომატიური მისიის ხელმძღვანელის მოადგილე ლინ ტრეისიმ აშშ-ის დამოუკიდებლობის დღისადმი მიძღვნილ საზეიმო მიღებაზე. ტრეისიმ აღნიშნა, რომ ტეფტმა და მისმა მეუღლემ რუსეთ-ამერიკის გართულებული ურთიერთობის რთულ პერიოდში მიიღეს გადაწყვეტილება, ეხელმძღვანელათ საელჩოსთვის რუსეთში. შემდეგ ტრეისიმ ნაიკითხა აშშ-ის სახელმწიფო მდივნის — რექს ტილერსონის მიმართვა, რომელშიც ის მაძლობას უხდოდა ტეფტს მრავალწლიანი სამსახურისთვის დიპლომატიურ ასპარეზზე. ჯონ ტეფტმა, თავის მხრივ, განაცხადა, რომ „მოუენატრება მეგობრები, რომლებიც რუს-

ეთში შეიძინა“. „ჩვენ თქვენ არ დაგივინებთ“, — თქვა ტეფტმა, შემდეგ კი რუსულად დასძინა: „სპასიგო ი დოსვიდანი“. ჯონ ტეფტი რუსეთში აშშ-ის ელჩად ობამას ადმინისტრაციის პერიოდში დაინიშნა — 2014 წლის 1 აგვისტოს. მისი წინამორბედი იყო მაიკლ მაკფოლი. ტეფტს, სავარაუდოდ, იუტის შტატის ყოფილი გუბერნატორი, ჯონ ჰანტსმანი, შეცვლის. შეგახსენებთ, რომ ჯონ ტეფტი სხვადასხვა პერიოდში 2005-2009 წლებში და უკრაინაში — 2009-2013 წლებში.

ირაკლავ ჰაინსკი: პოლონეთს არ მოუწევია დავილაბი, უფლება აქვს, მათ მიღებაზე უარი თქვას
პოლონეთის მმართველი პარტია „კანონი და სამართლიანობის“ თავმჯდომარე იაკობ ჰაინსკიმ პარტიის ყრილობაზე სიტყვით გამოსვლისას განაცხადა: „ჩვენ ექსპლუატაცია არ გავგინვივა იმ ქვეყნებისთვის, რომლებმაც დევნილები ევროპაში მოიღწიეს, არ გამოგვიყენებია მათი სამუშაო ძალა. და ბოლოს, არ მოგვინვივა ისინი ევროპაში, ამიტომ სრული მორალური უფლება გვაქვს, მათ არა ვუთხრაოთ“.

ქალ-სახსართა პათოლოგიისა და განდობა-განსუქების ხანტარი
კოქსართოზის, ოსტეოქონდროზის, ოსტეოპაროზის, ოსტეოართოზის, რევმატოიდული ართროზის, ანკილოზიური სპონდილიტის, პოდაგრული ართრიტისა და პოლიართრიტის მკურნალობა, დაზიანებული ხრტილისა და გაცვეთილი ძვლის სტრუქტურის აღდგენა, სითხის დაბალანსება სახსარში, ტკივილების მოხსნა. მკურნალობა საოპერაციო და უშედეგოდ ნაოპერაციო სახსრებზე უახლესი მეთოდებით.
ზრდის სწრაფი და ეფექტიანი პროგრამები 2-დან 25 წლამდე კურსით 3-5 სმ-ის მომატებით, მალაქეტიკურია გენეტიკური სიდაბლის დროსაც.
გახდობა-გასუქება 5-დან 20კგ-მდე თვეში, მარტივად და უსაფრთხოდ, დიეტების, აკრძალვების, ვარჯიშების გარეშე, ნივთიერებათა ცვლისა და კუჭ-ნაწლავის მონესრიგებით, ქოლესტერინისგან განმედილი, ყველაფერი — მცენარეული პრეპარატებით, უკურვენების გარეშე.
ტელ: 599-722-138; 247-58-83
მის: ნაჩითლის №142, I სართ.
კაბინეტი №6. ქალბატონი ქეთევანი

საქართველო **ესტუბრეტი** **ჩვენს სიტს**
პოლიტიკა ეკონომიკა საზოგადოება ადამიანის უფლებები ისტორია

http://www.geworld.ge
მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
გაზეთი ხელმძღვანელობს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.
მისამართი: თბილისი, დავით ბაქრაძის ქ. №6
ტელ.: 234-32-95; e-mail: gazeti@inbox.ru

